

ISSN 0416-2242

9 770416 224000
vaš četrtkov prijatelj
DOLENJSKI LIST

NOVOMEŠKA LIKOVNA SREČANJA

MIRNA PEČ - Včeraj, 8. septembra, se je z otvoritvenim večerom, obogatim s kulturnim programom, pri Novljanu začela mednarodna slikarska kolonija Novomeška likovna srečanja 99, ki jo organizirata Galerija Kralj iz Novega mesta in gostilna Novljan iz Mirne Peči. V koloniji sodeluje 20 slikarjev iz Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Nemčije, Španije, Nizozemske in Rusije.

Toča in veter trgala in razkrivala

Sredino neurje s točo je na Dolenjskem in v Beli krajini za sabo pustilo milijardno škodo - Najbolj prizadeti vinogradi in sadovnjaki - Razkrite strehe in zalite kleti

NOVO MESTO - Neurje s točo se je v sredo, 1. septembra, v novomeški občini najbolj razdivjalalo na širšem območju Bršljina,

Bučne vasi, Drske, Srebrnič, Škrjanč in Boričevega. Največja škoda je nastala na kmetijskih površinah, na katerih je uničeno

50 do 100 odst. pridelkov: koruza, zelenjava in krmni posevki, sadovnjaki in vinogradi. Prizadetih je 600 ha kmetijskih površin, škoda pa je ocenjena na 150 milijonov tolarjev. Največ, za 50 milijonov tolarjev, je na zelenjavi, za 30 milijonov tolarjev v vinogradih, za 20 milijonov tolarjev na koruzi itd. Tudi večji lastniki nimajo zavarovanih posevkov.

Neurje je povzročilo škodo tudi gospodarskim organizacijam in posameznim hišnim lastnikom, ki jim je voda zalila kleti, nekaterim pa povzročila tudi škodo na strehah. Škodo zaradi neurja so utrpeli Pflaiderer Novoterm, poslovna enota KZ Krka Krmila, Dolenjka, družba Tilia, Novotek Tkaniča, kjer je voda vdrila v poslovne in proizvodne prostore.

(Nadaljevanje na 2. strani)

TOČA - Takega neurja s točo, kot se je nad Dolenjsko in Belo krajino razbesnelo prvi septembrski dan proti večeru, ljudje ne pomnijo. Neurje je povzročilo ogromno škodo, največ na kmetijskih pridelkih in zgradbah. Ponekod je toča povsem uničila letošnji pridelek na poljih, v vrtovih, vinogradih in sadovnjakih. V najbolj prizadetih krajih je toča na debelo ležala še cel naslednji dan, kot kaže tudi fotografija, posneta 14 ur po neurju v Bršljino pred nekdanjo Pionirjevo upravno stavbo. (Foto: A. Bartelj)

NOVO MESTO STA OBISKALA MINISTRICA IN MINISTER

NOVO MESTO - V torek dopoldne sta občino Novo mesto in dve največji podjetji (Krko in Revoz) obiskala ministrica za gospodarske dejavnosti dr. Tea Petrin in minister za evropske zadeve Igor Bavčar. V krogu ožjega vodstva mestne občine ju je sprejel župan Tone Starc in jima predstavil naloge in programe občine s področja razvoja gospodarstva. Gosta sta zatem obiskala družbi Revoz in Krko, kjer sta ju vodstvi tovarn seznanili z rezultati poslovanja in razvojnimi načrti, ogledala pa sta si tudi proizvodnjo. Domačini so obisk izkoristili za predstavitev problemov z oskrbo z električno energijo v dolenjski regiji ter poskušali doseči zagotovila, da bo projekt izboljšanja oskrbe izpeljan že v prihodnjem letu. Ministrica dr. Petrinova in minister Bavčar sta direktorjem večjih podjetij v občini na posebnem razgovoru predstavila tudi cilje gospodarske politike v prihodnjih dveh letih.

Berite danes

- stran 2:
• **Ukrepi v vinogradu po toči**
- stran 3:
• **Zaradi zavlačevanja ob 20 milijonov**
- stran 7:
• **Kje bodo parkirali Brežičani?**
- stran 8:
• **Vse oči uprte v novega direktorja**
- stran 11:
• **"Sina nam ne more več vrniti nobena kazen!"**
- stran 12:
• **Marinkina hiša ni več brez oken**

Prva prava zadružna hladilnica

Sadjarska zadruga Posavja ob pomoči kmetijskega ministrstva, Sklada za regionalni razvoj in nizozemske vlade obnovila in dogradila hladilnico z najsodobnejšo opremo

ŠENTLENART PRI BREŽICAH - Hladilnica, ki so jo minuli petek z velikimi pričakovanji odprli posavski sadjarji v Šentlenartu pri Brežicah, ima prav posebno mesto v razvoju sadjarstva. Kot je dejal Milko Krajnc iz GIZ Sadjarstvo Slovenije, gre za eno redkih vlaganj, ki so ga vzpodbudili in tudi izvedli kmetje sami. Ker so naši kmetje obremenjeni s prisilnimi združevanji v preteklosti in s popačenim združništvom, je bilo težko pridobiti zaupanje.

Hladilnica je bila s štirimi hladilnimi prostori zgrajena že pred letom 1991, a se je Sadjarska zadruga Posavja odločila za obnovo in dograditev. V 14 novih hladilnih prostorih je tako mogoče skladiščiti 2.700 ton sadja. Tudi manipulativni hodnik je hlajen. Dve hladilni celici sta dodatno opremljeni za skladiščenje hrušk, sicer pa je celotna hladilnica zgrajena po zahodnoevropskih standardih in njena oprema računalniško vodena. V hladilnico so vgradili sodobne sortime stroje, ki zmorejo prebrati 4 do 6 ton sadja na uro po barvi, velikosti, obliki ali teži. Sadje se na koncu tudi avtomat-

ske polni v lesene ali kartonaste zabojčke ali v večje zabojnike. Hladilnica, ki obeta prihodnost novim rodovom posavskih sadjar-

jev, je žal že ob dograditvi premajhna. Kot je ob otvoritvi povedal doc. dr. Janez Hribar z Biotehniške fakultete v Ljubljani, bi morali v Sloveniji že danes podvojiti zmogljivosti hladilnic. "Pri nas skladiščimo manj kot 50 odst. pridelanega sadja, medtem ko ga v sodobnih sadjarskih državah kar 80 odst.," je poudaril.

B. DUŠIČ GORNIK

HLADILNICA PRIPRAVLJENA NA SEZONO - Ob otvoritvi hladilnice Sadjarske zadruge Posavja je kmetijski minister Ciril Smrkolj povedal, da so tudi v proračunu za leto 2000 rezervirana sredstva za podobne projekte po programu razvoja sadjarstva, ki so ga sprejeli prav na pobudo posavskih sadjarjev. Na sliki: Milko Krajnc iz GIZ Sadjarstvo Slovenije (levo), minister Smrkolj in predsednik uprave zadruge Darko Jelčič (desno) so ključ hladilnice izročili direktorju zadruge Toniju Koršiču. (Foto: B. D. G.)

• **Obnova in dograditev brežiške hladilnice je stala preko 400 milijonov tolarjev. Kot je običaj pri takih naložbah, je država (kmetijsko ministrstvo) prispevala 24 odst. od doslej predloženih računov ali skupno v dveh letih 101 milijon tolarjev. Sadjarska zadruga Posavje je najela za 150 milijonov kreditov pri tuji banki, za katere je dobila jamstvo Sklada za regionalni razvoj iz Ribnice, delno pa sta jamčila tudi občina Brežice in družina Koršič. V naložbo se je s 43 milijoni tolarjev nepovratnih sredstev vključila tudi nizozemska vlada, ki je vgradila opremo. Kot je povedal direktor zadruge Toni Koršič, dela v hladilnici še niso povsem zaključena.**

RAZKRITJE PODOBNIKOVE IGRE

Šolski primer hipokrizije

Naključje, premierova bolezen, je hotelo, da je Marjan Podobnik, predsednik SLS in poslovodeči podpredsednik slovenske vlade, v teh dneh doživel hkrati vrhunec (politik avgusta v anketi Dela) in najhujši udarec v svoji politični karieri. Zadali so mu ga lastni ljudje, predvsem pa Boža Grešovnik, nekdanja finančnica stranke, ki je soodgovorna, tudi za ceno lastnega kazenskega pregona javno potrdila zdaj že vsej slovenski javnosti znana Podobnikova nezakonita in nemoralna dejanja. Sodeč po razpletu dogodkov, bi lahko rekli, da smo v kratki zgodovini samostojne Slovenije dobili šolski primer hipokrizije, hinavščine in licemerstva. Za nedolžnim, deškim obrazom politika, ki se je stalno skliceval na poštenost, krščanski etos in moralo, se je po tem, kar so mu že dokazali, skrival dvojnič, ki ni izbiral sredstev, ko je šlo za denar in korist. Pa ne le to, na vsako odkrito nepravilnost je reagiral izmikajoče, užaljeno in ogorčeno, češ da gre za napad na stranko, od Mladine pa prek sodišča terja 25 milijonov tolarjev odškodnine za prestane duševne bolečine.

In še osebná izkušnja. 17. junija lani sem v vladni palači spremljal "čudaško" sejo komisije za preprečevanje oškodovanja družbenega premoženja, na kateri je temnopolti liberjski veleposlanik v Parizu George Drugi zahteval od slovenske vlade, naj Nicholasu Omanu, zloglasnemu trgovcu z orožjem, ki ga je preganjala mednarodna tiralica, plača devet milijonov dolarjev za plinske maske, ki jih Slovenija ni nikoli ne naročila ne prevzela. Presenečen sem bil nad naklonjenostjo predsednika komisije Marjana Podobnika za tovrstno mešetarjenje, na kraj pameti pa mi, navivnežu, ni prišlo, da je takrat Podobnik, kot trdi Grešovnikova, že imel v žepu oz. v blagajni stranke 36.000 Omanovih mark, ki naj bi jih, da bi zabrisal sled, Grešnikovi ukazal vknjižiti kot prostovoljni prispevek SLS sebe, brata Janeza, predsednika državnega zbora, in Marjana Ogrina, direktorja TV 3, ki je ta umazani denar nosil od Omana.

MARJAN LEGAN

Za brezplačno brošuro in cenik pokličite:

061-716-800

VELUX®

STREŠNA OKNA

Strešna okna VELUX lahko kupite v trgovinah z gradbenim materialom po Sloveniji.

BPH BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA, d.o.o. PE NOVO MESTO

Odpri smo novo poslovalnico v Sevnici, Kvedrova 28. ☎ 0608/41-371.

BPH, Trdinova 1 (bivši hotel Kandija), ☎ 068/342-410
BPH, Rimska cesta 11, Trebnje, ☎ 068/460-730
BPH, Kolodvorska ul. 4, Črnomelj, ☎ 068/56-480

Košarka

Liga Kolinska

KRKA : HELIOS

Novo mesto, športna dvorana Marof, sobota, 11.9.1999, ob 20. uri
Pokrovitelj: GRANIT, d.o.o.

32. MEDNARODNI OBRTNI SEJEM celje '99

Ogledalo slovenske uspešnosti
Od 10. do 19. septembra 1999

Parada novosti, znanja in priloznosti

Generalni pokrovitelj: KOVINOTEHNA

www.ce-sejem.si

VREME

Ob koncu tedna bo zvečne sončno, občasno sicer z več oblačnosti, a suho vreme.

Otvoritev 11. 9. 1999 ob 10. uri!

V Mercator Centru Novo mesto vas pričakujejo Mercatorjev hipermarket s 1.900 m² prodajnih površin z živili in tekstilom, odlična ribja restavracija, INTERSPORT, Modiana, Trgoavto, Mercatorjeva tehnična trgovina, Športna loterija Slovenije in skupina prijetnih lokalov, kjer si boste po nakupih oddahnili in malce posedeli.

Dobrodošli v največjem Mercatorju na Dolenjskem!

Mercator Center Novo mesto

Novo mesto nakupov

Naj pes biva v bloku?

Pred dnevi sta šla po pločniku na Glavnem trgu v Novem mestu. Pes in njegov lastnik. Pokakal se je ob drevesu. Namreč pes. Lastnik pa nič, niti rekel ni nič, tudi ko so otroci v bližini glasno komentirali nastanek značilnega kupčka. Nekoliko predtem smo v uredništvo prejeli ogorčen protest Novomeščanke, ki se je hudovala nad tem, da imajo v stanovanjskih blokih ljudje v svojih največkrat pretesnih stanovanjih tudi pse, celo prave mrcine, ki v sobah lajajo in se po zelenicah trebijo, da je veselje. Opozorila je, da je eden mestnih psov tudi že napadel invalida, ki si je pri hoji pomagal s palico. Pes v mestu v stanovanjskem bloku - ali je po vašem pri tem lahko tudi kaj narobe? Za mnenje o tem, da imajo nekateri ljudje v blokih štirinožce, vprašujemo v tokratni anketi. Imeti psa v bloku, ali je to ljubiteljstvo ali mučenje živali? Je pes v tesnem stanovanju lahko nevarnost za okolico? Ali se štirinožca da s skrbno dresuro navaditi nekakšnega bontona za različne priložnosti v mestu, za ždenje v baročno opremljeni dnevni sobi, za tekanje po zelenici, za srečanje z ljudmi na tesnem pločniku ob prometni cesti? Če pes živi v strnjem naselju, mu mora lastnik posvetiti nedvomno veliko časa in skrbi, kakor je o tem dejal eden od današnjih anketirancev. Ali človek ima na voljo čas in ali si ga vzame za tako pozornost do živali?

JOŽE HARTMAN iz Novega mesta: "Zelo rad imam živali, zato sem nasprotnik tega, da jih imajo ljudje v bloku, kjer zanje ni prostora. Predvsem tam, kjer po več ur ni nikogar doma, živali ne bi smeli imeti. Pojavijo pa se tudi težave s čistočo: razumljivo je, da mora žival opraviti svojo potrebo, vendar bi lastnik moral za njo pospraviti, tako kot to naredijo v kultiviranih deželah."

LEOPOLD PETERLE, pismo-nosač z Drečjega vrha pri Trebelnem: "Soglašam s tistimi, ki pravijo, da pomeni pes v hiši smrt za psa in njegovega gospodarja. Imam dva psa, ki pa sta gotovo bolj zadovoljna s svobodo pred hišo, kot bi bila, če bi ju imel zaprt v hiši, ko bi bil zaposlen ali odsoten. Lastniki psov prevečkrat pozabljajo, da pes potrebuje veliko gibanja."

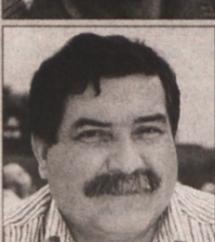
MOJCA KLADNIK, frizerka v frizerstvu Stanke Pesjak v Sevnici: "Doma imamo psa, in čeprav imam na splošno rada domače živali, posebej še pse, menim, da njihovo mesto ni v hiši. Še bolj neprimerno se mi zdi, da bi imela psa, če bi žive-la v stanovanju v bloku, saj bi to gotovo motilo koga izmed s-sos-ovalcev, če že zanemarim vprašanje splošne higiene."

MIRKO OMERZU, upoko-jenec z Malega Kamna: "Vem, če bi živel v bloku, ne bi maral psa. V blokih imeti psa ali mačko ni higiensko. Tudi ko pride pes iz stanovanja, umaže. Pasje iztrebke bi morali po mestu lastniki živali pobirati. Psi morajo imeti na cesti obvezno nagobčnike. Doma imamo nemškega ovčarja. Živi zunaj in ima dosti prostora."

IVAN ŽIBERT, v Termah Čatež direktor hotela Zdravilišče, iz Dobre: "Pes potrebuje prostor. Zato mora živeti zunaj. V strnjem naseljih to ni mogoče, zato je problem imeti psa v urbani sredini. V takih primerih mora lastnik posvetiti psu daleč več časa in skrbi. V strnjem stanova-njskih naseljih pes verjetno moti stanovalce. Smo ljubitelji živali, imamo psa, vendar zunaj."

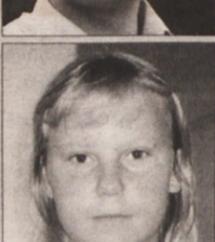
JANKO BRAČIČKA, tehnolog v pletilnici iz Metlike: "Nič nimam proti psom v urbanem okolju, jasno pa je, da mora biti pes primer-no vzgojen in ne sme ogroziti lju-di okoli sebe. V stanovanjski blok ne sodijo veliki volčjaki, pinč pa je tudi za majhno stanovanje primeren, le da ne laja preveč. Kaj pa je kriv človek, če živi v bloku in si želi imeti žival?"

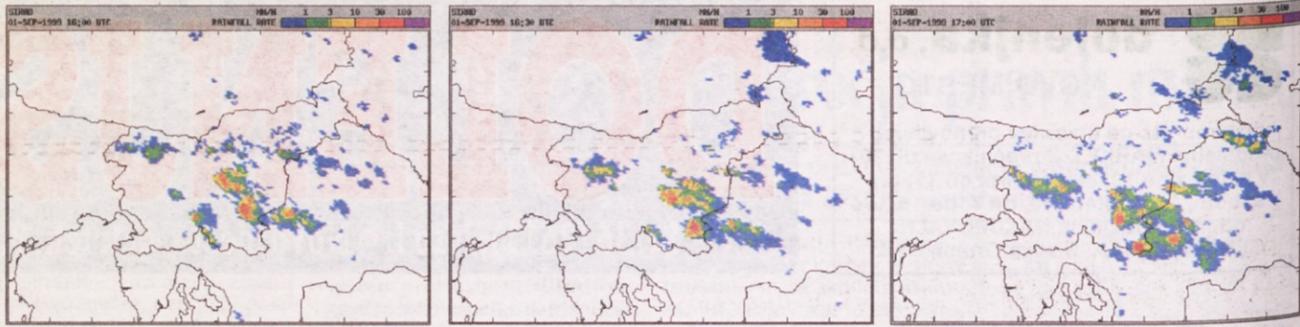
TOMAŽ URH, snemalec in do-pisnik novomeške televizije iz Črnomlja: "Mislim, da pes ne sodi v stanovanjski blok. Po eni strani moti druge stanovalce, po drugi pa je zapreti psa v blokovsko stanovanje mučenje živali. Žal človeku, ki želi imeti psa v bloku, tega nihče ne more prepovedati, vseeno pa bi morali lastniki psov paziti, da s tem ne nadlegujejo drugih."

IVO BARTOL, varnostnik iz Sodražice: "Ljudje bi morali misli-ti na to, kakšne pasme psa lahko imajo. Kupovati bi morali po meri stanovanja. Tako pa se dogaja, da pse zavržejo, ko ti odrastejo. Postanejo preveliki, preveč pojedjo ali pa je lastnikom škoda denarja za cepi-va. Mislim, da je to večji problem, kot pa ga ustvarjajo tisti, ki imajo pse in zanje lepo skrbijo."

LORELLA MIHELIC, učenka OŠ Ob Rinži, iz Kočevja: "Babica je ime-la psa, ko je še žive-la v hiši, in ko se je preselila v blok, ga je vzela s seboj. Vendar ga potem ni imela več dolgo. Pes je lajal in sosede so se pritoževali. Ker je bil tudi že star, ga je dala babi-ca uspraviti. Sedaj je brez psa, saj psi niso za v blok. Mi ga imamo, vendar pa živimo v hiši in se z njim veliko ukvarjamo."

KAKO JE 1. SEPTEMBRA "POTOVALA" TOČA - Na prvi sliki z najmočnejšimi odrazi na radarju je prihajajoča nevihta ob 18. uri po našem času. Druga slika kaže točo ob 18.30 v Bršljinu in kako se širi naprej proti Drski. Tretja slika z radarja prikazuje točo v Beli krajini ob 19. uri. V zgornjem levem kotu vsake slike je prikazana ura po GMT, v zgornjem desnem kotu pa je padavinska skala v litrih na kvadratni meter v eni uri. (Vir podatkov: Hidrometeorološki zavod RS)

Toča in veter trgala in razkrivala

(Nadaljevanje s 1. strani)

Precejšnja je tudi škoda na ce-stah in javnih površinah, predvsem zaradi nanosov zemlje, peska in listja ter zaradi spodjed ce-stišč in bankin.

V novi športni dvorani Leona Štuklja v Šolskem centru je neur-je povzročilo kar za 33 milijonov tolarjev škode. Toča je zaprla odtočne jaške in voda je zalila dvorano in kletne prostore.

Poklicni gasilci novomeškega Gasilsko-reševalnega centra so ob neurju posredovali 13-krat, sku-paj pa je posredovanje 28 gasilcev trajalo več kot 22 ur. Akcije je vodil novomeški Regijski center za obveščanje. Na pomoč je pri-skočilo tudi 10 prostovoljnih gasil-skih društev s tega območja, v pri-pravljenosti pa je bilo še 8 društev.

MIRNA PEČ - Neurje s točo je močno prizadelo tudi mirnope-ško občino. Škoda, ki jo je neurje povzročilo na kmetijskih pridelkih, znaša blizu 68 milijonov tolarjev. Največja je pri silažni koruzi - 29 milijonov tolarjev, v sadovnjakih je je za 13,8 milijona tolarjev, v vino-gradih za blizu 12 milijonov tolar-jev, na krmih dosevkih za več kot 4 milijone tolarjev itd.

ŽUŽEMBERK - V občini Žu-žemberk je neurje po prvih oce-nah povzročilo za okoli 45 mili-jonov tolarjev škode, največ, bli-zu 40 milijonov, na kmetijskih površinah, ostalo pa na zgradbah in v gozdovih. Neurje je prizadelo 235 ha kmetijskih površin, v glav-nem na širšem območju Dvora in Žužemberka. Neurje je povzroči-lo škodo na 150 ha koruznih polj, 40 ha vinogradov, 10 ha vrtnin, 15 ha površin, posejanih s peso, 10 ha

s kolerabo, 5 ha s fižolom in prav toliko z jelcem. Natančni podatki o povzročeni škodi bodo znani, ko bo komisija končala svoje delo.

DOLENJSKE TOPLICE - Ob-čino Dolenjske Toplice je neurje le oplazilo in manjšo škodo povz-ročilo predvsem v soteškem koncu.

SEMIČ - Neurje s točo je v se-miški občini najbolj prizadejalo območje Vinjega Vrha, Črešnjevca, Sodjega Vrha, Štrekljevca in delno tudi samega Semiča, daleč največji delež škode pa je nastal na vinogradih. Po prvih ocenah je v sredino neurje v semiški občini največ škode povzročilo v kmetij-stvu. V vinogradih je škoda oce-njena na 178 milijonov tolarjev, na ostalih pridelkih na 15 milijonov, za poltretji milijon pa je škode na dovoznih poteh. Na občinskih ce-stah je za 35 milijonov škode, neur-je pa je prizadejalo za 3 milijone škode tudi podjetju Iskra Kon-denzatorji, ko je voda zalila obrat s polizdelki in kletnih prostorih to-varne. Skupna škoda zaradi poškodovanih streh na stanovanj-skih objektih in fasade cerkve na Vinjem Vrhu je za 3,8 milijona to-larjev. Dokončna ocena škode bo znana šele, ko bodo zbrane tudi vse prijave škod posameznikov.

Obrazci za prijavo škode so na razpolago na občini Semič, zadnji rok za prijavo pa je 24. september.

ČRNOMELJ - V črnomaljski občini je neurje najbolj prizadejalo območje krajevnih skupnosti Vinica, Dragatuš, Adlešiči, Tribu-če in Butoraj. Po prvih ocenah je škode za okoli 130 milijonov to-larjev, od tega manj kot polovica na kmetijskih površinah. Neurje je spremljal močan veter, ki je lomil

drevesa in razkrival strehe. Na nekaterih nasadih sadnega drev-ja in vinogradih od letošnjega pridelka ni ostalo dobesedno nič, vprašanje pa je, kako se bodo na-sadi obnovili, saj je marsikje po-škodovan tudi les. Med drugim je veter razkril tudi viniško pošto, vendar so jo hitro prekrili. Priza-deti občani lahko obrazce za pri-javo škode dvignejo v sprejemni pisarni občine Črnomelj vsak delovni dan med 8. in 12. uro, rok za prijavo škode pa je 16. september.

A. B. in I. V.

• **Sovraštvo škoduje zdravju.** (Voltaire)

SKLEŠČENO ZELJE - V mimo-peški občini je zadnje neurje s točo povzročilo za okoli 68 milijonov tolarjev škode. Gospa Rozmanova iz Mirne Peči je naslednji dan na njivi pobirala tisto, kar je ostalo od zelja. (Foto: A. B.)

Ukrepi v vinogradu po toči

Kako v vinogradih ukrepati po toči, presojajte na osnovi poško-dovanosti grozdja in listja ter dozorelosti grozdja. Pri škrop-ljenju morate upoštevati karencu, kar pomeni, da mora od škrop-ljenja z omenjenimi škropivi do trgatve preteči vsaj 21 dni. Če je listje zelo močno poškodovano ali okuženo s peronosporo, pride-jo v poštev bakreni pripravki (bordojska brozga ali champion).

Pri manj poškodovani listni površini je potrebno zaščititi grozde pred gnilobo (botritisom) z myto-som ali switchem ali teldorjem. Nikar ne uporabljajte hiper-mangana, ker je njegovo delova-nje le trenutno.

Zelo poškodovane trte, ki ni-majo celih listov, je potrebno takoj obrati. Zgodnje sorte so pri-merne za predelavo v vino, pozne pa ne. Manj poškodovane trse poznih sort moramo takoj raz-bremeniti sorazmerno preostali nepoškodovani listni površini. Odstranjajte najbolj poškodova-ne in slabo zrele grozde ter tiste na slabših poganjkih. Priporoča

se, da na bolj poškodovanih trsih skrajšate rozge (ki so na vrhu brez listja) na 7 oces. Odstranite tudi najbolj debele rozge in tiste, ki še ne zorijo (vsaj od osnov) ali se les močno poškodovan. Ne odstranjajte celih šparonov!

Potrebno se je zavedati, da je predčasno izgubila listje, poleg tega morajo še zarasti rane na lesu. Zaradi tega moramo upo-števati njeno bistveno manjšo zmoglost še v prihodnjem letu. Upoštevajte tudi dejstvo, da la-hko trs iz zalog v lesu odda hranila v grozde, kar pri večji obre-menitvi ne izboljša kakovosti grozdja, močno pa se poslabša moč trsa. Zato bo trs občutljiv za zimsko pozebo (že pri -8 do -10° C), očesa ne bodo odganjala in povečana bo občutljivost za bo-lezni. Marsikaj je še odvisno od vremenskih razmer do konca ok-tobra. Predvsem obstaja nevar-nost, da se zaradi preobremen-jenosti bistveno poslabša moč tudi manj poškodovanih trsov. **JOŽE MALJEVIČ**

HUDA URA NAD BELO KRAJINO - Brez besed in žalostnih pogledov so postavali Osojničani ob vinogradih in njivah v četrtek dopoldne, ko so opazovali, kakšno razdejanje je povzročila sredina huda ura, ki je najbolj prizadela prav občino Semič. Kaj takega ne pomnijo niti najstarejši prebivalci in še naslednji dan je bilo po tleh še več kot trideset centimetrov toče. (Foto: Majda Luzar)

VIDETI UPARJALNIKI - V ponedeljek, 12. septembra, so v Krško pripel-jali prvega od dveh uparjalnikov, 13. septembra bo iz koprškega pristanišča krenila na pot proti Krškemu kompozicija z drugim uparjalnikom, ki bo prispela na cilj 20. septembra. Nenavadni tovor je prvič potoval brez pomembnejših težav, verjetno bo enako tudi v drugo. Prvi tovor si je ob poti ogledalo veliko obiskovalcev tudi na Dolenjskem in v Posavju. Na cesti in počivališču v trebanjski občini, v kateri je nastala fotografija, je uparjalnik prišlo gledat več tisoč ljudi. V nadaljevanju poti od Trebnjega proti Smed-niku, naslednji postaji, je kompozicija sicer imela prsto pot, potem ko s ceste varnostniki odstranili protestnika. (Foto: P. Perc)

Mariborsko pismo

Vendar tudi pozitivna presenečenja

Žal pa že grozijo novi stečaji

MARIBOR - Mariborski nogometaši so z uvrstitvijo med najboljša nogometna moštva stare celine prilepili obliž na številne nezaceljene rane, ki jih je Mariborčanom v minulem desetletju povzročila gospodar-ska kriza, ki je uničila večino velikih podjetij v mestu: od Tama, Elektrokovine, Metalne in Cevovoda do Jeklotehne, Hidromontaže in MTT-ja ter še preko 100 drugih velikih in srednje velikih podjetij, ki so dajala delo in kruh več kot 30.000 delavcem.

Po samih porazih na gospo-darskem področju Mariborčan-om zmage na nogometnem igrišču pomenijo še toliko več, pa čeprav je nogomet samo najpomembnejša med vsemi postranskimi zadevami. Res pa je, da pomeni uvrstitev Maribo-ra Pivovarne Laško v evropsko ligo prvakov tudi močno finanč-no injekcijo za klub, saj si je z njo prislužil ček za 4,5 milijona švicarskih frankov.

Za presenečenje pa v minu-lih dneh niso poskrbeli samo mariborski nogometaši, temveč tudi Konzorcij kupcev premo-ženja Tama v stečaju, ki ga je pomagala ustanoviti Slovenska razvojna družba. Konzorcij je namreč v zadnjih dneh avgusta vplačal na žiro račun Tama v stečaju 794 milijonov tolarjev. Stečajni upravitelj Mirko Žagar je to razumel kot dokaz resne pripravljenosti konzorcija, da kupi premoženje Tama v celoti, zato je stečajnemu senatu predlagal, naj prekliče dražbo za prodajo Tama po delih, ki je bila napovedana za 1. septem-ber, kar je stečajni senat tudi storil. Za nakup Tama v celoti pa se še vedno poteguje tudi podjetje ameriškega poslovne-ža Johna Eapna MTI Evropa, ki je na žiro račun Tama v steča-ju doslej nakazalo okoli 125 milijonov tolarjev, da bi s tem dokazalo resnost svoje namere.

Tisto, kar je pri tej zadevi bistveno, je to, da še vedno ob-staja možnost, da bo stečajne-mu upravitelju uspelo prodati Tam v celoti in da mu ga ne bo potrebno razprodati po delih. Če bo Tam prodan v celoti, bo na Tezmem namreč še mogoče oživiti industrijsko in kasneje tudi prostorsko ekonomsko cono, če pa bi ga morali razpro-dati po delih, bi bili vsi upi, da bo avtomobilska ali kakšna podobna proizvodnja v Mari-boru še kdaj stekla, dokončno pokopani.

Pred začetkom nove gospo-darske in politične sezone se je Mariboru končno malce le nas-mehnila sreča. Vprašanje pa je, do kdaj ga bo spremljala, saj gospodarstvu v mestu grozijo že novi stečaji... **TOMAŽ KŠELA**

Zaradi zavlačevanja ob 20 milijonov

V tretje le sprejeli proračun občine Žužemberk - Državni razpisi so šli mimo - Z oktobrom bodo občine končno začele delovati samostojno - Nekaterim je nerodno

ŽUŽEMBERK - Kot zadnji izmed šestih občin, ki so nastale iz nekdanje novomeške, so občinski proračun in zaključni račun novomeškega proračuna za lansko leto sprejeli v Žužemberku. Tako bodo z začetkom oktobra končno lahko na novo nastale novomeška, topliška, mirnopoška in žužemberška občina prešle na samostojno financiranje in začele delovati kot prave občine.

Doslej pa prav zaradi žužemberškega zavlačevanja in nategovanja tudi tiste tri občine, ki so že sprejele lanski novomeški zaključni račun in svoje letošnje proračune, le-teh niso mogle izvajati, saj je država svoj del denarja sorazmerno s svojim lanskim deležem po dvanajstih nakazovalna na skupni račun.

Končno sprejeti letošnji žužemberški proračun je "težak" dobrih 310 milijonov tolarjev, odhodkov pa naj bi bilo za dobrih 7 milijonov več, za toliko naj bi se torej občina zadolžila. Rado pa bi treba kaj kmalu sprejeti rebalans proračuna, se pravi proračunsko stanje uravnati z dejanskim. Največ bo v proračun prispevala država preko tako imenovane finančne izravnave - dobrih 165 milijonov tolarjev; lastnih dohodkov naj bi se zbralo za 110 milijonov tolarjev, in to od dohodnine, davkov in taks, ostalo pa naj bi bili prihodki od premoženja, sofinanciranja in samoprispjevka. Na podrobno razčlenjeni odhodkovni strani (za nekatere še premalo, saj so hoteli, da bi bilo točno navedeno, koliko bo iz proračuna dobilo katero društvo) so največ namenili za predšolsko vzgojo - 57 milijonov

tolarjev, za izobraževanje (osnovno šolstvo) blizu 43 milijonov tolarjev, za dejavnost občinskih organov in uprave 30 milijonov tolarjev, za socialno varstvo 25 milijonov tolarjev, komunalno dejavnost 23,5 milijona tolarjev itd. Seveda tu niso imeli kaj veliko manevrskega prostora, saj merila za večino teh izdatkov in s tem njihovo višino predpisuje zakon.

Ker v Žužemberku zaradi naspotovanja poslancev SKD in SDS toliko časa niso sprejeli proračuna - prav tak predlog proračuna, kot so ga sprejeli sedaj, je bil tudi na dnevnem redu prejšnje seje - je občini povzročil precej škode. Ker se brez sprejetega proračuna niso mogli prijavit na razne državne razpise, ki so se medtem že iztekli, je občina po besedah župana Franca Škufce prikrajšana za kakšnih 15 do 20 milijonov tolarjev. V prvem letošnjem polletju je na skupni račun prišlo za žužemberško občino 120 milijonov tolarjev. Ker niso imeli proračuna, so jih porabili le 90, sicer bi seveda vse.

Neodvisni svetnik Pucelj je dejal, da mu je pred ljudmi iz novomeške, topliške in mirnopoške ob-

čine nerodno, ker so tem občinam žužemberški svetniki zaradi zdrhab (ne) sprejemu svojega proračuna in z zavračanjem potrditve lanskega novomeškega zaključnega računa onemogočili, da bi lahko uresničevale svoje proračune in delovale kot prave občine. Svetnik SLS Janko Skube pa je prizadeto opozoril, da gre leto, v katerem ima Suha krajina svojo občino, že proti koncu, občinski svet pa se

Svetnica SKD Nežka Primc se je razburjala, češ da je v predlogu proračuna za financiranje političnih strank in svetniških skupin predvidenih 600 tisočakov, desne stranke pa od tega niso dobile nič. Seveda tudi leve in vse ostale stranke in svetniške skupine niso prejele niti tolarja, ker ga niso mogle, saj občina ni imela proračuna, njegov sprejem pa so onemogočili prav svetniki desnih strank, najbolj zagreto in avtoritativno prav gospa svetnica sama.

zaradi nepoznavanja delovanja občine ukvarja z neproduktivnimi stvarmi. "Letošnje leto smo že zamudili, kup pomembnih stvari je šlo mimo, tukaj pa se ukvarjamo s sumničeni in nekatere zanima samo to, kako bomo denar delili, namesto da bi gledali, kje in kako bi ga še več ustvarili in pridobili!"

A. BARTELJ

25 LET TABAKUMA - Prireditev ob 25-letnici novomeške firme Tabakum v Kulturnem centru Janeza Trdine se je udeležilo za take priložnosti nenavadno veliko število ljudi: poslovnih partnerjev iz cele Slovenije, Madonije, Nemčije in Norveške, znancev in prijateljev lastnika in direktorja, priljubljenega Blaža Taseva. Za prireditev v polni dvorani kulturnega centra so pripravili pester kulturni program in bogato pogostitev, za kar je poskrbelo Gostišče Breg. Na fotografiji: med gosti, ki so Tasevu čestitali za uspešnih prvih 25 let, je bil tudi vplivni politik Tone Anderlič (desni), državni poslanec in vodja poslanske skupine LDS. (Foto: A. B.)

Zadružni sejem na Grabnu

Letos je bilo manj razstavljalcev in več prireditev

NOVO MESTO - Minuli konec tedna je na Grabnu potekal že šesti jesenski zadružni sejem, ki ga je Kmetijska zadruga Krka letos popestrila še z nekaterimi novimi prireditvami - s tekmovanjem v pripravi telečje obare v kotličku in razstavo različnih potic, ki so se posebej v nedeljo privabile zelo veliko obiskovalcev. Sejem je v petek uradno odprl kmetijski minister Ciril Smrkolj, ki si je potem ogledal še njivo srednje kmetijske šole v Srebrnicah, kjer jim je toča povsem uničila pridelek paprike. Na letošnjem sejemu je bilo sicer nekoliko manj razstavljalcev kmetijskih strojev, opreme, orodja in ostalega materiala, okrog 80, kljub temu pa je bilo kaj videti in tudi kaj kupiti. V času sejma je delovala tudi zadružna tržnica. Tako kot leta do sedaj, so tudi letos organizirali več strokovnih predavanj za kmete: o jesenski setvi, potem kako varno delati v

gozdu in o pripravah na trgatve. Letos so izvedli tudi prvo tekmovanje v pripravi telečje obare. Najprej so se pomerili gostinski delavci, kjer sta najboljšo obaro skuhalo in si delila prvo mesto Anton Strajnar iz VGS Maribor in Albin Kroflin iz Restavracije Breg. Potem so se pomerili še učenci in člani turističnih društev, od katerih pa je najboljšo obaro skuhalo Vesna Durič iz Turističnega društva Šmarješke Toplice. Pri pripravi potic je strokovna komisija najbolje ocenila potico Rezke Jerin iz Srednješolskega gostišča na trgu. Poleg tega so sejem bogatili tudi nekatere že tradicionalne prireditve, kot so srečanje harmonikarjev, zbiranje najtežjega grozda - letos ga je prinesel Jože Jakše iz Šentjerneja, tehtal pa je več kot 2 kilograma - in pokušnja cvička, kjer pa so degustatorji daleč najbolj ocenili cviček Jureta Murna iz Črmošnjic.

GRABEN '99 - Letošnji jesenski zadružni sejem je odprl minister za kmetijstvo Ciril Smrkolj, ki si je ogledal tudi zadružno tržnico (na posnetku). (Foto: J. Dornič)

je tudi terminologija, ki je bližja šolski, čeprav vsebina dela ostaja ista.

Glavna naloga vzgojiteljice je, da prepozna v otroku interese in želje ter sposobnosti in skupaj s pomočnico načrtuje program dela. "Bistvena novost je, da so imeli starši do sedaj možnost sodelovanja pri življenju v vrtcih, odslej naprej pa bo to njihova pravica, seveda vse do tiste meje, ko nastopi strokovna avtonomija vrtca. To pa pomeni delitev odgovornosti za otrokovo življenje v vrtcu med starši in vrtcem," je poudarila Kušer Ambrožičeva.

J. DORNIŽ

Poskusno uvajanje kurikula v vrtce

Novomeška VVO je bila izbrana med 25-imi vrtci v Sloveniji - Prenova vrtca, ki pa v bistvu že teče - Izhajanje iz otroka - Delitev odgovornosti med vrtcem in starši

NOVO MESTO - Vzgojno-varstvena organizacija Novo mesto je eden izmed 25-ih slovenskih vrtcev, ki so bili na podlagi razpisa izbrani za poskusno uvajanje kurikula za vrtce in edini na širšem območju Dolenjske. Za zaposlene pomeni to veliko priznanje za dosedanje delo, odpira pa tudi nove možnosti za še boljše delo z otroki v prihodnje.

Ravnateljica novomeške vzgojno-varstvene organizacije Majda Kušer Ambrožič pravi, da pomeni kurikul prenovu programa vrtca in daje nove smernice delovanja. "Stari vzgojni program je že zdavnaj povozil čas, čeprav veliko novosti, ki jih predlaga kurikul, v naših vrtcih že dolgo izvajamo in izhajamo iz otroka, zato menim, da uvajanje novega programa za nas ne bo pretežka naloga," je povedala Kušer-Ambrožičeva. V novomeški VVO ima okrog 85 odst. zaposlenih višjo izobrazbo, imajo pa tudi močan strokovni tim: od pedagoginje, psihologinje, socialne delavke in logopedinje do prof. defektologije. V štirinajst njihovih enot je s 1. septembrom vključenih 1.410 otrok, poleg tega imajo še oddelke skrajšane priprave na šolo, spomladi pa povabijo v 80-urni program tudi otroke, ki sicer ne obiskujejo vrtca, in letos spomladi so jih imeli kar za dva oddelka.

Pred poskusnim uvajanjem kurikula za vrtce morajo novost najprej predstaviti staršem. V Novem mestu so jim že prejšnji teden razdelili posebne zloženke, novosti pa jim bodo razložili še na roditeljskih sestankih in v medijih. Privolitev za postopno uvajanje kurikula mora dati tudi svet zavoda vrtca in na podlagi tega bo minister za šolstvo do 1. oktobra dokončno izdal dovoljenje vrtcem za poskusno uvajanje kurikula za vrtce.

Kurikul za vrtce predvideva preureditev prostora po meri

otroka - npr. koticke, ki jih ponekod že imajo, njihov prostor pa širi tudi izven igralnic. "To za nas ni novost, saj smo že do sedaj imeli npr. v vrtcu Labod v Ločni radijski vrtcu pa knjižnico Malček bralček ipd.," pove Kušer Ambrožičeva. Po novem čas ne bo bil njihov gospodar. Spoštovani bodo ritem otrok in potrebe staršev, pa tudi dejavnosti ne bodo omejevali. Hranjenje, počitek in nega bodo prilagajali otrokom. Tako so letos predstavili čas kosila, ki je bil po mnenju strokovnjakov prezdolg, za eno uro pozneje, na 12.30, sicer pa bodo posamezne enote čas kosila prilagodile potrebam njihovih otrok. Spremenjena

Suhokranjski drobiž

VARNOST - Za večjo prometno varnost so prve tri šolske dni poskrbeli Dušan Mikec, Anton Primc in Ciril Legan, vsi člani ZŠAM Gorjanci. Zgodaj zjutraj in po koncu pouka so s spremeljali najmlajše šolarje na poti v šolo. Njihove ugotovitve glede prometne varnosti pa tudi predloge o izboljšanju le-te bodo posredovali Občini Žužemberk, Republiškega svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in drugim institucijam. Stanje prometne varnosti je najslabše prav na Dvoru, kjer je slaba prometna signalizacija, ni pločnikov, vozniki ne upoštevajo cestnih predpisov. To je glavna ugotovitev članov ZŠAM Gorjanci.

PRILJUBLJENA TOČKA - Na vrh 888 m visokega hriba Sv. Petra se je v poletnih dnevih povzpelo nemalo pohodnikov, ki so obiskali najbolj obiskani vrh v Suhi krajini. V soboto so se na krajši izlet odpravili tudi rekreativci iz Novolesa in se pod vodstvom Ludvika Kocjančiča povzpeli iz Podgozda proti vrhu, kjer jih je z odličnim golažem že čakal Slavko Fink.

SVEČAN PREVZEM - V soboto, 11. septembra, ob 16. uri bodo imeli dvorski gasilci svečanost ob prevzemu novega avtomobila Renault Master. Ob tej priložnosti vabijo na prireditev vse občane in se zahvaljujejo za njihove prispevke.

Majda Kušer Ambrožič

SDK - Nekdanja strah zbujajoča Služba družbenega knjigovodstva se je v novem sistemu prepolovila. En del se je spojil z davkarji, drugi del pa je postal Agencija RS za plačilni promet. Podaniki pa so ostali isti in do njih so bivši SDK-jevci na obeh novih položajih hudo strogi in pikolovski. Bognečaj, da bi v roke dobili plačilni nalog s starimi nazivi! Če se pa na vas spravi davčni inšpektor, vam ne pomagata ne bog ne hudič. Prav nič pa jih ne moti, da se na njihovi novomeški marmorni palači še vedno košati razkošen napis Služba družbenega knjigovodstva. Za neustrezen napis firme je v zakonu zagrožena kazen. A kjer ni tožnika, ni sodnika in ne plačnika. Vse po preizkušnem načelu: Ne glej me, kaj delam, ampak poslušaj, kaj govorim!

IMENIK - Pred kratkim je izšel novi telefonski imenik. Poseben zvezek je s seznamom naročnikov iz novomeške in krške omežene skupine. Medtem ko je Krško vedno napisano prav (možnosti za pravopisno napako res skoraj ni), pa jim je pisava Novega mesta povzročala hude preglavice. Boj za črkarsko pravdo je bil ljut in nepopustljiv, izid pa neodločen. Štirikrat je napisano Novo mesto, štirikrat pa Novo Mesto. Da ni zmagovalca, so krive velike tiskane črke. Ob robu novomeškega dela imenika namreč piše NOVO MESTO. Skrivnost pisave imena dolenske metropole bi jim znali razjasniti učenci vsake osnovne šole. Telefonske številke so v imeniku.

SPONZOR - Na prireditvi ob izidu Zbornika župnije Šentjerneje se je izdajatelj poimensko zahaljal številnim sponzorjem, ki so pripomogli k izidu te vsebinsko bogate publikacije. Spisek imen bil res dolg, ne pa popoln. Tako je bil prizadet fotograf Marijan Hočevar, ki je za zbornik zastoj prispeval ali na novo posnel večino fotografij. Pod nekaj že drugod uporabljenih so znanega avtorja tudi podpisali, domači pa je ostal kar anonimen. Še ena potrditev starega reka, da doma ni nihče prekok. Pa, kot kaže, tudi sponzor ne.

Ena gospa je rekla, da je bilo ob prevozu uparjalnika ob naših cestah toliko ljudi kot v časih, ko se je po njih vozil Tito. Le takrat se nihče ni upal protestirati.

JERNEJ ZORAN TRIO V KLUBU OSKAR

NOVO MESTO - V soboto, 11. septembra, bo ob devetih zvečer v klubu Oskar (pod kinom Krka) nastopila rockovska skupina Jernej Zoran trio, v kateri igrajo Jernej Zoran (kitara), Boštjan Jerman (bas) in Miro Tomšič (bobni). Vstopnine ni.

V času od 23. do 30. avgusta so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Banovec iz Kota - Ano, Anica Pezdirec iz Božakovega - Ano, Andreja Zupančič iz Jame - Petro, Tanja Benec iz Blatnika - Nušo, Duška Suklje iz Bušinj vasi - Zana, Anica Klemenčič iz Trebelnega - Majo, Jožica Strbunc iz Dednje vasi - Valentino, Marjetka Volf iz Črnomlja - Kristjana, Bernarda Klemenčič iz Sela pri Zajčjem Vrhu - Tejo, Tanja Sever iz Semiča - Špelo, Anica Blažič iz Družinske vasi - Marka, Andreja Bartelj iz Jablana - Niko, Marinka Maznik Simončič iz Vratnega - Meliso, Marija Ivana Berkopec z Gornje Težke Vode - Luka, Stanislava Tramte iz Dobruške vasi - Tjaša, Mateja Tomažin iz Gorenje vasi - Mateja, Romana Turk iz Stopič - Blaža, Suzana Vrbovšek iz Krmelja - Špelo, Tatjana Gašperič Košir iz Gor. Globodola - Klavdijo, Polonca Plut iz Kanižarice - deklico.

Iz Novega mesta: Sabina Milenkovič iz Ulice Danila Bučarja 12 - Mio, Jolanda Kunej z Seidlove ceste 62 - Luka, Mojca Koračin iz Smrečnikove ulice 10 - Domna.

Čestitamo!

BETI ZA LETO 2000 - Čeprav se letošnje poletje niti ni še dobro končalo, so modne kreatorke metliške Beti že opravile svoje delo na modelih kopaljk, spodnjega perila ter pižam in športnih oblačil za naslednje poletje. Zadnje dni skoraj ne mine dan, da ne bi mariborske manekenke v Beti predstavljale Betine mode predstavnikom številnih domačih in tujih trgovskih podjetij, ki že zaključujejo naročila za naslednje poletje. Mlade kreatorke pri svojih kreacijah strogo sledijo svetovnim trendom in poleg nekoliko bolj klasičnih krojev (na sliki) mladim in vitkim mladenkam ponujajo drznejše kroje, pri katerih nekaj skrite dele dekljškega telesa traktirajo le simbolično zakrivajo. Stiskane so tudi že reklamne brošure, ki bodo trgovcem in kupcem pred naslednjo sezono v veliko pomoč. (Foto: I. V.)

Rock v vsako belokranjsko vas

V Cerovcu pred nastopom belokranjskih rockovskih skupin odprli razstavo semiških likovnikov

CEROVEC - V soboto zvečer so v gostilni Ogulin v Cerovcu pri Črešnjevcu odprli razstavo društva likovnih ustvarjalcev Semič, nekoliko kasneje pa so Cerovčani doživeli neke vrste reprizo letošnjega rockovskega festivala Semič 99. Na oder so namreč stopile kar štiri belokranjske rockovske zasedbe, že blizu dve desetletji delujoči metliški Indust Bag, semiški Desert fox in črnomaljski skupini Broken Lock in Gobe. Po besedah občinskega svetnika Sergeja Časa, pevska skupine Desert Fox in organizatorja glasbenega dela prireditve, so se za večer semiških slokarjev in belokranjskih rockerjev z Ogulinom dogovorili po semiškem rock festivalu, kjer je Ogulin prav tako sodeloval, tokrat pa je prevzel tudi vlogo glavnega pokrovitelja. Namen prireditve je po Časovih besedah pripeljati glasbo za mlade tudi v odročnejše belokranjske vasi, saj tu zanje ni prav veliko organizirane zabave, obenem pa tje povabiti mlade iz drugih krajev.

Semiča je bilo ustanovljeno lani. Med člani sicer ni priznanih ali pa še neznanih akademskih slikarjev, kar pa ne pomeni, da pretežno samouki ustvarjalci nimajo kaj pokazati. Na razstavi v Ogulinovi gostilni se predsednik društva Anton Geršič predstavlja z olji na platnu, stalna tema njegovih stvaritev pa je trdo življenje belokranjskega kmeta. S svojimi deli skuša ohraniti spomin na mnoga opuščena in včasih tudi že pozabljena kmečka opravila, od mlačve do kuhanja žganja, po drugi strani pa z grotesknimi podobami nad onesnaženim okoljem obupanih kmetov opozarja na temno usodo človekovega nesožitja z naravo. Žare Zbogar se v Cerovcu predstavlja s stripi in karikaturnimi, Alenka Mušič s skicami in slikami v različnih tehnikah, prav tako pa je v različnih tehnikah ustvarjal tudi Sašo Pavlovič, ki je med drugim razstavil tudi statuo svoje stare matere. Z olji na papirju in pasteli se je predstavil tudi član društva iz Ljubljane Ive Gorjup.

SLIKE IN GLASBA NA CEROVCU - Predsednik društva likovnih ustvarjalcev Semič Anton Geršič si je ob sliki kmetov, ki objokujejo onesnaženo zemljo, zaželel, da bi semiškim likovnikom po letu organiziranega delovanja priskočila na pomoč tudi občinska oblast, ki do sedaj ni imela posebnega posluha zanje, podobnega sodelovanja z belokranjskimi rockovskimi skupinami, kot ga je doživel na Cerovcu, pa si še želi. (Foto: I. V.)

FLAMSKI FOLK V ČRNOMALJSKEM GRADU - V torek, 31. avgusta, se je s krajšo zamudo v atriju črnomaljskega gradu začel predzadnji koncert letošnjega poletja v Črnomlju. Nastopila je belgijska oziroma flamska šestčlanska skupina Fluxus. Skupina iz Genta v Flandriji preigrava na ljudskih motivih temelječo sodobno glasbo. Poleg tradicionalnih flamskih instrumentov dud, hurdy-gurdy (levo), djemb, okarine in diatonične harmonike oprablajo tudi sodobne instrumente, kot so električni bas, kitare, saksofon in flavta. S poskočnimi vizami, ki so jih ob različnih priložnostih sestavili člani ansambla, in z neposrednim stikom z občinstvom so navdušili črnomaljske ljubitelje glasbe, ki se že dolgo niso zbrali na takem številu. Prireditev Poletje v Črnomlju so zaključili v petek, 3. septembra, z orgelskim koncertom Milka Bizjaka v župnijski cerkvi. (Foto: I. V.)

Beti čakajo bistvene spremembe

V Beti združujejo družbi Modna oblačila in Trikotažne tkanine s krovnim podjetjem - Enotno trženje in razvoj - Praviloma naj ne bi odpuščali - Zunanji obrati na svoje

METLIKA - Na avgustovski seji je nadzorni odbor delniške družbe Beti pregledal poslovanje v prvi polovici leta in v celoti podprl usmeritve uprave v zvezi z organizacijskimi spremembami v podjetju. Družbi z omejeno odgovornostjo Tkanina in Modna oblačila se bosta združili s krovnim podjetjem, medtem ko se bodo zunanji obrati Modnih oblačil v Črnomlju, Dobovi in Mirni Peči preoblikovali v samostojne d.o.o. 24. septembra bodo na redni letni skupščini delničarjev obravnavali poslovanje v letu 1998, novembra pa bodo na izredni skupščini odločali o združevanju odvisnih družb s krovnim podjetjem.

Proizvodnja v Beti je do sedaj potekala v okviru družb z omejeno odgovornostjo Trikotažne tkanine, Modna oblačila in v Prejji. Posamezne proizvodne divizije so samostojno tržile skupno blagovno znamko, vsaka je imela svoj razvoj in delno tudi finančno poslovanje. Vse tri poslovne funkcije posameznih delov podjetja bodo po novem združene na ravni delniške družbe, s tem pa se dosedanje družbe z omejeno odgovornostjo ukinjajo in bodo združene neposredno v okviru delniške družbe. Na ta način želijo v Beti izkoristiti rezerve, ki jih je predstavljala dosedanja organiziranost. Z združevanjem trženja blagovne znamke in razvoja želijo povečati učinkovitost, obenem pa zmanjšati število zaposlenih. Po besedah glavnega direktorja in predsednika uprave Ivana Malešiča naj bi kljub vsemu ne ostalo večje število zaposlenih brez dela, saj se zavzema za tako imenovano mehko varianto. Večino odvečnih delavcev bodo prerazporedili na druga delovna mesta v okviru podjetja, za kar bodo potrebne tudi prekvalifikacije, del odvečnih delavcev pa bodo zaposlili v uvedbo novih programov. Do bistvenih sprememb po prišlo tudi v upravi podjetja, ki se bo prilagodila novi organiziranosti. Cilj organizacijskih sprememb je racionalizacija poslovanja in večja učinkovitost posameznih proizvodnih funkcij.

Po drugi strani pa bodo v Beti iz dosedanjih zunanjih obratov Modnih oblačil v Črnomlju, Mirni Peči in Dobovi ustanovili tri nove družbe z omejeno odgovornostjo v 100-odstotni lasti delniške družbe Beti, kar pomeni, da

• Po besedah direktorja Ivana Malešiča so v zadnjem času na področju trženja lastne blagovne znamke Beti dosegli bistven napredek tudi v tujini. Na Češkem svoje izdelke že tržijo pod blagovno znamko Beti, v prihodnje pa bodo Češki sledile tudi druge vzhodnoevropske države, medtem ko je Beti v državah nekdanje Jugoslavije že ves čas prisotna z lastno blagovno znamko. Razveseljuje, da se zmanjšuje delež dodelavnih poslov. Beti izvozi skupno 60 odst. svoje proizvodnje, predvsem konfekcijskih izdelkov in preje, tkanine pa povsem izdelajo sami.

bodo dosedanja obrata delovali kot samostojne družbe in s tem prevzeli večjo skrb in odgovornost v zvezi z vsemi poslovnimi funkcijami od organizacije proizvodnje same do skrbi za zaposlene. Tak ukrep ima za omenjene obrate tudi pozitivne strani, saj bodo tako samostojnejši tudi glede poslovnega odločanja in bodo lahko poslovno sodelovali tudi z drugimi podjetji, jasno pa je, da bodo za slabe poslovne izide prav tako odgovarjali sami in se v takem primeru ne bodo mogli še naprej naslanjati na krovno firmo.

I. V.

PARTIZANI V JURJEVANJSKI DRAGI - V nedeljo, 5. septembra, so v jurjevanjski dragi v Črnomlju pripravili jubilejno 40. srečanje domicilnih enot NOV in POS belokranjskih občin. Zbrane borce je najprej pozdravil črnomaljski župan Andrej Fabjan, slavnostni govornik državni sekretar na ministrstvu za obrambo Bogdan Koprivnikar pa je poudaril, da Slovenci imamo vojaško zgodovino in da je prav, da jo na tak način ohranjamo. Borcem belokranjskih enot so spregovorili tudi borec talijanske brigade Fontanot Nordio Bertogna pa prvi komandant avstrijskega bataljona Max Bair ter predstavnika borcev iz Krži pri Trstu. V kulturnem programu so nastopili godba na pihala iz Črnomlja, tamburaški orkester glasbene šole Črnomelj, partizanski pevski zbor in recitatorji srednje šole Črnomelj. (Foto: I. V.)

TOMČEVE PESMI PRI TREH FARAH - Zadnja prireditev letošnjega metliškega kulturnega poletja Pridi zvečer na grad je bil koncert ob 100-letnici rojstva belokranjskega skladatelja Matije Tomca v cerkvi pri Treh farah. Njegove pesmi so na prireditvi izvajali oktet Vitis, Cerkveni pevski zbor iz Podzemlja (na sliki z pevovodjem Marjanom Gršičem), kjer je skladatelj obiskoval osnovno šolo in vokalna skupina Lan, Tomčeve skladbe pa je na orglah preigral Andrej Kunič. Povezovalni tekst v obliki spominov Matije Tomca, ki sta ga brala Gordana Popovič in Tonček Starc, je nastal na osnovi diplomske naloge Mateje Jakša, ki se je kot pevovodja na prireditvi predstavila z oktetom Vitis in vokalno skupino Lan. (Foto: I. V.)

Devetletka in nova metliška šola

Čeprav imajo na metliški osnovni šoli na nižji stopnji še dvoizmenski pouk, so sedmošolce vključili v poskusni program devetletke - Vse težave bo rešil prizidek

METLIKA - Le štiri šole z Dolenjske, Posavja in Bele krajine so se v prvem letu poskusnega uvajanja devetletne osnovne šole v Sloveniji odločile poskusiti z novostjo, med njimi je tudi osnovna šola Metlika, kjer bodo v devetletni program vključili letošnje sedmošolce, uvedbo dvetletnega šolanja pa bodo izkoristili za posodobitev in dozidavo šole, v kateri imajo pouk zaradi prostorskih težav še vedno organiziran dvoizmenski.

Ravnatelj metliške osnovne šole Jože Mozetič je povedal, da so se na uvedbo devetletnega šolanja dobro pripravili. Z dodatno učno tehnologijo je bilo potrebno obogatiti nekatere učilnice, učitelji so morali na dodatno izobraževanje, prav tako so opravili pogovore s starši, ki so podprli poskusno uvedbo devetletke, imeli pa so tudi veliko pogovorov z učenci, saj nekaterih ni tako enostavno prepričati, da bodo morali za leto podaljšati osnovnošolsko izobraževanje. Z devetletke se bo tako spopadlo 87 učencev iz 4 oddelkov sedmih razredov.

Pred začetkom šolskega leta so pred šolo postavili tudi nova zunanja igrala, ki jih bodo še precej bolj kot sedaj potrebovali, ko bodo devetletko uvedli tudi za

prve razrede. Na podružnični šoli v Suhorju so pred začetkom letošnjega šolskega leta asfaltirali zunanje športno igrišče.

Jože Mozetič

Že v tem šolskem letu bodo začeli graditi prizidek, s katerim bo šola pridobila 10 dodatnih učilnic, računalnico, knjižnico, jedilnico, garderobe in telovadno sobo. S tem bo šola prišla do pogojev za dvetletko na vseh stopnjah in za enozimenski pouk tudi na nižji stopnji, kjer sedaj nekateri otroci obiskujejo pouk popoldne. Prenove šole so se v Metliki lotili pod geslom: V novo tisočletje z novo šolo.

LITIJSKI LIKOVNIKI V JANKOVIČIH

JANKOVIČI - V soboto, 11. septembra, bo Zveza kulturnih društev Litija na domačiji Raztresen v Jankovičih ob 17. uri odprla razstavo likovnih del, nastalih na letošnji koloniji mladih likovnikov litijske občine, ki so tokrat upodabljali Belo krajino in njene značilnosti. V kulturnem programu bodo sodelovali ženska vokalna skupina KUD Jevnica in člani KUD Božo Račič iz Adlešičev.

Sprehod po Metliki

BREZ REZERVNE KLOPI - Metliški oktet Vitis je bil svoj čas znan po tem, da je večkrat pel kot septet, saj se je za nastope zbralo le sedem pevcov. Ob proslavi stoletnice rojstva belokranjskega skladatelja Matije Tomca se je namesto oktetu pri Treh farah pred občinstvom pojavil sekstet, svoj nastop pa so vitovci končali v petčlanski zasedbi kot kvintet. Se dobro, da so morali zapeti le tri pesmi, saj bi se jim ob daljšem nastopu lahko zgodilo, da bi poslušalci na koncu zaploskali solistu. Če si nogometas (istočasno je slovenska nogometna reprezentanca v Ljubljani igrala z Gruzijci) med temo zlomi nogo, mu trener na rezervni klopi najde zamenjavo, če pa se pevcu med petjem poloti kašelj, pevovodja nima prave rešitve. Morda pa si bo Vitosova pevovodja Mateja Jakša, ki je nastop svojih fantov poslusal s kora, po sobotnem dogodku pri Treh Farah le omisslila klop za rezervne pevce. Vsaj dva tenorista in kakšen basist bi ji prav prišli.

NIČ VEČ BRODVEJ - Ko si je nekdanja metliška občinska oblast v letih, ko se je socializem poslavljala od naših krajev, belila glavo s spremembami imen cest in ulic, je nekdo predlagal, da bi Cesto bratstva in enotnosti preimenovali v Brodway (Brodvej), saj se po njej tako in tako vsi peljejo v Brod (Jurovski Brod) na pivo. Potem pa so na Kolpi postavili mejo, Hrvati so podražili pivo in nihče ne gre več v Brod na pijačo, zato je cesti do danes ostalo staro ime. Morda pa bi ga v duhu časa vseeno malo spremenili - v Cesto spomina na bratsvo in enotnost, če že ne v Cesto sprave in strpnosti.

Črnomaljski drobir

GOSPODJE PARTIZANI - Novi časi so prinesli nove nazive. Včasih je bil gospod župnik, drugi pa smo bili strici, tete in včasih tovariši, vedno pa so bili tovariši učitelji in seveda partizani, a tudi tu se stvari spreminjajo. Ko je prevajalka na srečanju domicilnih enot v Črnomlju najavila avstrijskega partizanskega komandanta, ga je naslovila z gospodom, sam pa je, čeprav v nemščini, zbrane vseeno nagovoril s tovariši, enako je storil tudi italijanski partizan Nordio Bertogna.

TUDI KUHALI BI - Kot na vsaki pasji procesiji so tudi na srečanju borcev v jurjevanjski dragi svojo stojnico postavili kramarji, udeležencem proslave primerno pa so naprodaj postavili kape, kakršne so imeli prvi slovenski partizani - triglavke s petrokroko zvezdo, poleg tega pa raznovrstno literaturo o vstaji, ljudski revoluciji in partizanskih bitkah z okupatorji in domačimi izdajalci. Da pa ne bi bili nekdanji partizani ob branju lačni, kot so bili, ko so se pred več kot pol stoletja klatili po hostah, so spretni kramarji med partizansko literaturo vtaknili še kuharsko knjigo s 555 recepti za domače jedi.

SEJEM DROBNICE

ADLEŠIČI - Društvo rejcev drobnice Bele krajine bo v soboto, 11. septembra, v Adlešičih pripravilo sejem ovac in koz. Sejem bo potekal na župnikovem vrtu od osmih do enajstih.

Semiške tropine

SLABA TOLAŽBA - Vinogradniki so si ob koncu avgusta oddahnili, misleč, da je letošnja nevarnost toče že mimo, ko so se prvi dan septembra nad Dolenjsko in Belo krajino zgrnili težki črni oblaki, toča pa je kot za stavo klestila tudi po nekaterih semiških vinogradih, da od letošnjega pridelka ni ostalo skoraj nič. Vinogradnik z metliškega konca, iz Vrta pri Dragomlju vasi, ki mu je toča tokrat prizanesla, je zlobno pripomnil, da imajo semiški vinogradniki srečo, saj bodo zdaj brez skrbi čakali jesen in se jim ne bo treba sekirati, kam naj dajo novo vino, ko pa imajo sode še polne lanskega pridelka.

Pomlajevanje kočevskih borcev

V zadnjih dveh letih je kočevsko združenje borcev pridobilo 40 novih članov - Ob preimenovanju drugih ostali edini v državi kot občinsko združenje s krajevnimi združenji

KOČEVJE - Kljub vedno odprti možnosti vključevanja novih članov je kočevsko združenje borcev NOV aktivneje pristopilo k pomladitvi članstva pred dvema letoma. Do danes so v svoje vrste sprejeli 40 novih članov, tako da jih skupno štejejo 600, kar jih po številu članov še naprej ohranja v samem vrhu borčevskih organizacij v državi.

Kočevsko združenje je ob preimenovanju občinskih združenj po uveljavitvi nove lokalne samouprave v območna združenja kot edino v državi ohranilo prejšnji naziv. "Čeprav je Osilnica sedaj občina, bi tamkajšnjemu krajevnemu združenju težko rekli občinsko, saj nima niti toliko članov, kot jih je potrebno za ustanovitev združenja," pojasnjuje odločitev, da bodo tudi v novi organiziranosti ohranili 10 krajevnih združenj, ki so teritorialno vezane na meje krajevnih skupnosti nekdanje kočevske občine, predsednik kočevskih borcev Ignac Karničnik. Zaradi upadanja števila kot posledice visoke starostne strukture članstva - najstarejši član je letos dopolnil 93 let - so se pred dvema letoma odločili, da se bodo aktivneje lotili pridobivanja novih članov.

Ignac Karničnik

Karničnik. Z dobro organiziranimi proslavami in srečanji so v zadnjih dveh letih vzbudil zanimanje za delo borčevske organizacije tudi med mlajšimi od 40 let, pri čemer je še posebno razveseljivo, kot pravi, da so mnogi med njimi zelo zavzeti za delo. "Med letošnje uspehe prištevamo, da smo skupaj z invalidsko organizacijo dosegli, da bodo pisarno za borce in invalide preselili iz 3. nadstropja v pritličje," pravi in dodaja, da gre za sluzga za to tudi kočevski upravni enoti, s katero tako kot z občinsko upravo in drugimi v občini dobro sodelujejo.

Edini problem, s katerim se nenehno ubadajo, je v denarju. Kljub temu jim ob pomoči sponzorjev in donatorjev letno uspe organizirati vsaj eno ali dve večji prireditvi, na katerih pa se kljub za Kočevsko značilni težji dostopnosti lokacij prireditve zbere tudi do 4 tisoč ljudi. M. LESKOVŠEK-SVETE

V novo šolsko leto - po starem

Tudi letos se bo v Kočevki Reki pouk pričel ob 7. uri

KOČEVJE - Okoli 1500 učencev obeh kočevskih mestnih osnovnih šol je tudi letošnje šolsko leto pričelo z dvoimenskim poukom. Vendar pa kočevski šolarji niso posebnost in celo edinstven primer v vsej državi samo po tem, da so v dvoimenski pouk vključeni vsi učenci od 1. do 8. razreda. Z razvojnega, psihološkega in pedagoškega vidika sporno in zato v slovenskem prostoru vse bolj nedopustno je namreč tudi to, da bodo učenci vseh starih razredov podružnične šole OŠ Ob Rinzi v Kočevski Reki tudi letos s poukom pričeli ob 7. uri.

Za premaknitev pričetka pouka na 8. ali še poznejšo uro, so prosili tako starši in učitelji kot tudi strokovni delavci in vodstvo matične šole v Kočevju, saj zgođen začetek pouka zahteva zgodno vstajanje otrok. "Na šoli je 56 učencev in večina med njimi se v šolo vozi. Zato morajo nekateri učenci vstajati že pred 6. uro, kar pa je v nasprotju z bioritmom

Peter Šobar

otrok," pravi ravnatelj OŠ Ob Rinzi Peter Šobar. Zato so otroci pri pouku zaspani in utrujeni, kar slabo vpliva na njihovo delo v šoli. "Premaknitev pričetka pouka na poznejšo uro so svetovali tudi z ministrstva za šolstvo in šport," pravi Šobar in dodaja, da pa se zadeva zatakne pri denarju za prevoze.

Za rešitev problema, ki se ga sicer zavedajo tudi na kočevski občini, bi po opravljenih izračunih potrebovali 6 milijonov tolarjev, za katere pa na občini pravijo, da jih preprosto nimajo kje vzeti. Šobar je mnenja, da je to le izgovor. "Na šoli smo izračunali, da bi prevozi stali 800 tisoč tolarjev," pravi. Visok izračun, ki so ga naredili na občini, zato pripisuje pomanjkanju volje in pripravljenosti občinskih delavcev, da bi se poglabili v problem in ga tako dejansko tudi skušali rešiti. M. L.-S.

MED NEURJEM ŠE STRELA

PODPRESKA - Med močnim neurjem, ki se je razbesnelo v sredo, 1. septembra, nad pretežnim delom občine, vmes je padlo tudi nekaj toče, je strela zanetila požar na gospodarskem poslopiju Julke Janež iz Podpreske 15. Gasilci so sicer hitro posredovali, vendar je poslopje pogorelo do temeljev, v njem pa več ton sena, traktorska prikolica in razna orodja. Škoda so že ocenjevali pristojni zavarovalnice, a ta trenutek še ni znana, bo pa gotovo velika. A. K.

PRIZNANJE ZA PEVODJIO - Ob ribniškem sejmu suhe robe in lončarstva se je Turistično društvo Ribnica zahvalilo tistim, ki že dolga leta pomagajo pri uveljavitvi etnografsko-turistične manifestacije. Predsednik društva Andrej Klemen je izročil priznanja občini Ribnica, Igorju Kovačiču, dirigentu ribniške godbe na pihala in Francetu Petku, pevovodji moškega pevskega zbora Lončar iz Dolenje vasi (na posnetku). (Foto: M. Glavonjič)

24. RIBNIŠKI SEJEM - Tako kot že leta se je tudi letos sejem pričel s sprevodom, na čelu katerega je bil zastavonoša na konju in takoj za njim nepogrešljivi krošnjari. (Foto: M. L.-S.)

VLOMI, KRAJE, PRETEPI

KOČEVJE, RIBNICA - Možje postave v Ribnici in Kočevju so imeli tudi prejšnji konec tedna dela čez glavo. V Ribnici je nekdo vlomil v hišo in odnesel več denarja, v Kočevju je tat roko stegnil v nezaklenjen avtomobil in si "postregel" z denarnico. Po gostilnah se nekateri vedejo kot na Divjem zahodu, grozijo in razbijajo kozarce. Neki Ribničani jih je več zmetel ob tla in pri tem zmerjal natakario. V Kočevju so si glave "hladili" s pestmi, seveda v gostilni, potem ko je družba globoko pogledala v kozarec. Vsi udeleženci nočnih zgodb se bodo morali zagovarjati pred sodnikom za prekrške.

Ali bodo likovni salon preselili?

KOČEVJE - Na osrednji tržnici pod Likovnih salonom ob Rinzi so v začetku meseca opravili nujna vzdrževalna dela, saj so nepridipravi dosegli večkrat poškodovali vodnjak in talne površine ter razbili šipe, kar je tržnico kazilo in metalo nanjo slabo luč. Pred kratkim so zaprli manjšo prodajalno svežih jajc, ki ni bila registrirana kot poslovni prostor, povrh pa še ni imela sanitarnih prostorov. Prav na njej so se razgrajali najbolj izživljali. Redno so razbijali šipe na oknih in vratih in z velikim užitkom po zidovih pisali razna sporočila. Nadaljnja dejavnost bi bila smiselna le z fizičnim varovanjem.

Okrog tržnice se redno igrajo tudi otroci, potujoči trgovci občasno prodajajo tekstilne izdelke, nekaj metrov vstran pa so prostor zasedli redni prodajalci suhorobarskih izdelkov. Projekt tržnice sredi mesta je bil lepo zastavljen, saj je lokacija pravšnja, ob njej se križa več poti. Imel je le eno "funkcionalno zemljišče", ki je v denacionalizacijskem postopku, kar pomeni, zato zadeva z morebitno večjo ureditvijo okolice tržnice, ki bi bila ravno tako nujna, miruje.

Seveda se ob tem zastavlja vprašanje, kaj narediti z Likovnim salonom, ki je nad tržnico. Skupaj zanesljivo ne sodita pod isto streho. Na občini kujejo načrte, v kateri stavbi naj bi poslej domoval. Šele ko ga bodo preselili, lahko pristopijo k trajni rešitvi tržnice, ki jo mesto zelo potrebuje. M. G.

Drobne iz Kočevja

PROTIALKOHOLNA INJEKCIJA - Za ribniške policiste pravijo, da so na sejemski dan v Ribnici bolj prizanesljivi kot običajno, čeprav tudi sicer ne vejlajo za bavlave. Tako je bil po zatrdilih nekaterih varnostnikov strah obiskovalcev, ki so svoje avtomobile pustili na mestih, kjer jih običajno ne bi smeli, odveč v vseh pogledih, razen če so z njim kakšnemu domačinu zaprli odvoz oziroma dovoz do njegove hiše. Seveda pa policisti niso bili tako prizanesljivi kot do manjših kršitev, do katerih ob gneči kaj rado pride, do alkoholiziranih voznikov. Lani so imeli slabo izkušnjo, saj se je voznik, ki so mu zaradi ugotovljene vožnje pod vplivom alkohola prepovedali nadaljevanje vožnje, kasneje kljub temu odpravil proti domu in v Ložinah povzročil prometno nesrečo s smrtnim izidom. Da se podobna tragedija ne bi ponovila, so, kot kaže, letos združili moči s kočevskimi policisti. Ti so že v nedeljo dopoldan z radarjem na Mrtvicah "preverjali", kdo vse se odpravlja proti Ribnici, in bili v svoji očitni in neprikriti nameri uspešni vsaj v enem primeru! Neki voznik je kasneje v Ribnici dejal, da ne pije, ker je na Mrtvicah dobil protialkoholno injekcijo!

ŠE LETOS OBNOVLJENA

KOČEVJE - Do konca leta naj bi v Kočevju na Trgu zbora odposlancev 2 v pritličju odprli obnovljeno kavarno, dva manjša poslovna prostora in kiosk za časopise. Po sprejetju letošnjega proračuna so obnovili streho in opravili izvedbo jeklenih fasadnih vezi med prvim in drugim nadstropjem (protipotresno zavarovanje). Na javnem razpisu bodo izbrali izvajalca za zamenjavo oken in vrat, ureditev fasade in okolice pritličja kavarne. Naložba bo stala 95 milijonov tolarjev, vendar občina ne bo imela na voljo vsega denarja. Denar od najemnin (kavarno in poslovne prostore bodo oddali najugodnejšem ponudniku) pa bodo uporabili za obnovo prostorov v prvem in drugem nadstropju, kjer naj bi bila stanovanja ali poslovni prostori, o čemer, pa bo odločalo povpraševanje na trgu.

KRESNIČKE

KOČEVJE - Veliko pomoč novim šolarjem so ob začetku šolskega leta nudili tudi člani ped kratkim ustanovljenega AMD Avto Kočevje. Vsem prvošolčkom na območju Ribniško-Kočevske doline so podelili kresničko, elementarnosti, ki bi ga morali nositi tudi drugi. Ob naslednji predstavitvi v AMD obljubljajo še kaj novega.

Ribniški zobotrebci

PRESTAVILI MAŠO - Prvo nedeljo v septembru je v Ribnici domala vse podrejeno sejmu. Tako je že leta, odkar turistični delavci pripravljajo to "kulturno - etnografsko turistično prireditev", kot so jo učeno poimenovali ob njeni letošnji že 24. uprizoritvi zapovrstjo. Ob urbanistični zasnovi Ribnice, ki je bila še ne tako davno uradno trg, drugače tudi ne more biti. Da je pravzaprav vse na kupo - trgovine, muzej, galerija, knjižnica, grad, cerkev in še kaj, je nekaterim jasno že leta, drugim spet pa je to spoznanje prihajalo bolj počasi. Med zadnjimi, ki so ga osvojili in "klonili", je bila cerkev. Tako je bilo vsaj slišati med tistimi, ki so malo pred uradno otvoritvijo sejma prihajali iz cerkve. To je bilo namreč ob času, ko bi se na katero koli drugo nedeljo v letu verniki običajno v cerkev šele odpravljali. To pa so nekateri, ki so, kot kaže, pri mašah bolj zaradi števila, tudi nameravali storiti, če jih ne bi od njih boljši poslušalci cerkvenih pridig počuli, da zaradi hrupa, ki nastane po pričetku sejma, maše ob 10. uri ne bo!

RIBNIČANI NA IZLETU

RIBNICA - Klub prijateljev Miklove hiše bo za svoje člane 18. septembra pripravil enodnevni izlet v Benetke. Po prihodu v to znamenito mesto na Piazzalu Roma bodo vožnjo nadaljevali z vaporetom do postaje San Samuele. Med obiskom si bodo ogledali razstavo v slovenskem paviljonu, v Galeriji A+A, video projekcije Gladiatorji Nataše Prosenec in Ocean Lava Andreja Zdravica. Bivanje bodo izkoristili tudi za ogled Trga sv. Marka in še nekatere druge znamenitosti Benetk. Izletnike bo vodil dr. Jure Mikuž.

OČIŠČEVALNA AKCIJA V KOČEVJU - Člani potapljaškega kluba Ponirek iz Kočevja so na rudniškem jezeru v Kočevju pripravili vsakoletno očiščevalno akcijo, katere se je udeležilo 20 potapljačev iz Ljubljane, Bleda in Kočevja ter več kot petdeset občanov, med katerimi je bilo zlasti veliko mladih. Čeprav so vabila za akcijo prejeli vsi člani občinskega sveta, so med "čistilce" prišli le župan Janko Veber, podžupan Jože Lindič in svetnik zelenih Bojan Kocjan. Izkupiček akcije je bil kar dober; nabrali so za tovornjak smeti, iz jezera so prinesli le manjše kose, saj je bila vidljivost izredno slaba. (Foto: M. Glavonjič)

Do denarja za gospodarski razvoj

V Kočevju bodo ustanovili regionalno razvojno agencijo - Možnost za priključitev tudi občin Osilnica, Kostel in Loški Potok

KOČEVJE - Evropska unija že od samega začetka leta 1957 namena veliko pozornost odpravljanju razlik v stopnji gospodarske razvitosti med članicami in med posameznimi regijami znotraj držav članic. Da bi tudi na Kočevskem pridobili del denarja iz v ta namen ustanovljenih strukturnih skladov, ki predstavljajo osnovne finančne institucije EU, bodo v Kočevju ustanovili regionalno razvojno agencijo.

"Sredstva iz strukturnih skladov se običajno ne uporabljajo za samostojne projekte, ampak se odobrijo na osnovi regionalnih razvojnih programov," pojasnjuje potrebo po ustanovitvi agencije - direktor Recinka Branko Merhar. Ker Slovenija še ni razdeljena na regije, se dopušča možnost, da se posamezne lokalne skupnosti združujejo za razreševanje posameznih razvojnih problemov oziroma zadev skupnega interesa. Zato so občine Kočevje, Kostel, Osilnica in Loški Potok v začetku letošnjega leta podpisale memorandum o regionalnem sodelovanju pri razvojnih aktivnostih, ki pa je, kot pravi Merhar, tudi podlaga za ustanovitev razvojne agencije. Poleg kočevske občine, kjer so že opravili prvo obravnavo predloga ustanovitve agencije, naj bi namreč pogodbo o ustanovitvi zavoda Regionalna razvojna agencija Kočevske podpisale tudi preostale tri občine, saj kot pravi Merhar, je "regionalni značaj" agencije odločilnega pomena in tudi nujno potreben ne le pri potegovanju za pridobitev denarja iz skladov EU, ampak tudi že pri kandidiranju na različnih razpisih ministrstev.

"Poleg pridobivanja denarja iz države in tujine za sofinanciranje

Branko Merhar

posameznih projektov kot ene najpomembnejših nalog v spodbujanju razvoja gospodarstva bo agencija izvajala tudi programe, ki jih bodo nanjo prenesli republiški pospeševalni center za malo gospodarstvo, zavod za zaposlovanje in drugi," pravi Merhar. Ob vzpodbujanju razvoja kadra za podjetništvo ter razvijanju podjetniških pobud in ugodne klime za nastanek razvojnih projektov bo agencija tudi usklajevala delo lokalnih turističnih organizacij, sodelovala pri aktivnostih za ustanovitev garancijskega sklada in podjetniškega inkubatorja ter pri delovanju sklada dela in, ne nazadnje, izdelala bo tudi pregled, spremljala stanje in nudila vse potrebne informacije o poslovnih prostorih in zemljiščih, primernih za razvoj podjetništva. To pa bo, kot pravi Merhar, dobrodošla pridobitev predvsem za podjetnike, ki se sedaj srečujejo s problemom, ker bi želeli razširiti svojo dejavnost, pa za to sami ne najdejo ustreznih prostorov. M. L.-S.

V znamenju suhe robe in lončarstva

Ribniški sejem suhe robe in lončarstva je tudi letos privabil številne obiskovalce - Pester program prireditev

RIBNICA - V nedeljo je bila Ribnica v znamenju suhe robe in lončarstva. Že tradicionalni, 24. ribniški sejem je tudi letos prvo nedeljo v septembru v Ribnico privabil nekaj tisoč ljudi, ki ne le da so imeli kaj kupiti, ampak so po zaslugi številnih spremljajočih prireditev tudi kaj videti.

Sejem, ki ga že po tradiciji organizira domače turistično društvo v sodelovanju z ribniško občino, se je kot običajno pričel s sprevodom po glavni ulici. Zastavonoša na konju, krošnjarjem, prihajni godbi in pevcom, kot nepogrešljivemu delu sprevoda, so letos sledili člani Etnografskega društva Hrovača in vabljeni ljudski pevci in godci iz vse Slovenije. Poustvarjali slovenske ljudske glasbe so po zaključku sprevoda nastopili na odru v ribniškem gradu, ki pa je bil po njihovem nastopu prazen le kratek čas. V popoldanskih urah so na njem uveljavljeni slovenski manekeni predstavili letošnjo jesensko-zimsko kolekcijo oblačil.

Poleg razstave didaktične likovne zbirke, ki je bila na ogled v Miklovi hiši in na Marofu, so si obiskovalci lahko ogledali še gobarsko razstavo in razstavo rejcev malih živali, dan odprtih vrat za

vse, željne podrobnejših pojasnil, pa je poleg mladih čebelarjev letos prvič organiziral tudi Rokometni klub Inles-Riko. Na športnem igrišču TVD Partizan je domala ves dan potekal turnir v ulični košarki, pred Cenetovo hišo pa poulični teater. Obe prireditvi so organizirali ribniški študenti, ki so v okviru dvodnevnega Festivala mladih v popestritev sejemskega vzdušja že v soboto izpeljali turnir v tenisu in za mlade zanimiv glasbeni koncert, ki o ga kronali z glasbeno-pirotehničnim spektaklom Pur-leater Gromki. Spremljajoče prireditve bodo zaključili to soboto ribniški kmetijci z razstavo plemenske živine na Marofu. M. L.-S.

ŽIVINOREJSKA RAZSTAVA

RIBNICA - V počastitev 90-letnice organiziranega rejskega dela in zadružništva bo v soboto na Marofu v Ribnici živinorejska razstava, ki jo organizirajo govedorejsko društvo Ribnica, kmetijska svetovalna služba in KGZ Ribnica. Otvoritev razstave bo ob 12. uri, z ocenjevanje živine pa bodo začeli takoj po dogodku živali ob 9. uri. Vmes bo ob 10.30 organizirana likovna delavnica za otroke.

Ponosni na učence in mentorje

Na raznih tekmovanjih učenci mokronoške šole preteklo šolsko leto osvojili največ priznanj doslej - 213 učencev vozačev - Dodaten oddelek vrtca - Na Trebelnem dodatni prostori

MOKRONOG - "Zelo ponosni smo na naše učence in njihove mentorje, ki so v preteklem šolskem letu osvojili na šolskih tekmovanjih kar 77 bronastih, 24 srebrnih in 6 zlatih priznanj, dva učenca pa sta postala državna prvaka na Veseli šoli. Tudi to je dokaz, da smo dobro delali in lahko le upam, da bi podobne rezultate dosegli tudi v tem šolskem letu na prelomu tisočletja," pravi ravnateljica mokronoške osnovne šole, Marica Murenc.

Posebna pozornost velja učenci 8. razreda, ki je osvojila zlato Preglovo, Cankarjevo in Vegovo priznanje. Izjemno se je izkazala tudi Saša Janežič, učenka 8. razreda, ki je poleg zlatega Preglovega priznanja prejela še zlato Vegovo priznanje, in ker je v tem tekmovanju dosegla vseh 25 možnih točk, je dobila še prvo nagrado Društva matematikov, fizikov in astronomov. Osmošolka Petra Regent je prejela več priznanj za svoje literarno ustvarjanje: lansko samostojnemu snopiču

pesmi Podobe in šepetanja je letos dodala še pesniško zbirko Ujete sanje. Postala je tudi državni prvak na Veseli šoli. Na dobri poti so tudi sedmošolci, saj je Martin Štimpfel med drugimi priznanji prejel še zlato Preglovo. Prijetno je presenetil tudi šestšolček David Škarja, državni prvak Vesele šole. Mokronoško osnovno šolo v tem letošnjem letu obiskuje 258 otrok, njeno podružnico na Trebelnem pa 66. V Mokronogu je 160, na Trebelnem pa kar 53 učencev vozačev. Na Trebelnem

bodo učiteljsko stanovanje preuredili, da bodo dobili dodatno učilnico, kabinet, garderobo in sanitarije. Za 1. razred so že pogoji za devetletko, za 7. razred pa je še premalo prostorov. Če bi našli nove prostore za otroški vrtec, bi odpravili tudi to zagato. Razveseljivo je navkljub sesutju mokronoških tovarn (Iskra, Italian Shoes Studio...) povečevanje števila otrok v dnevnem varstvu vrtca (zdaj jih je že 56), v letošnjem šolskem letu pa jim je trebanjska občina omogočila še dodatni oddelek, tako da so starši lahko vpisali še 18 svojih malčkov. Po besedah ravnateljice Murenčeve nimajo težav z učitelji in vzgojitelji in si pomagajo tudi s kombinacijami z drugimi šolami. P. P.

BORCI NA TREBELNEM - Preteklo soboto je minilo 57 let od ustanovitve Gubčeve brigade v gozdu pri Trebelnem. Pri spominskem obeležju je bila ob častni straži Slovenske vojske krajša slovesnost. Venec k spomeniku je položil trebanjski župan Ciril Pungartnik, kulturni spored, ki se je zatem preselil pred lovsko kočjo na Trebelnem, pa so pripravili Zvonka Falkner in Stane Peček, zborovodja moškega pevskega zbora KUD Emil Adamič iz Mokronoga in ženskega pevskega zbora Svoboda z Mirne. Zbrane je v imenu sveta KS Trebelno in tukajšnjih lovcev najprej pozdravil predsednik Anton Cvetan, zatem župan Pungartnik, okrog tisočglavi množici borcev Gubčeve in 12. brigade ter Dolenjskega odreda in njihovih sivojev pa je kleno spregovoril Lado Ambrožič-Novljan, bivši poveljnik Gubčeve brigade. (Foto: P. P.)

Sproščujoča krmeljska devetletka

Med 42 osnovnimi šolami v Sloveniji, ki so pričele z devetletko, tudi krmeljska - V Posavju, na Dolenjskem in v Beli krajini le 4 take šole - Ugoden odziv staršev

KRMELJ - Šolsko leto 1999/2000 se je pričelo kot vsakokrat septembra, toda letošnji 1. september je bil vendarle drugačen in neponovljiv, po besedah sevnškega župana Kristijana Janca celo zgodovinski, kajti tega dne zjutraj so prvič prestopili prag krmeljske osnovne šole učenci lanskega 5. razreda, ki se bodo letos izobraževali po programu 7. razreda devetletne šole, popoldne pa še šestletni prvošolčki, ki bodo obiskovali hram učenosti od začetka svojega izobraževanja po programu devetletke.

Bolj prijazna šola, ki bo malčkom dala več znanja, je po mnenju župana Janca tudi - Evropa. Izrek je priznanje marljivemu kolektivu šole in ravnateljici Berti Logar za uspešno vodenje. Izrazil je upanje, da bo podobno kot krmeljski šoli, ki je ponesla zastavo devetletke v občini, uspelo ob

podpori občine še kakšni šoli v sevnški občini. Predstojnik novomeške organizacijske enote republiškega zavoda za šolstvo Ivan Mirt je soglašal z županom, da je to zgodovinski dan, dodal pa je še, da je takih šol z devetletke na območju novomeške enote četrto. Prof. Mirt je dejal, da si želijo, da bi bila šola sproščujoča, da bi pometali iz učne snovi vse, kar obremenjuje spomin, da bi predmete združevali, ne pa namesto da bi se vsak zapiral v svoj predalček. Zaželel je še, da bi otrok ne naučili zgolj znanj za bogato življenje, ampak predvsem strpnosti.

"Starši, učitelji in krajanje krajevne skupnosti Krmelj smo trdno sklenili, da nas ne bo pozobalo življenje. Hoteli smo spremembe, hoteli smo, da bodo naši otroci preko posodobljenih učnih načrtov, modernejših oblik in metod dela ter sodobnejše učne tehnologije razvijali svojo zvedavost in tisto, kar zmorejo. Še hitreje bodo pridobili samozavest in spoznali, da zmorejo še več. Odprl se jim bo nov svet, ki je neznanski in lep. Prav zato, dragi starši, ker smo se drug od drugega učili, smo skupaj hitreje osebnostno in strokovno rasli in ustvarjali kvalitetno šolo, in ker ste nam zaupali, smo se pripravili na razpis. In ker nam je zaupalo tudi Ministrstvo za šolstvo in šport, smo bili izbrani, da lahko danes, natanko 130 let po tem, ko so avstrijske oblasti s šolskim zakonom leta 1869 tudi na Slovenskem uvedle obvezno OŠ. Prav na ta dan bomo izenačili možnost izobraževanja za vse štetne otroke, saj vstopajo v 1. razred devetletne šole, kajti vemo, da po nekaterih slovenskih krajih nimajo celoletne male šole, kar smo v naši občini k sreči imeli," je povedala

ravnateljica osnovne šole Krmelj Berta Logar. 23 učencev 7. razreda pa je veselo zakoralako iz 5. v 7. razred. Izbrali so si tri predmete po lastnih željah in nagnjenjih. Pri teh predmetih bo veliko praktičnega dela, raziskovanja in odkrivanja. Najbolj pa jih navdušuje angleščina, kajti na krmeljski šoli je prvi jezik nemščina. Izbirali si bodo, na kateri ravni se bodo učili nemščine, matematike in materne jezika. Na krmeljski šoli je letos 151 učencev, od 15 učiteljev jih je kar 7 svetovalcev, 5 je mentorjev, trije pa imajo še premalo delovne dobe, da bi postali mentorji. V vrtcu je 41 otrok. P. P.

TREADOR - Krava Zora rejca Jožeta Florjančiča iz Štatenberka, ki bi ji moral trebanjski župan Ciril Pungartnik v nedeljo pripeti zmagovalni zvonec za kategorijo starih krav rjave pasme, je bila tako, bojevitno razpoložena, kot da bi kdo mahal biku z rdečo kunjjo, da bi imel toreador bolj razvnetega nasprotnika. Ker pa župan ni bikoborec, čeprav bi mu kot pomembni osebnosti lahko včasih rekli, da nastopa kot matador, je morebiti zdravilo za vznemirjene krave tudi pogostejše srečevanje s takšnimi živalmi. Bojda se sprizanjijo celo z družbo politikov.... (Foto: P. P.)

Velik selekcijski napredek

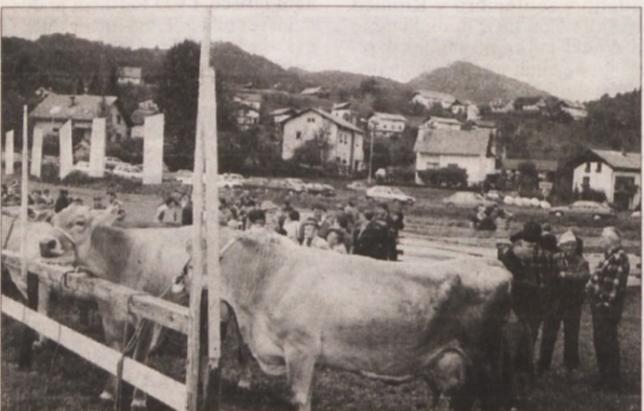
Z razstave plemenskih živali v Boštanju - Večja mlečnost, več rejcev - Zvonci najboljšim

BOŠTANJ - Rejci iz sevnške občine so preteklo soboto pripeljali na ogled 12 krav rjave pasme, 6 krav črno-bele in 6 telic rjave pasme; Leopold Ribič iz Gabrijel je pripeljal ovce jezerskosolčavske pasme, Drago Gošte iz Jelovca koze srnaste pasme, oskrbnik Jože Pavec iz Jelš pri Leskovcu plemenskega zrebca posavske pasme, last Jožeta Blažinčiča (Stara vas na Bizeljskem), Janez Rabzelj s Pristave pri Raki posavsko kobilu rjavko, Krčan Lado Pavec pa še dve kobilu rjavki.

veterinarstvo Celje. Vodja selekcije pri tem zavodu mag. Jože Marovt je ugotovil, da se je število krav v A in AP kontroli v petih letih od 659 povečalo na 746, prevladujočo rjavo pasmo pa posebej v zadnjem letu zamenjuje črno-bela. Povečanje mlečnosti (za 102 litra pri kravi) pa tudi vsebnosti maščobe in beljakovin v mleku kaže, da je bil storjen velik selekcijski napredek. Ocenjevalno komisijo je vodil dipl. inž. Alojz Zupančič s Kmetijskega zavoda Ljubljana.

Rejci so na razstavi pokazali svoj petletni napredek v selekciji goveda od prve razstave v Žukovem Doju, ki jo je tudi pripravilo Govedorejsko društvo Sevnica pod vodstvom kmeta Milana Lončarja. Lončar, ki ga je na mestu predsednika zamenjal Peter Camloh, je vodil pripravljalni odbor razstave, za strokovno vodstvo pa je poskrbel Zavod za živinorejo in

Glavna pokroviteljica razstave sta bila sevnška občina in kmečka zadruga. Med gosti razstave je bil poleg sevnškega župana Kristijana Janca tudi državni sekretar za prehrano v Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Aton Svetlin. Društvo sevnških kmetov pa je številnim obiskovalcem ponudilo različne vrste kruha in peciv. P. P.

RAZSTAVA PLEMENSKE ŽIVINE V BOŠTANJU je bila preteklo soboto v Boštanju na travniku pri savskem mostu. Med kravami rjave pasme je komisija najbolje ocenila Muzo rejca Ivana Mirta s Kladja nad Blanco, na 2. mesto se je uvrstila krava Franca Franca Mrgoleta iz Rogačic, na 3. pa krava Čita rejca Franca Gračnerja iz Prešne Loke pri Sevnici. Med kravami črno-bele pasme si je zvonec prislužila Deta rejca Jožeta Krajnc z Mrzle Planine nad Zabukovjem, 2. mesto je osvojila Regica rejca Andreja Majcna iz Šentjanža, 3. pa krava Regina rejke Irme Špitalar iz Podgorice. Pri telicah je zvonec pripadel Darji rejca Alojza Škoporca iz Pavle vasi. (Foto: P. Perc)

3. ROJSTNI DAN RADIA MAX

TREBNJE - Letošnjo 3. obletnico bo trebanjski radio Max obeležil z lepo humanitarno akcijo. Maxovci bodo 18. septembra pripravili v sodelovanju s trebanjsko turistično agencijo Interflash izlet prizadetih otrok z Mirne v Gardaland. Sponzorji so Občina Trebnje, Termotehnika, M-Point-Trgovine Benetton, Avtogalant Novak, Terna, Zavarovalnica Tilia, Real, Opara, d.o.o., in G7. V Novem mestu pa bo 17. septembra ob 20. uri v dvorani Marof velik MAXov žur. Nastopali bodo Ž-Kovači, Dan D, Nude in Pero Lovšin s Križarji.

ŠENTJANŽ DOBIVA PRAZNIČNO PODOBO

ŠENTJANŽ - Približujejo se osrednje slovesnosti ob 700-letnici Šentjanža, ki bodo dosegle vrhunec 12. novembra letos, ko bo Šentjanž na sevnški občinski praznik postal za ta dan središče občine. Ob izdaji zbornika morajo v vodstvu KS Šentjanž razmišljati, kako bi potem, ko so ob sodelovanju krajanov letos asfaltirali za KS rekordnih 10 km cest v okoliških vaseh, polepšali še središče krajevne skupnosti. Del so se lotili premišljeno, usklajeno, zaupali pa so jih sevnškemu podjetju Bence - Nizke gradnje. V Šentjanžu bodo izgradili pločnike, uredili križišče, pripravili vse potrebno za javno razsvetljavo, že do 15. septembra pa naj bi Šentjanci dobili tudi svojo kabelsko televizijo. Na koncu bodo preplastili cesto skozi kraj. KS bo prispevala okrog 10 milijonov tolarjev, občina bo plačala asfalt, kolikšen je vložek Telekoma in Elektra Krško, pa ni znano.

DAN LIVARJA

IVANČNA GORICA - IMP Livar Ivančna Gorica bo v soboto, 18. septembra, pripravil dan odprtih vrat. Med 8. in 11. uro si bodo obiskovalci lahko ogledali tovarno, ob 11. uri bo otvoritev livnega avtomata. Ob 12. uri se bo začelo družabno srečanje v gostišču Mini v Ivančni Gorici.

96 LET ŽUŽKOVE MAME - Ob 90. rojstnem dnevu je Rozalija Žužek z Vrha pri Boštanju oz. z Okiča še plesala, na 95. rojstni dan pa jo je bolezen že priklenila na postelo oz. voziček. Sevnški župan Kristijan Janc pa je s šopkom cvetja in najboljšimi željami prisrčno žužkovo mamo prav na njen letošnji, že 96. rojstni dan. Mama Rozalija je povila 3 otroke, doma je ostal Franci, ki ob pomoči sina Damjana umno kmetuje. Sicer pa je bila tudi družina Žužkovih med vojno v izseljenem pasu. Po vrtništvu s trmovo poti izgnanstva so na domačiji, ki so ji po domače rekli pri Trbincu, pričeli z obnovo. V sosesčini še stoji hiša, kjer je bil leta 1838 rojen slovenski pesnik Anton Umek-Okiški, profesor slovenščine na celovski gimnaziji. (Foto: P. Perc)

66 LET ŽUŽKOVE MAME - Ob 66. rojstnem dnevu je Rozalija Žužek z Vrha pri Boštanju oz. z Okiča še plesala, na 95. rojstni dan pa jo je bolezen že priklenila na postelo oz. voziček. Sevnški župan Kristijan Janc pa je s šopkom cvetja in najboljšimi željami prisrčno žužkovo mamo prav na njen letošnji, že 96. rojstni dan. Mama Rozalija je povila 3 otroke, doma je ostal Franci, ki ob pomoči sina Damjana umno kmetuje. Sicer pa je bila tudi družina Žužkovih med vojno v izseljenem pasu. Po vrtništvu s trmovo poti izgnanstva so na domačiji, ki so ji po domače rekli pri Trbincu, pričeli z obnovo. V sosesčini še stoji hiša, kjer je bil leta 1838 rojen slovenski pesnik Anton Umek-Okiški, profesor slovenščine na celovski gimnaziji. (Foto: P. Perc)

66 LET ŽUŽKOVE MAME - Ob 66. rojstnem dnevu je Rozalija Žužek z Vrha pri Boštanju oz. z Okiča še plesala, na 95. rojstni dan pa jo je bolezen že priklenila na postelo oz. voziček. Sevnški župan Kristijan Janc pa je s šopkom cvetja in najboljšimi željami prisrčno žužkovo mamo prav na njen letošnji, že 96. rojstni dan. Mama Rozalija je povila 3 otroke, doma je ostal Franci, ki ob pomoči sina Damjana umno kmetuje. Sicer pa je bila tudi družina Žužkovih med vojno v izseljenem pasu. Po vrtništvu s trmovo poti izgnanstva so na domačiji, ki so ji po domače rekli pri Trbincu, pričeli z obnovo. V sosesčini še stoji hiša, kjer je bil leta 1838 rojen slovenski pesnik Anton Umek-Okiški, profesor slovenščine na celovski gimnaziji. (Foto: P. Perc)

66 LET ŽUŽKOVE MAME - Ob 66. rojstnem dnevu je Rozalija Žužek z Vrha pri Boštanju oz. z Okiča še plesala, na 95. rojstni dan pa jo je bolezen že priklenila na postelo oz. voziček. Sevnški župan Kristijan Janc pa je s šopkom cvetja in najboljšimi željami prisrčno žužkovo mamo prav na njen letošnji, že 96. rojstni dan. Mama Rozalija je povila 3 otroke, doma je ostal Franci, ki ob pomoči sina Damjana umno kmetuje. Sicer pa je bila tudi družina Žužkovih med vojno v izseljenem pasu. Po vrtništvu s trmovo poti izgnanstva so na domačiji, ki so ji po domače rekli pri Trbincu, pričeli z obnovo. V sosesčini še stoji hiša, kjer je bil leta 1838 rojen slovenski pesnik Anton Umek-Okiški, profesor slovenščine na celovski gimnaziji. (Foto: P. Perc)

DEVETLETKA V KRMELJU - Po prijetni uvodni slovesnosti, na kateri je številne goste in starše razvedril šolski pevski zbor, se je 13 prvošolcev devetletke, ki jih bosta vzgajali in poučevali vzgojiteljica Helena Hribar in profesorica mentorica Mojca Tomažin, dobro znašilo in v pravljici o prepoznavanju barv in tudi v razredu so bili v družbi staršev zelo sproščeni, da se jim sploh ni mudilo domov. (Foto: P. Perc)

ZORA NE MARA POLITIKOV? - Na nedeljski razstavi plemenske živine v Trebnjem je bila zmagovalka pri starih kravah Zora Jožeta Florjančiča iz Štatenberka zelo nemirna, ko bi ji moral trebanjski župan Ciril Pungartnik obešiti zvonec okoli vratu. Alergija na politike ali le na župane?

KRVODAJALSKI AKCIJI

TREBNJE, MIRNA - Trebanjsko območno združenje Rdečega križa Slovenije bo organiziralo krvodajalski akciji v občini Trebnje. V torek, 14. septembra, bo od 7. do 14. ure darovanje krvi v Trebnjem v gasilskem domu, v sredo, 15. septembra, bo od 7. do 14. ure krvodajalska akcija v osnovni šoli na Mirni. Vsem darovalcem krvi se Rdeči križ najlepše zahvaljuje.

Sevnški paberki

MIŠA IN STARE MAME - (Tudi) sevnški župan Kristijan Janc, podobno kot njegovi kolegi v drugih občinah, rad obiskuje starejše občane ob rojstnih dnevih, praviloma, ko doživijo 95 let. Takih korenin ni veliko zato tovrstna opravila županu in direktorju Gostinskega podjetja Sevnica ne vzamejo dosti dragocenega časa.

Tako je župan v ponedeljek obiskal 97-letno Kristino Brečko v Dolnjem Brezovem. Čestitamo! Gotovo tega snidenja župana z Brečkovo mamo ne bo na internetu, zato pa si lahko na spletnih straneh društva Zagon ogledamo številne fotografije smehljivega se in sijočega župana v družbi bivše misice in otroške ambasadorko Miše Novak z "mega" dogodka za 528 otrok iz cele Slovenije, ki so jih Slovenske železnice popeljale na celodnevni izlet v Sevnico in Tržišče, kjer se je z družino udomil neutrudni predsednik društva Zagon Stanko Lazar. Namesto vprašanja, kje je in kaj dela Miša, zastavljam vprašanje: v čigavi družbi je (bil) raje sevnški župan? Najbolj duhovite odgovore bomo objavili na tem mestu...

RAČUNALNIKI - Ob pričetu ku devetletke na krmeljski šoli se staršem prvošolčkov ni mudilo domov. Prijetno so bili presenečeni, kako lepo so prvi dan njihove malčke popeljali v nov svet, vseh pa so jim bile tudi računalniške igrice, s katerimi so se nekateri starši tako zamotili, da si dobil vtis, kot da bi pozabili, kje se nahajajo...

4. KRITERIJ MESTA SEVNICA

SEVNICA - V soboto, 11. septembra, bo od 15. ure do 18.30 na Trgu svobode v Sevnici start in cilj 4. kolesarskega kriterija mesta Sevnica, ki šteje za kriterij slovenskih mest. Kolesarsko društvo Sevnica pričakuje udeležbo najboljših slovenskih mlajših in starejših mladincev in članov pod 23 leti, ki tekmujejo v elitni kategoriji. 700 m proga kriterija bo potekala po Kvedrovski cesti, mimo železniške in avtobusne postaje in Lisce.

Ko je treba, naredijo tudi učilo

Letos pouk v Srednji šoli Krško še na starem mestu, drugo leto selitev v novo zgradbo - Poldrugi kilometer od razreda do razreda - Šolska ustvarjalnost na razstavi

KRŠKO - Medtem ko se je pouk v Srednji šoli Krško v letošnjem šolskem letu začel še na starem mestu, bo drugo leto učence sprejela nova šolska stavba, ki zdaj še nastaja na Spodnjem Griču v Krškem. Selitev bo naredila konec sedanjemu preseljevanju učiteljev in dijakov med šolskim letom.

Šola, v kateri učijo na strojni in elektro usmeritvi, deluje na Hočevarjevem trgu s 14 oddelki in na Cesti krških žrtev z 10 oddelki. Obe šoli so med seboj povezali telefonsko in z računalnikom, vendar je komunikacija med obema enotama otežena. Delo pod dvema med seboj vsaj poldrugi kilometer oddaljenima strehama zahteva več organizacijske domišljije, več voženj in hoje, več živcev in tudi več denarja.

Če je na enem mestu premalo prostora za vseh 600 do 650 dijakov, kolikor jih pridobiva teoretično in praktično znanje v krški srednji šoli, se v šoli ne pritožujejo nad nekaterimi drugimi možnostmi za delo. "Opremljanje po šolah je nekaj let poteka po projektih ministrstva. Trenutno smo z učili opremljeni razmeroma dobro. Računalniško smo povezani v mreže, vključeni smo v Internet. Šola stremi za tem, da bosta do bri tehnološki opremljenosti sledili tudi osebna strokovna zavzetost in izurjenost učiteljev. Opre-

mljenje seveda ni nikoli končano. Ko imaš sodobno napravo, lahko računaš s tem, da bo že čez nekaj let zastarela," poudarja Ivan Žibert, ravnatelj Srednje šole Krško.

Znanja, pridobljenega v tukajšnji šoli, ne gre podcenjevati, meni ravnatelj. "Dijaki znajo narediti

dobre stvari. Ustvarjalnost prikažejo vsako leto na razstavi izdelkov, nastalih med šolskim letom. Te ustvarjalnosti smo lahko veseli."

Ko to pravi, ima ravnatelj v mislih verjetno tudi izdelavo učnih pripomočkov. Šola se je prijavila na natečaj, izbrali so jo in potem je naredila, menda v 14 kompletih, razpisano srednješolsko učilo s področja elektroinformatike.

L. M.

SPOMINSKO SREČANJE NA PLANINI

PLANINA V PODBOČJU - Območni odbor ZB in udeleženci NOB Krško in vaščani Planine v Podbočju bodo organizirali v soboto ob 11. uri v Planini v Podbočju spominsko srečanje ob 57-letnici tragičnih dogodkov v tem kraju, ko so ustaši pobijali vaščane. Na srečanju, katerega pokrovitelj je občina Krško, bo slavnostni govornik Miran Potrč, vodja poslanske skupine ZLSD v državnem zboru.

ZABAVNI VEČER S PIHALNIM ORKESTROM

KOSTANJEVICA NA KRKI - Pihalni orkester Kostanjevica na Krki bo v soboto ob 18.30 na kopališču na otoku v Kostanjevici pripravil zabavni večer ob 5-letnici delovanja orkestra. Prireditev bodo popestrili z zabavnimi igrami in obilo glasbe. Med drugim bodo tudi podelili priznanja godbenikom.

GORICE V OČEH LIKOVNIKOV

BIZELJSKO - Sklad za ljubiteljske kulturne dejavnosti in Društvo likovnikov Brežice organizirata v soboto in nedeljo, 11. in 12. septembra, likovno kolonijo. Slikali bodo vinogradniško pokrajino in zidanice, ki so pomembne v vinogradniški arhitekturi. Poleg domačih likovnikov so povabili tudi likovnike iz Krškega. Kolonijo bo vodila predsednica društva Mojca Planinc, mentorja bosta Cvetka Miloš in Vlado Čedilnik. Ob zaključku kolonije bodo dela razstavili na Bizeljskem. B. H.

POLETNA NOČ PRIVABILA OBISKOVALCE

KRŠKO - Nedavna poletna noč v starem Krškem je naletela pri obiskovalcih na odziv, kot ga je pričakovala Agencija Lukec Krško, organizatorica. Dvodnevno prireditev so sprva nameravali pripraviti kje v starem mestnem jedru. Ker organizatorji za ta kraj niso dobili dovoljenja upravne enote, so noč organizirali na igrišču krške srednje tehnične šole in ta lokacija se je celo pokazala kot zelo primerna. Prireditev, ki se je letos udeležilo približno 3.000 ljudi, bo tudi prihodnje leto. Takrat bo verjetno že trajala tri dni, z njo pa bo organizatorica ponudila še več vrst glasbe in zabave.

"V Globokem napravili veliko delo"

Osnovna šola Globoko začenja v šolskem letu 1999/2000 izvajati program devetletke - Slovesen začetek - Devetletka kot edinstven primer v Evropi - Globokemu polena pod noge

GLOBOKO - Osnovna šola Globoko začenja v šolskem letu 1999/2000 izvajati program devetletne osnovne šole. Prvega septembra so zato nadvse slovesno počastili prvi šolski dan. Slovesnemu začetku šole po novem so poleg učiteljev, otrok in staršev prisostvovali tudi predstavniki šolskega področja, občinska delegacija pod županovim vodstvom, predstavniki krajevne skupnosti Globoko in dolgoletni sponzor šole v Globokem Franc Polovič.

Ravnateljica šole Globoko Stanja Preskar je na slovesnosti menila, da je šola - tudi ob podpori

VAJA ORKESTRA SE JE SPET ZAČELA V PETEK - Daniel Ivša (na sliki levo), profesor glasbe, ki je diplomiral na univerzi za glasbo v Gradcu, dirigent ločkega orkestra, je za pravkar začeto sezono pripravil nekaj novosti, katere bodo vadili po dvakrat na teden. (Foto: L. M.)

Pobratimi se dobijo junija

Gasilska godba na pihala Loče začela sezono, v kateri praznuje 80-letnico - Že za pol plošče in kasete

LOČE - Če mislite, da se članov Gasilske godbe na pihala Loče letovata nemir, imate mogoče celo prav. Ta pihalni orkester bo namreč praznoval junija prihodnje leto 80-letnico delovanja. Od praznika jih loči še dosti mesecev, vendar so prejšnji petek v gasilskem in godbenem domu v Ločah z vso potrebno glasbeniško resnostjo vzeli v roke instrumente in se zagrizli v note nove sezone.

Praznovanje naslednje leto bo znova zblizalo nekatere godbe. Gasilska godba na pihala Loče, katere predsednik je Ivan Žibert, se je lani v navzočnosti županov in predstavnikov kulturne sfere vseh sodelujočih strani pobratila z godbama iz Šentjanža pri Dravogradu in Suhe (Neuhaus) v Avstriji, že pred tem je bila pobratena z godbo iz Šmihela pri Pliberku. Velja dogovor, da pobratimi vsako leto junija ali julija organizirajo skupen koncert. Potem ko je že bilo tako glasbeno srečanje v Šentjan-

žu pri Dravogradu in v Suhi, bo prihodnje leto v Ločah, kjer bo godba slavila, kot rečeno, obletnico.

Za svoj jubilej bo ločka godba posnela pri Igorju Podpečanu zgoščenko in kaseto, za kateri imajo polovico skladb že posnetih. Ločki "pleh muziki" se v času, ko njeni člani in drugi ljudje vse pogosteje omenjajo osemdesetletnico, ni treba bati za prihodnost. Plodno sodeluje z Glasbeno šolo Brežice, poleg tega se njen podmladek uči glasbe v brežiškem Glasbenem studiju Lesjak, kot poudarjajo v vodstvu ločke godbe. Dom, kjer vadijo, pa je tudi dokaj prilagojen glasbi in množici instrumentalistov.

Godba glede na na število članov in njeno dejavnost ne bi mogla shjati brez sponzorstev. Posebej jo podpirata podjetje AFP Dobova in njegov lastnik Franc Polovič, ki je tudi njen častni član. L. M.

Kje bodo parkirali Brežičani?

Mag. Andrej Vizjak, podžupan: Zaposleni ne smejo zasesti mestnih parkirišč - Iz vrtov zelene parkirne površine - Ivan Tomše: strogo z dostavo; pozneje parkirna hiša

BREŽICE - Tudi v Brežicah postaja vse večji problem parkiranje v mestnem jedru. Vozila na cesti in ob njej puščajo zaposleni v mestnem središču in vozniki, ki parkirajo za krajši čas. Brežiške parkirne prostore pridno polnijo zlasti kupci iz Hrvaške, ki v velikem številu obiskujejo mesto.

Mag. Andrej Vizjak, podžupan občine Brežice za gospodarske dejavnosti, meni, da bi morali vprašanje parkiranja urejati postopoma. "Naprej bi morali zgraditi parkirne prostore, predvsem za uslužbence v ustanovah in podjetjih v mestnem jedru. Tu pride v poštev prostor Pod obzidjem, gledano v smeri od gradu proti mest-

nemu središču na levi strani ob cesti. Tu bi bile zelene parkirne površine, ne asfalt. Uslužbenec bi bilo treba zadolžiti, da bi parkirali na tem prostoru in ne več v mestnem središču. Ko se ti ne bi več vozili v mesto, bi ostalo dovolj prostora za druge," je Vizjakovo osebno mnenje. Na omenjenem prostoru Pod obzidjem so zdaj

vrtovi. To območje je s sedanjim ureditvenim načrtom predvideno kot zelene površine. Zato bi treba po Vizjakovem mnenju sprejeti obstoječo prostorsko zakonodajo tako, da to območje ne bi bilo več predvideno kot zelene površine.

Lastništvo zemlje, kjer so zdaj vrtovi, je različno, nekaj je zasebnih vrtov, nekaj je občinska last. "Ker so površine, kjer so zdaj vrtovi, predvidene z ureditvenim načrtom kot zelene površine, so tržno nezanimive," je prepričan Vizjak. "Ker so vrtovi ob cesti in sredi mesta, na njih verjetno ne raste najboljša zelenjava. Verjetno bi od prodaje zemljišč ali od oddaje parkirišč imeli več koristi."

O tem, kaj glede parkiranja namerava narediti občina, Vizjak kot podžupan pravi: "Občina začenja resneje reševati ta problem. Ustanovila bo delovne skupine za ta namen. K sodelovanju bo povabila tudi strokovnjake različnih strok."

V Brežicah so tudi drugačna mnenja. Ivan Tomše, predsednik Turističnega društva Brežice, poudarja, da je predvsem škoda mestnih zelenih površin za ureditev parkirišč. Je prista kratkoročne rešitve problema parkiranja. Prepričan je, da bi morali v mestnem jedru takoj prepovedati dostavo blaga po 7. uri zjutraj, s čimer bi se rešili poznejšega prometa tovornjakov v mestnem središču. Istočasno bi po njegovem morali predpisati parkiranje le na eni strani ceste, medtem ko zdaj vozila puščajo tako na levi kot na desni strani, kar ovira zlasti avtobuse. Po Tomšetovem mnenju bi s takimi ukrepi zagotovili mestu pretočnost prometa.

Prometno gnečo bi dodatno odpravili, če bi uvedli plačevanje parkirnine, kot meni Tomše. Predsednik brežiškega turističnega društva kot dolgoročno rešitev problema parkiranja v Brežicah predlaga gradnjo parkirne hiše, za katero je po njegovem v mestu dovolj primerne prostora. Objekt bi lahko zgradili, če ne gre drugače, če bi za postavitev objekta pridobili kapitalsko sposobne ljudi. L. M.

AVTOCENTER TOMŠE PREDSTAVLJA KIA

KRŠKA VAS - Avtocenter Tomše iz Krške vasi bo v soboto od 8. do 14. ure pred Blagovnicco v Brežicah predstavljal vozila Kia. Avtocenter, ki je prodajalec in serviser Kia, bo tudi pripravil testne vožnje z vozili omenjene znamke in izžrebal dobitnike praktičnih nagrad.

Novo v Brežicah

KRUGOVALNA DOBOVA - Dobovčani so v marsičem nezadovoljni in to svoje razpoloženje kažejo na sila različne načine. Ko niso bili zadovoljni z brežiško občino (saj še vedno niso), so se odločili ustanoviti svojo lastno. Ko so jim začele predsedati občinske smeti, so več kot podvojili zahtevano vsoto za letno odškodnino. To še zdaleč ni vse. Dobovčani niso zadovoljni niti z brežiškimi radiem. In ker (še) nimajo svojega lastnega, preko ozvočenja na javnih prireditvah raje na ves glas vrtijo "Krugovalnu postavljajo Zaprešič" iz sosednjega "lijepe njihove". No, o odcepitvi za zdaj še ne razmišljajo.

OD PRESEŽKA JIH NE BOLI GLAVA - V zgornjih vrsticah omenjena zvišana smetiščna renta je pred Dobovčane prinesla nov problem. Nenadni povečani priliv je namreč privedel do tega, da je priliv denarja večji od načrtovane porabe, zaradi česar glavarji tamkajšnje krajevne skupnosti nenadoma niso več vedeli, kam s presežkom. In ker je najboljše rešitev kakšno odgovornost prevesti na množice, so o delitvi presežka razpisali in izvedli referendum. Ta je pokazal, da bi bilo denarja lahko še več, a bi ga vseeno uspeli porabiti še pred novim letom.

ODSLEJ TEKANJE PRIJETNEJESE - Pred tremi dnevi so se rineži, kot buldožerje rad lepo po slovensko imenuje znani brežiški novinar, zarinili v plodno zemljo za novo srednjo ekonomsko šolo v Brežicah in začeli delati nov atletski stadion. Tako bodo tisti Brežičani, ki v svojih stiskah v začaranem krogu nemočno teka-jo od vrat do vrat, to odslej lahko počeli kar v ovalu na stadionu, medtem ko bodo dijaki morali še nekaj časa počakati na telovadnico, ki bi jo v tem trenutku krvavo potrebovali.

V času od 26. avgusta do 5. septembra so v brežiški bolnišnici rodile: Mihaela Ogorevc s Piršnbrega - Domna, Irena Lipej s Sel - Alena, Marjanca Zupanc iz Stranja - Urško, Vladka Blažinčič iz Orešja - Tino in Marka, Gordana Cesar iz Lončarjevega Dola - Alena, Helena Pajk iz Ledine - Tanjo, Martina Balija iz Polja pri Bistrici - Kristijana, Slavica Povhe z Artega - Marka, Brigita Dimitrovič iz Veniš - Katjo, Ivanka Papič iz Orešja - Erika, Karmen Brinovar s Senovega - Meggi.

Čestitamo!

DEVETLETKA, POZDRAVLJENA - Za prvi dan letošnjega šolskega leta so v OŠ Globoko pripravili več manjših praznovanj v posameznih razredih, kjer je posebej močno zadihal učni program devetletke. Šola je izjemnost prvega dne nove ere poudarila z majicami učencem, pogostivami za starše in šolarje in še nekaterimi drugimi pozornostmi, tudi v otroškem vrtcu, ki začenja leto z 19 malčki. Na fotografiji: svečani trenutek ob torti v 6. razredu, ki dela po programu novega 7. razreda. (Foto: L. M.)

Vse oči uprte v novega direktorja

"Po zelo težkem lanskem letu (tudi izgubi in oblikovanju seznama 150 presežnih delavcev) je podjetje spet pripravljeno na ponoven zagon," pravi dosedanja direktorica

NOVO MESTO - Jutri v družbo Novoteks Tkanina prihaja za direktorja dipl. ekonomist Stojan Žibert iz Kranja, še pred kratkim eden od treh članov Elanove uprave in prej 6 let direktor škofjeloške Jelovice. Dosedanja direktorica Milena Kramar-Žnidar z istim dnem odhaja na novo delovno mesto v Telekom Slovenija, kjer bo regijska direktorica za Dolenjsko, Belo krajino in Posavje. Po desetih letih, kolikor je na čelu družbe, optimistično gleda na usodo tega še vedno največjega primarnega tekstilnega podjetja v državi, ki mu je uspelo preživeti pretrse tranzicije.

Novoteks Tkanina je bil finančno najbolj ogroženo podjetje v tekstilni dejavnosti pri nas, poleg zadolženosti pa sta ga tepla še predimenzionirana proizvodnja in izguba 70 odst. nekdanjega trga. V nekaj letih je moralo povrniti

čez 30 milijonov mark dolga, zato se kar ponuja vprašanje, ali se je sploh splačalo. Marsikje so v podobnih primerih ustanovili vzporedno podjetje in ohranili del dejavnosti, staro podjetje pa z dolgov vred poslali v stečaj. Milena Kramar-Žnidar meni, da bi bil stečaj morda boljše za kapital ali za posameznika, ne pa tudi za delavce in lokalno skupnost.

S postopno preobrazbo se je od leta 1990 do danes v proizvodnji tkanin število zaposlenih zmanjšalo od 1250 na današnjih 400 oz. po izteku zadnjih odločb o tehnoloških presežkih na manj kot 300. Sočasno so zmanjševali tudi proizvodnjo in jo prilagajali manjšim naročilom. V letu 1990 so izdelali 250 tisoč metrov tkanin, lani s 500 zaposlenimi še 150 tisoč, medtem ko naj bi jih zdaj s 300 zaposlenimi še 95 tisoč metrov.

Po priložni poravnavi pred nekaj leti je Tkanina poslovala pozitivno, nato pa v lani spet pokleknila in podobno kot večina pri-

marnih tekstilcev leto končala z izgubo. Nabralo se je za skoraj 300 milijonov tolarjev, medtem ko je za letos načrtujejo za 30 milijonov manj. Kot zatrjuje direktorica, je večina letošnje izgube nastala zaradi stroškov s presežnimi delavci, medtem ko je tekoče poslovanje družbe zdaj pozitivno. Vrednost njenega premoženja je 18 milijonov mark, zadolženo pa je za 5 milijonov mark, tako da je stopnja zadolženosti manjša od povprečja v dejavnosti.

"Lani je bilo drugo najtežje obdobje, odkar vodim podjetje. Po 10 letih izgradnje se nam je ameriški trg porušil, zato smo tam prodali le še 20 odst. naše proizvode (prej 80 odst.). Priložnostno smo prodajali po ZDA in Evropi ter lani vse leto delali komaj s 40- do 50-odstotno zmogljivi-

• V začetku letošnjega leta so uspeli spremeniti za 3 milijone mark kratkoročnih dolgov v dolgoročne in pri tem pridobiti še moratorij na odplačevanje ter poročstvo ministrstva za gospodarske dejavnosti. Najeli so tudi likvidnostne kredite za poplačilo dobaviteljev ter od Slovenske razvojne družbe pridobili za 150 milijonov tolarjev kredita, ki je namenjen posodobitvi za uvedbo proizvodnje tehničnega tekstila za avtomobilsko industrijo. Podjetje je v zadnjem letu vzpostavilo poslovne vezi z avstralsko Toyoto. Konec lanskega leta so oblikovali seznam 150 presežnih delavcev, pripravljajo pa se tudi na učinkovitejšo organiziranost proizvodnje.

vostjo. Veliko smo delali na zalogo, kar je povečevalo naše likvidnostne težave," je povedala Kramar-Žnidarjeva.

V takih razmerah so v družbi oblikovali projekt prestrukturiranja, v katerega se je vključila tudi Slovenska razvojna družba. Zajema finančno sanacijo, nove programe v proizvodnji ter kadrovske in organizacijske prenovi podjetja. Zdjaj so spet uspeli pridobiti dolgoletnega ameriškega partnerja in ker je tamkajšnji trg v vzponu, se morda obetajo boljše časi. Kako bo z zastavljenimi projekti, bo odvisno od novega direktorja in tudi od tega, s kakšnimi nameni prihaja v Novo mesto.

B. DUŠIČ GORNIK

30-LETNICA TUDI V KRŠKEM - Člani Območne obrtne zbornice Krško so okroglo obletnico praznovali pretekli petek, ko so se zbrali na prireditvi v krškem kulturnem domu. Obrtnikom je o nalogah občine pri izboljšanju pogojev za poslovanje, sploh pa za začetek v obrti, spregovoril župan Franci Bogovič. O problematiki obrtništva v Sloveniji je govoril Stanislav Kramberger iz Obrtne zbornice Slovenije. Območni obrtni zbornici Krško je ob obletnici podelil jubilejno priznanje, plakete OZS pa tudi nekaterim članom: Ivanu Molanu (na sliki desno), Jožetu Cvarju, Olgi Žarn in Viliju Ottu Sevsku. (Foto: B. D. G.)

Naša podjetja v Bosni

Poslovna konferenca z bosanskimi podjetji je uspela - Tudi okrogla miza o standardih kakovosti

NOVO MESTO, BIHAČ - Kar 47 predstavnikov slovenskih podjetij se je pretekli petek, 3. septembra, udeležilo poslovnih pogovorov s podjetji iz Sansko-unskega kantona. Poslovno konferenco je že 4. zapored organizirala Območna gospodarska zbornica Novo mesto, pogovori pa so potekali v času bihaškega sejma.

Tokratna poslovna konferenca je bila daleč najuspešnejša od vseh dosedanjih; organizatorje je presenetilo predvsem število udeležencev. Med 47 slovenskimi podjetji jih je bilo 18 iz območja Dolenjske in Bele krajine, med njimi tudi ugledna imena, kot so Kolpa, Beti ali TPV. Vsako slovensko podjetje je imelo vsaj dva sogovornika iz Bosne. Po prvih odzivih so tudi v podjetjih s pogovori zadovoljni. Kot pravi v Območni zbornici Novo mesto, so se nazaj grede oglasili še v Veliki Kladuži, da bi navezali stike, saj so ugotovili, da tudi na tem območju gospodarstvo oživlja.

Ker imajo slovenska podjetja, ki poslujejo z bosanskimi, težave z zagotavljanjem kakovosti, so v novomeški zbornici letos pripravili okroglo mizo za bosanska podjetja s temo "ISO v mala podjetja". Odziv med tamkajšnjimi podjetji je bil zelo dober, zato so se dogovorili, da bo Odbor za kakovost

pri zbornici z lastnim znanjem v letu 2000 pomagal šestim bosanskim podjetjem pri usposabljanju za pridobitev certifikata kakovosti.

B. D. G.

ZAGREBSKI VELESEJEM

ZAGREB - V ponedeljek, 13. septembra, se bo pričel 75. jesenski mednarodni zagrebški velesejem, ki še uživa ugled v evropskih in svetovnih poslovnih krogih. Letos se bo v dneh do 19. septembra na prostoru velesejma sodelovalo čez 2000 razstavljalcev iz 40 držav, med njimi tudi čez 140 slovenskih. Organizatorji pričakujejo, da si bo jesenski sejem ogledalo več kot 200.000 obiskovalcev.

V PRIPRAVI JE NOV KATALOG OBRTI

LJUBLJANA - V marcu leta 2000 bo izšel nov katalog Ponudba slovenske obrti, ki vsako leto izide v nakladi 12.000 izvodov. Prve izdave predstavijo na obrtnem sejmu v Münchnu, pozneje pa katalog obišče še več kot 20 sejmov doma in v tujini. Skoraj 4.000 izvodov razpošljejo še gospodarskim predstavništvom, zbornicam, veletrgovinam, podjetjem in poslovnem po vsem svetu.

Obrtniki so praznovali množično

Ob 30-letnici organiziranega delovanja obrtništva je predsednik OZS Miha Grah Območni zbornici Novo mesto izročil jubilejno priznanje - Zbornica je zdaj močna strokovna organizacija

NOVO MESTO - Leta 1969 je skupina aktivnih obrtnikov po takratnih predpisih pripravila ustanovni zbor združenja obrtnikov. Današnja Območna obrtna zbornica Novo mesto deluje na območju vseh občin nekdanje skupne novomeške občine in je vplivna strokovna organizacija. Zdrzuje okrog 1.500 članov, ki se združujejo tudi v sekcije: avto-prevozniško, gostinsko, avtoremontno, frizersko, tekstilno, lesno, trgovsko, sekcijo knjigovodij in svetovalcev ter sekcijo upokojenih obrtnikov.

Kot meni Ivan Krajnc, predsednik zbornice, je za obrtnike pomembna dobra in ažurna infor-

macija, zato jih vsak mesec pisno seznanjajo s podatki in uporabnimi novostmi, ki jih potrebujejo pri obračunih ali pri delu obratovalnic. Štirikrat letno se življenja obrtnikov dotaknejo tudi z glasilom. Obrtniška zbornica je od leta 1995 v lastnih prostorih, razpolaga tudi s počitniškimi zmogljivostmi za svoje člane. Bila je med trinajstimi ustanoviteljicami Obrtne zbornice Slovenije.

V zbornici so se odločili, da bodo letošnjo okroglo obletnico organiziranega delovanja obrtništva na novomeškem območju praznovali z množično prireditvijo. Kot je povedal predsednik Krajnc, so zato praznovali združili s tradicionalnim, 4. srečanjem obrtnikov, pri njih zaposlenih delavcev in upokojenih obrtnikov. Prireditve se je začela minulo soboto ob 17. uri z nastopom Dolenjskega okteta, nato pa je navzočim spregovoril predsednik območne zbornice Ivan Krajnc. Obrtnike je pozdravil predsednik Obrtne zbornice Slovenije Miha Grah in podelil tudi priznanja za 30 in 35 let dela v obrti.

V imenu šestih občin, na območju katerih deluje zbornica, je obrtnike pozdravil župan mestne

občine Novo mesto Tone Starc. Razglasili so tudi najboljše naloge in podelili nagrade učencem osnovnih šol, ki so sodelovali v natečaju. Po 19. uri se je praznik nadaljeval s srečanjem obrtnikov, ki so ga popestrili s podelitvijo priznanj za 10, 20 in 25 let dela v obrti ter z revijo pričesk, ki so jo pripravili člani sekcije frizerjev pri obrtni zbornici.

B. D. G.

POKOJNINSKI BONI

NOVO MESTO - Z zakonom o prvem pokojninskem skladu, ki je stopil v veljavo sredi julija, so delničarji pooblaščenih investicijskih družb dobili možnost, da se vključijo v pokojninsko shemo. Delnice pidov, ki niso pokrite z realni premoženjem, ampak se z lastniškimi certifikati, lahko namreč, če tako želijo, zamenjajo za pokojninske bone. S temi bo še mogoče trgovati do 13. julija 2002, nakar bodo vsi pokojninski boni zamenjani za police dodatnega pokojninskega zavarovanja. Delničarji pidov so zato v avgustu, nekateri še tudi pozneje, prejeli obvestila pooblaščenih investicijskih družb in obrazec, s katerim se lahko odločijo, ali bodo ostali delničarji pri pidih ali pa bodo stavili na pokojninske bone. Čas za odločitev je predvidoma do 13. novembra letos. Povejmo še, da vsem, ki se ne bodo odločili za pokojninske bone, odgovorov ni potrebno pošiljati. Več o tej temi bomo pisali prihodnjč.

DO CILJA S SILO

TROJANE - Marsikdo se je v ponedeljek jezil zaradi zasvojenosti ali upočasnjenega prometa na cestah, vendar pa so avtoprevozniki oz. njihov sindikat SAS s stavko dosegli svoje: podpisali so sporazum, ki so ga "izpogajali" kar s tremi ministri. Obe strani sta se v dokumentu dogovorili, da bodo morali izvajalci javnih naročil svojim podizvajalcem plačevati v enakih rokih, kot bodo tudi sami prejeli plačila iz proračuna. Avtoprevozniki so izsilili tudi dogovor, da bo moral vsak avtoprevoznik ob nakupu novega tovornjaka za pridobitev licence položiti 10 milijonov tolarjev, ki jih bo dobil nazaj ob odpisu vozila ali ob prodaji v tujino. Po sporazumu naj bi skupina avtoprevoznikov in ministrstva za promet začela pripravljati nov pravilnik o delitvi dovolilnic za mednarodni tovorni promet. Sindikat avtoprevoznikov je s stavko še dosegel, da bo vlada predlagala spremembo zakona o finančnem poslovanju.

Milena Kramar-Žnidar

Teško je, če te primerjajo s Krko

Uprava Laboda predlaga delničarjem, naj 80 milijonov dobička namenijo razvoju - Delnice Laboda so od lanskega decembra prosto prenosljive, ne kotirajo pa na borzi

NOVO MESTO - Na 3. skupščini delničarjev družbe Labod iz Novega mesta, ki je sklicana za 30. september, bodo lastniki med drugim odločali o predlogu uprave, da se nekaj manj kot 80 milijonov tolarjev dobička iz lanskega leta ne deli za dividende. Uspešno poslovanje Laboda je odvisno predvsem od prodaje na domačem trgu, saj so lohn poslji čedalje slabše plačani, zato se vodstvo podjetja zavzema za vlaganja v povečanje prodaje, predvsem v razširitev lastne prodajne mreže.

Če bo torej skupščina predlog uprave potrdila, za lastnike delnic to pomeni, da tudi letos ne bodo dobili dividend, lahko pa upajo, da se bo družba okrepila in bodo nekdo od svojih delnic oz. vloženih lastniških certifikatov vendarle nekaj imeli. Družba Labod ima zdaj nekaj čez 1.553 delničarjev, med katerimi je največ malih (zaposleni, bivši zaposleni in upokojenci). Pokojninski sklad ima v lasti 30 odst. in odškodninski 10 odst. delnic.

Lastniki so v preteklih dneh dobili vabila na zbere delničarjev, zraven pa tudi informacijo o poslovanju družbe v minulem letu in predlog za delitev dobička. Prav tako je v vsaki Labodovi tovarni na voljo gradivo za skupščino. Kot nam je povedala Mojca Gorišek, vodja pravno-kadrovske službe v Labodu, vsi zaposleni in upokojenci, med njimi je tudi večina lastnikov, štirikrat letno dobijo še glasilo, ki jih prav tako obvešča o

dogajanju v družbi in o poslovanju.

Labodova delničarska knjiga je bila letos junija prenesena v centralni register Klirinško depotne družbe (KDD), zaenkrat pa se v družbi še niso odločili za uvrstitev delnic na borzo. Uvrstitev je po

• Eden naših bralcev nas je poklical, ker ga zanima (pri tem vsekakor ni edini), kdaj bo njegova žena, ki je vložila svoj certifikat v Laboda, imela kaj od tega. Nekateri so namreč svojo naložbo pri lastnjenju že dobro vnovčili. Novomeščani imajo pri tem najbolj v mislih tiste, ki so vlagali v Krko, kjer se vsako leto delijo dividende, pa tudi vrednost delnice na borzi je močno narasla. "V naši dejavnosti smo eden boljših konfekcionarjev, so pa nekatera druga podjetja seveda veliko bolj uspešna. Tudi mi poslujemo z dobičkom, ki pa ni tako velik, zato ga vlagamo za jutri," je pojasnila Goriškova.

vpisu v KDD nujna le za družbe, ki so imele javno prodajo, tako da je odločitev v rokah Labodovega vodstva, ki bo moralo pretehtati, kaj je v tem trenutku bolje. Za vse delničarje pa je pomembno, da so Labodove delnice od 17. decembra lani prosto prenosljive, kar pomeni, da jih lahko vsak proda ali kupi, povprašati je treba le pri kateri od borznoposredniških hiš. Trenutna cena je 350 tolarjev za delnico.

B. D. G.

JUBILEJNO PRIZNANJE - Ob pomembni obletnici organiziranega delovanja obrtnikov na novomeškem območju je Miha Grah, predsednik Obrtne zbornice Slovenije, Območni obrtni zbornici Novo mesto izročil jubilejno plaketo. Sprejel jo je dolgoletni predsednik (od 1983. leta) zbornice Ivan Krajnc (desno). Ob prazniku so podelili tudi priznanja za 30 in 35 let dela v obrti. Zlati prapor za 35 let dela v obrti so prejeli: Jože Črtalič, Alojzija Južnič, Henrik Kolenc, Anton Merlin in Avgust Štraus. (Foto: B. D. G.)

KAKO KAŽE NA BORZI?

Borza je oživela

Porast borznega indeksa na vrednost 1.970 točk in promet, ki se dnevno giblje med pol in eno milijardo tolarjev, sta parametra, ki nesporno kažeta oživljanje trga. Investitorji, ki so skoraj pol leta obupavali nad tržnim mrtvilom, so pričeli svoj denar pogumneje vračati na borzo. Prav tako so certifikatski lastniki delnic npr. Krke, Leka in predvsem polnih pidov končno dočakali tečaje, ki vsaj približno zadovoljujejo njihove predstave o donosih, ki jih pričakujejo s prodajo svojih delnic. Enotnega mnenja borznih analitikov o tem, kaj daje vetra jesenski konjunkturi, ni. Največkrat se kot vzroki omenjajo dobri polletni poslovni rezultati, izboljšana denarna likvidnost in prihod tujih investitorjev, ki naj bi sledil omilnivi restrikcij za tuje naložbe. Res je po nekaj od vsakega. Kaže pa, da je slednji razlog rast tečajev, to je pritok novega kapitala iz tujine, zaenkrat še bolj kot ne pričakovanje v glavah domačih investitorjev, manj pa dejansko kupovanje tujcev na naši borzi.

Medtem ko so bile cene, na primer Krke blizu 30.000, Leka pri 42.000, Petrola okrog 28.000, po svoje pričakovane, saj smo jih na teh ravneh (in tudi višjih) že videli, pa so po drugi strani nekateri delnice v preteklih dneh dosegle tudi rekordne vrednosti. V tej skupini je treba omeniti delnice polnih pidov, ki so bile doslej verjetno med najbolj podcenjenimi borznimi papirji. Tudi kup-

ci Merkatorjevih delnic še vedno zaupajo izjemni ekspanziji te trgovske družbe in njihove delnice celo z večjim zaupanjem kupujejo pri ceni 13.000, kot so jih pred meseci pri ceni 6.000 ali 7.000 tolarjev. Skok tečaja Kovinotehninih delnic na 930 tolarjev je bil sprva rezultat Merkurjeve prevzemne ponudbe. Toda tečaj ni padel niti po tem, ko je ta objavil, da je postal lastnik več kot 50-odstotnega deleža. Vzrok so nadaljnji nakupi nekakšnega konzorcija, ki si pod vodstvom lokalnih oblasti prizadeva prepričati prevzem. V manj kot mesecu je od 1.950 na 2.420 tolarjev narasla tudi cena delnic Gorenja. Razlogi za nenaden skok so v tem primeru nekoliko bolj skrivnostni. Ker pa jih kupuje predvsem ena borzna hiša, ki je znana po tem, da se takšnih poslov običajno loteva šele takrat, ko ima znatnega tudi že končnega kupca, je špekuliranje o končni ceni zaenkrat še preuranjeno.

Svoj težko pričakovani dan bodo končno dočakali tudi lastniki zadnjih treh pidov, ki še ne kotirajo na borzi. V naslednjih dneh se bo pričelo trgovati z delnicami PID Plod, Setev in Trgatev. O strukturi njihovih naložb in začetnih tečajih bomo pisali, ko bodo ti znani.

IZTOK PLUT

Dolenjska borznoposredniška družba, d.o.o. Glavni trg 10, 8000 Novo mesto Tel.: 068/371-8221, 371-8228

KMETIJSTVO

NA LETO PROPADE 2.700 KMETIJ

LJUBLJANA - Zaradi nedonosti in slabega ekonomskega položaja kmetijstva, vzroki zanj so znani, zdaj vsako leto premine 2.700 slovenskih kmetij, kar je manj, kot je veljalo doslej. Še bolj skrb vzbujajoče pa je, da se bo ugašanje oz. propadanje kmetij nadaljevalo tudi v prihodnje, saj je od četrtnine slovenskih kmetij, ki se preživljajo izključno s kmetijstvom, samo 14 odst. socialno varnih. Mešane ali t.i. polproletarske kmetije so nekoliko na boljšem, odvisno od zaposlenosti njenih članov. Tudi profesorjeva napoved ni optimistična, saj svari predvsem pred konkurenco Evropske unije, ki bo slovensko kmetijstvo postavila še v težji položaj.

Z NOVOMESKE TRZNICE

V ponedeljek je bila tržnica polna najrazličnejše zelenjave. Branjevske so prodajale: papriko po 170 do 180 tolarjev kilogram, krompir po 70 oz. 10-kilogramsko vrečo po 500, vrečo čebule po 1.000, česen po 400, stročji fižol po 300, fižol v zrnu po 400 do 500, zelje po 100, kumare po 200, cvetačo po 320, korenje, rdečo peso in črno redkev po 200, brokoli po 300, bučke po 100, špinačo po 500, endivijo po 250, radič po 240 do 250, hruške po 150 do 250, jabolka po 100 do 180, breskve po 120 do 150, fige po 500, slive po 180 do 200, šipek po 500, domače grozdje po 150 do 300, kozarec vrtnih borovnic po 500, kozarec medu po 1.000 do 1.200 in kilogram ajdove moke po 400 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 167 do 3 mesece starih prašičev, 10, starih 3 do 5 mesecev, in 27 starejših. Prvih so prodali 114 po 310 do 320, drugih 3 po 250 do 260, tretjih 9 po 180 do 200 tolarjev kilogram.

kmetijski nasveti

PRED JESENSKO SETVIJO

Sorte pšenice niso krive

So za letošnjo po kakovosti in količini izjemno slabo letino pšenice poleg neugodnih vremenskih razmer, predvsem pa zapoznele setve in preobilice dežja v neprimernem času, krive tudi priporočene sorte? Na to vprašanje kmetijska stroka odgovarja nikalno. Sorte so dobre in prave, vendar dajo obilen in dober pridelek le ob pravilni agrotehniko, prilagoditvi konkretnim razmeram in seveda naklonjenemu vremenu.

Dosedanji sortni izbor ob nekaterih novih poudarkih in priporočilih, ki upoštevajo nov tržni red in večje zahteve glede kakovosti, torej ostaja v glavnem nespremenjen. Na podlagi mnogih rezultatov poskusov in pridelave v vseh predelih Slovenije ga je v avgustu sprejela strokovna skupina za poljedelstvo pri republiški upravi za pospeševanje kmetijstva, podrobnejši opis oz. preglednico pa je sestavil Kmetijski inštitut.

Nosilne priporočene sorte za bližnjo jesensko setev so še vedno po kakovosti najboljša sorta žitarka, za njo pa Marija in Ana. Za vso Slovenijo, torej tudi za Dolenjsko, so priporočene še demetra, soissons, justus, profit, srpanjka, lara, GK lendava in rena. Med ozimnimi ječmeni so priporočene sorte plaisand, rex, alpha, gotic, sopia, astrid in helga, med ržmi danko, eho-kurz in marder, med sortami ozimne tritikale pa clerical in almo. Seveda se te sorte med seboj precej razlikujejo po tipu klasa, času dozorevanja, višini slame, odpornosti proti boleznim in poleganju ter še nekaterih drugih lastnostih, ki jih je treba poznati, če hočemo izbrati sorto, ki bo dala najboljši rezultat.

Glede agrotehniko je treba še posebej opozoriti na pravilno kolobarjenje, saj ozimno žito ne sme nazaj na isto njivo prej kot v treh letih. Odločilen je tudi zgodnji čas setve, saj je pridelek pšenice, posejane po 1. novembru, dokazano vsaj petino manjši. Prva polovica oktobra je za setev najboljša. Pravilna mora biti tudi gostota setve, ki ob dobri pripravi zemlje nikakor ne sme biti prevelika. Povečini zadošča do 500 kalivih zrn na kvadratni meter, to pa pomeni do 250 kg semena na hektar. Globina setve naj znaša 3 do 4 cm, za visok pridelek pa je potrebno gnojiti z vsemi tremi najpomembnejšimi hranili, dušikom, fosforjem in kalijem, seveda tako, kot določa stroka.

Inž. M. L.

Plantanaze - pot do dobre silaže

Naravni biološki dodatek za kvalitetno siliranje vseh vrst krme - Silaža je okusnejša in energetsko bogatejša - Enostavna in ekonomična uporaba

Siliranje kot način konzerviranja zelene mase so poznali že stari Egipčani. Živinorejci so postopek siliranja skozi stoletja ohranjali, razvijali in posodabljali. Že desetletja se za siliranje krme uporabljajo različne organske kisline, njihove soli in anorganske kisline. Takšni posegi pa imajo veliko slabih lastnosti, predvsem zaradi agresivnosti, korozivnega delovanja, onesnaževanja okolja in pogostejših slabih vplivov na prebavo prežvekovalcev (kislina indigestija).

Zaradi teh lastnosti so strokovnjaki razvili novo vrsto silirnih dodatkov, ki so naravni in povsem neškodljivi, saj vsebujejo različne vrste mlečnokislinskih bakterij in encimov. Med take izdelke pristevamo tudi Plantanaze. Plantanaze je naravni biološki dodatek za kvalitetno siliranje vseh vrst krme: trave, detelje, koruze, žitnih zrn itd. Aktivne snovi v Plantanaze so mikroinkapsulirane mlečnokislinske bakterije in celulozitični encimi, ki zagotavljajo pravilen potek fermentacije zelene mase in preprečujejo razvoj maslene in očetne kisline, bakterij iz vrste Clostridium, koliformnih bakterij, plesni in kvasovk.

Uporaba silirnega dodatka Plantanaze pa ima še nekaj prednosti. Zmanjša izgube pri siliranju, ohrani hranljive snovi krmnih rastlin in izboljša okus silaže. Pri siliranju krmnih rastlin vedno nastajajo izgube, posebno velike so pri zeleni masi, ki vsebuje veliko beljakovin. Namen priprave kakovostne silaže je ohraniti hranilne snovi iz rastlin na podlagi žrtvovanih ogljikovih hidratov, ki pod vplivom mlečnokislinskih

bakterij fermentirajo v mlečno kislino - konzervans kvalitetnega pridelka. Mlečnokislinske bakterije začnejo tvoriti mlečno kislino takoj po dodajanju. Mlečna kislina povzroča hitro padanje vrednosti pH, kisli medij in "antiklostridijski dejavnik" v zeleni masi pa ovirata razmnoževanje klostridijev, ki z dezaminacijo beljakovin proizvajajo amoniak v kritični fazi siliranja in na ta način zmanjšujejo kislost silirne mase. Takšna silaža ni okusna za živali. Proces konzerviranja ni končan, zato se nadaljujejo izgube energije in hranljivih snovi.

Celulozitični encimi v izdelku pomagajo sproščati sladkorje, ki jih bakterije uporabljajo pri tvorbi mlečne kisline. Na ta način enci-

mski kompleks posredno pomaga hitro konzervirati zeleno maso in ohranjati hranljive snovi v silaži. Pomembno je tudi, da zunanji metaboliti mlečnokislinskih bakterij delujejo kot "antiklostridijski dejavnik" ter preprečujejo rast in razvoj vegetativnih oblik in spor bakterij iz rodu Clostridium, ki so nezaželeni del mikroflora v silaži. V silaži, pripravljene s Plantanaze, so s testiranjem dokazali večjo vsebnost beljakovin, suhe snovi in vitaminov. Poveča se tudi energetska vrednost silaže. Kvalitetnejša krma pa poveča proizvodnjo mleka in mesa. Silaža je okusnejša, zato jo živali raje jedo.

Preprečuje tudi pregrevanje zelene mase. Plantanaze vsebuje encime, ki razgrajujejo ogljikove hidrate v enostavne sladkorje. Mlečnokislinske bakterije za tvorbo mlečne kisline porabljajo proizvedene sladkorje. S tem proces fermentacije poteka po pravilni poti in so izključeni negativni vplivi (izguba suhe snovi, padec energetske vrednosti, pregrevanje zelene mase itd.) Uporaba silirnega dodatka Plantanaze je enostavna in ekonomična. Uporabljamo ga za pripravo vseh vrst silaž, prav tako jo lahko uporabljamo pri vseh načinih skladiščenja silaže. Priprava delovne raztopine je zelo enostavna, saj je izdelek topen v vodi. Eno pakiranje zadostuje za 50 ton koruze oz. 25 ton travne zelene mase.

Je povsem nestrupe za ljudi in za živali. Vse koncentracije so za človeka in živali neškodljive. Ni koroziven in ne poškoduje kmetijskih naprav.

MARJETA REDEK,
dr. vet. med.

ODKUPNA CENA MLEKA OSTAJA

LJUBLJANA - Uvedba davka na dodano vrednost ni in ne bo spremenila odkupne cene mleka. To potrjuje te dni objavljena vladna uredba, ki bo veljala šest mesecev, to pa je pol več, kot so tovrstne vladne uredbe veljale doslej. Drugeče povedano: odkupna cena mleka, ki znaša za mleko s 3,7 odst. tolsče in 3,15 odst. beljakovin in ob drugih zahtevah odkupa zdaj 50,15 tolarja za liter, bo stabilna dlje časa, kot je bila doslej, pa četudi je iz nekaterih mlakarn prihajala pobuda, da bi jo zaradi presežkov odkupljenega mleka, ki ga je težko prodati, zmanjšali.

Vsako leto za desetino več mleka

Spodbudni rejski dosežki trebanjskih govodorejcev - Že 1640 krav v kontroli - Lani že 14 milijonov litrov mleka - Odkup vsako leto večji - Z razstave plemenske živine v Trebnjem

TREBNJE - Vsakomur, ki se količkaj spozna na kmetijstvo, je bilo ob nedeljski razstavi plemenske živine za motelom v Trebnjem takoj jasno, da je trebanjska občina še vedno kmetijsko močna. Zato seveda ne preseneča, da je bila pokroviteljica razstave, na katero so pripeljali rejci kar 46 lepih krav in telic, prav občina, glavni sponzor pa kmetijska zadruga. Veliko zanimanja pa so vzbudili še rejci drobnice in konj.

Odkup mleka vsako leto narašča za 10 do 15 odstotkov, lani so ga odkupili že več kot 14 milijonov litrov, v zadnjih petih letih pa se je povečalo število krav v kontroli za 45 odstotkov in danes znaša 1640 krav. To predstavlja slabo tretjino skupnega staleža krav in po besedah Alojza Zupančiča s

Kmetijskega zavoda Ljubljana je kar zadovoljivo tudi za rejsko napredne dežele. Rejcev krav je 752, rejcev krav dojilk pa je bilo ob letošnjem popisu 485.

Zbrane na razstavi sta pozdravila trebanjski župan Ciril Pungartnik in predsednik slovenskih rejcev Franc Škufca. Škufca je poudaril, da z mlečnostjo slovenski rejci še vedno ne morejo biti zadovoljni. Državni sekretar v kmetijskem ministrstvu mag. Franc But, vodja pogajalske skupine za odnose z Evropsko unijo, je dejal, naj bi spodbujali kmetijsko pridelavo po merilih EU, da bi bil prehod v EU za naše kmetijstvo manj boleč, kot je bil npr. za Portugalsko, ki je veliko vlagala v avtoceste in velika mesta, zdaj pa ima obubožano kmetijstvo.

Najbolje ocenjenim kravam so podelili zvonce. Pri starejših kravah rjave pasme je bila to Zora (rejec Jože Florjančič, Trebelno), 2. Lana (rejka Marija Prosen, Dečje vasi), 3. Miša (Ivan Hočevar, Velika Loka). Pri mlajših kravah rjave pasme je dobila najvišje ocene Visa rejca Jožeta Marolta s Studenca, druga je bila Sora rejca Draga Sinjurja iz Čužnje vasi in tretja krava Mala rejca Jožeta Mikliča iz Ornuške vasi.

NAJBOLJŠI REJCI - Direktor Kmetijske zadruge Trebnje Ludvik Jerman je obesil zvonce telici Rinki (na posnetku) rejca Antona Kukenbergerja (G. Ponikve), drugouvrščena je bila telica Muca Poldeta Grebenca s Trebelnega, tretja pa Berta Darka Zupančiča (Dolenji Vrh).

Novi pravilnik o kontroli kakovosti grozdja

V Uradnem listu št. 68, z dne 20.8.1999 je bil objavljen Pravilnik o kontroli kakovosti grozdja v času trgatve (pravilnik). Novi pravilnik, ki je podzakonski predpis, določa postopke in navaja pooblaščenca organizacije za spremljanje dozorevanja grozdja in določanja roka trgatve posameznih sort.

Za vinorodno Posavje, vinorodne okoliše Dolenjska, Bela krajina in bizeljsko-sremski okoliš je pooblaščenca organizacija Kmetijski inštitut Slovenije. Največja novost, ki jo predpisuje novi pravilnik, je obvezna prijava trgatve za vrhunsko vino. Ministrstvo za kmetijstvo je vinorodno Slovenijo po časopisih obvestilo o bistvenih novostih, ki že za letnik 1999 zadavajo pridelovalce grozdja, kupce grozdja in pridelovalce vina. S strani Kmetijskega inštituta bodo obveščeni predsedniki vseh društev vinogradnikov, večje vinske kleti, KSS in Upravne enote o postopku v zvezi s predprijavo in prijavo vrhunske trgatve. Za predprijavo je izdelan obrazec, na katerem bo vinogradnik pismeno sporočil svojo namero o trgatvi na: Kmetijski inštitut Slovenije, centralni laboratorij, Hacquetova 17, Ljubljana.

Če posamezniku ne bo uspelo dobiti obrazcev za predprijavo na Kmetijski svetovni službi ali pri predsedniku društva vinogradnikov, mu ga bodo poslali na njegovo osebno zahtevo (tel.: 061/1375-375, tajništvo centralnega laboratorija). Predprijavo je vinogradnik dolžan poslati 8 dni pred nameravano trgatvijo za vrhunsko vino. Končna prijava za trgatve se opravi telefonično 2 dni pred

trgatvijo na isti telefon. Kmetijski inštitut Slovenije ima v vsakem vinorodnem okolišu svoje pooblaščenca, ki bo v spremstvu lastnika vinograda ugotovil zrelost grozdja in sestavil zapisnik. Zapisnik bo prvi dokument bodočega vrhunskega vina.

Obiska pooblaščenca ne bo plačala država, zato svetujem, naj vinogradniki prijavijo trgatve za vrhunsko vino šele, ko bo grozdje povprečno vsebovalo najmanj za 80° Oe sladkorja. V primeru, da bo ugotovljena nižja stopnja sladkorja, vinogradnik za isto leto za ta vinograd ne bo smel več prijaviti vrhunske trgatve.

Vinogradniki, ki so doslej pridelovali vina posebnih kakovosti (predikatna), že imajo izkušnje s pregledom vinograda pred trgatvijo. Toda letos se uvaja pismena predprijava tudi za trgatve "posebnih kakovosti". Vinogradniki, ki pridelujejo grozdje za vrhunsko vino in ga nameravajo prodati znanemu kupcu, se z njim dogovorijo, da bo zanje opravil formalnosti v zvezi s prijavo vrhunske trgatve. Kupci grozdja so dolžni 15 dni pred prvo trgatvijo grozdja, namenjenega predelavi v vrhunsko vino, prijaviti Kmetijskemu inštitutu svojo namero odkupa grozdja za vrhunsko vino. Kupci morajo poleg navedene količine in sorte grozdja opisati tudi postopek prevzema grozdja na sprejemnici v njihovi vinski kleti. Vinska klet, ki ima avtomatski refraktometer in tehtnico na sprejemnici grozdja, je dolžna naročiti na Uradu za standardizacijo in mero-sklajje preverjanje točnosti obeh navedenih aparatov. Kupec grozdja, ki ne razpolaga s to tehniko, je dolžan poklicati ob nakupu grozdja za vrhunsko vino pooblaščenca Kmetijskega inštituta, ki bo ugotovil sladkor-nostno stopnjo in količino prevzete-ga grozdja.

dr. JULIJ NEMANIČ

V FRANCIJO GLEDAT ORAČE IN ŠAMPANJSKE KLETI

BELA KRAJINA - Združenje oračev Bele krajine in belokranjska vinogradniška društva bodo od 16. do 19. septembra organizirala ogled svetovnega prvenstva v oranju v Franciji v deželi Champagnia, domovini šampanjca. Poleg tekmovanja v oranju bodo udeleženci izleta videli šampanjske kleti in poskusili izbrana vina. Cena izleta je 25.000 tolarjev, za člane vinogradniškega društva pa društvo prispeva 10.000 tolarjev. Prijavite se lahko po telefonu 56 210.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Robide - sadež iz žive meje

Robido, ta črni sadež, uvrščamo med samoniklo jagodičevje, ki raste v živih mejah. Njena rast je bujna in ima močne trnate rozge. To je za mnoge tudi razlog, da jo že spomladi posekajo ali s sežiganjem uničijo. Škoda je v tem, da ne počakajo njenih sočnih in zdravih plodov, ki jih uživamo sveže ali predelane v različne jedi. Poznamo pa tudi več vrst hibridov, ki niso trnati in je njihova rodnost do dvajset let. Robide niso izbirčne glede rastišča. Najmanj mesec dni pred sajenjem obdelamo tla, kjer jih nameravamo saditi. Odstranimo vrhno plast v globino 30 centimetrov in na dno potrosimo plast vrtnega komposta ter prekrijemo z zemljo. Sadike z goliimi koreninami sadimo v novembru ali decembru, če to ni mogoče, pa v marcu. Razdalja med sadikami naj bo 1,80 - 4,50 metra. Spomladi okrog novih rozg potrosimo zastirko iz lubja. Pomembna je tudi postavitev opornega sistema. Vse sorte lahko sadimo ob močnih žicah. Najboljša armatura je sistem s stebri in žicami, ker omogoča najlažjo nego in obiranje.

Plodove obiramo, ko so popolnoma obarvani in mehki ter suhi, ker mokri plodovi začnejo

takoj po obiranju plesniti. Robidov sok vsebuje vitamine A, B1, B2 in C. V 100 g robid se nahaja 32 mg kalcija, 0,9 mg železa in kar 32 mg vitamina C. Glede na vsebnost vitaminov in rudiin je najbolje, da zaužijemo čim več svežih robid. Lahko jih tudi zamrznemo in uporabimo za sladice.

Za pripravo džema iz robid in jabolk potrebujemo 2 kg robid, 1 kg jabolk, 2 kg sladkorja in vodo. Sadeže preberemo in operemo pod tekočo vodo, odcedimo in stresemo v posodo s širokim dnom. Prilijemo toliko vode, da sega do polovice plodov. Preverimo, da plodovi upadejo, in nato sok precedimo. Neprezrela jabolka olupimo, zrežemo na rezine in skupaj s sladkorjem vmešamo v sok. Džem je kuhan približno v 30 minutah. Še vročega napolnimo v čiste segrete kozarce in zapremo s kovinskimi pokrovi. Džem lahko napravimo tudi z robidami in limono.

S pomočjo sončne toplote pa dobimo robidov liker. Čist steklen kozarec izmenično napolnimo s plastmi sladkorja in robid. Zaprtga postavimo na sonce, da se sladkor stopi. Nato tekočino precedimo in ji po okusu prilijemo domače žganje.

Podpora izvirnemu leposlovju

Mestna občina Novo mesto vsako leto denarno podpre izid novih leposlovnih del domačih avtorjev - Letos naj bi v ta namen razdelili 2,7 milijona tolarjev

NOVO MESTO - Mestna občina Novo mesto že štiri leta poskuša načrtno spodbudjati širjenje založniške dejavnosti in se trudi popopri knjižno kulturo v svojem okolju. V ta namen kot ena redkih slovenskih občin načrtno podeljuje denarne podpore iz namenskih proračunskih sredstev posameznim leposlovnim založniškim projektom, ki jih na vsakoletni razpis sekretariata za kulturo, šport in mladino prijavijo novomeški založniki in posamezniki.

Letos je v ta namen na voljo 2,7 milijona tolarjev, kar pa je seveda občutno premalo, če bi hoteli zadostiti potrebam vseh prosilcev. Založniki in posamezniki so namreč zaprosili za pomoč pri 22 projektih, ovrednotenih na skupaj 30 milijonov tolarjev. Komisija za založništvo je od prijaviteljev izbrala 15 projektov, ki naj bi bili deležni denarne podpore, pri čemer je dala prednost leposlovnim proznim izdajam, odkloniti pa je morala šest projektov, ki niso bili v skladu z razpisnimi pogoji.

S podporo mestne občine naj bi tako izšli trije romani avtorjev Janija Virka, Petra Kapša in Ivanke Mestnik, pesniška zbirka Ivana Zorana, tri knjige pravljicnih pripovedi (Sonja Rostan, Damjan Bihar, Lidija Jež), zbirka anekdot

(Slavko Dokl), fotomonografija (Matjaž Mehle), potopis (Bojan Stezinar), esej (Cveto Gradišar) ter dva zbornika: leposlovni zbornik Literarnega kluba Dragotina Ketteja in zbornik prispevkov s simpozija Antona Podbevška 100 nadnaravnih let. Dve knjigi, zbirka črtic in esejev Janeza Kolenca in pesniška zbirka Franca Umka, pa sta že izšli.

Kot pravi sekretar Robert Judež, se je ta sistemska pomoč dobro obnesla. "Denarna pomoč, ki jo podeljujemo založnikom in avtorjem, sicer sama po sebi ne zadošča za uresničitev posameznega projekta, vendar pa kljub temu marsikomu pomaga in ga spodbuja, da se sploh loti izdaje svojega dela. Ker podpiramo izdaje knjig domačih avtorjev ali knjige, ki se vsebinsko ali kako drugače nanašajo na območje novomeške občine, tudi na ta način krepimo našo kulturno istovetnost in spodbujamo domačo ustvarjalnost."

M. MARKELJ

Ilustracije v pozdrav šoli

V Osnovni šoli Šmarjeta so za prvi dan pouka odprli razstavo ilustracij Erike Omerzel Vujić

ŠMARJETA - Prvi šolski dan so v tukajšnji osnovni šoli počastili še posebej slovesno, saj so na prireditve, na kateri so nastopili učenci, povabili še dva zanimiva gosta: akademsko slikarko Eriko Omerzel Vujić in glasbenika Lada Jakšo. S slikarko se je o njenem ilustratorskem delu za mlade pogovoril ravnatelj šole Jože Pečnik, Lado Jakša pa je kakim tristo mladim poslušalcem predstavil

svojo avtorsko glasbo, za katero je najbolj značilna improvizacija, ki se navdihuje ali ob kakšnem dogodku ali umetniškem delu. V šmarješki osnovni šoli je Jakša zaigral tri skladbice, ki jih je ustvaril ob ilustracijah Omerzelove. Slednje so si učenci lahko ogledali na šolskem hodniku, kjer so za štirinajst dni postavili razstavo izbranih ilustracij. V šmarješki osnovni šoli so tako letos prvič začeli novo šolsko leto tudi s postavitvijo likovne razstave.

Erika Omerzel Vujić razstavlja štiridesetih ilustracij v akvarelu in mešanici s suho barvo, ki jih je pripravila za objavo v priljubljenih revijah za mlade, Cicibanu in Kekcu. To je njena že četrta samostojna razstava ilustracij in prva v tem delu Dolenjske; prvo samostojno razstavo sploh pa so ji, ko je bila še študentka Akademije za likovno umetnost, pripravili v njeni rojstni Metliki. Kot diplomirana slikarka se je že med študijem ogrela za ilustracijo in zdaj v tej zvrsti likovnega ustvarjanja najde dovolj ustvarjalnih izvirnih za iskanje lastnega likovnega izraza, kar ob razvitem in uveljavljenem slovenskem ilustratorstvu gotovo ni prav lahko. Slikarka pravi, da se po treh letih bolj ali manj rednega dela za Cicibana in Kekca želi izkazati še v ilustriranju kakšne knjige. Pripravlja se na ilustriranje knjige

MiM

PLESNE DELAVNICE

NOVO MESTO - Plesno društvo Terpsihora in Območna izpostava Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti Novo mesto vabita k vpisu v plesne delavnice za otroke in mladino. Plesne ure bodo potekale v večnamenski dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine (KCJT). Plesni program je namenjen tako začetnikom (1. stopnja) kot tistim, ki že imajo plesno znanje (2. in 3. stopnja). Potekal bo v dveh semestrih od 13. septembra 1999 do 1. februarja 2000 in od 2. februarja do 5. junija 2000. Vpis je možen še do petka, 10. septembra, med četrto in sedmo uro popoldne v avli KCJT, plesne ure pa se začnejo v ponedeljek, 13. septembra.

FLAVTA, ČELO IN POEZIJA - Že četrto leto je med šestimi slovenskimi prizorišči, kjer potekajo tradicionalni koncerti iz cikla Jesenske serenade, tudi grad Rajhenburg. Prvi od letošnjih štirih koncertov je bil na sporedu minul petek, 3. septembra, zvečer; ko sta na večeru, naslovljenem Ptica na struni, na gradu Rajhenburg nastopila flavtist Matej Grahek in čelist Gregor Marinko. V duu in solo sta zaigrala skladbe Giovannija Hecbinija, Franza Danzija, Gasparja Casade, Sigrida Karg-Elerta in Hectorja Villa-Lobosa, pesmi Mile Kačič, Desanke Maksimović, Lili Novy in Juan Ramona Jimenezja pa je recitala Tina Uršič. (Foto: M. Markelj)

Etnologinja Irena Destovnik, avtorica razstave Ko bo cvetel lan, ob kolovratu, napravi za predenje in navijanje niti.

Ko bo cvetel lan

V Dolenjskem muzeju odprli etnološko razstavo

NOVO MESTO - Jesensko razstavno sezono so v Dolenjskem muzeju začeli z odprtjem dvojezične etnološke razstave Ko bo cvetel lan, ki je tako na svoji poti iz Avstrije, Italije in po petih večjih slovenskih krajih prišla tudi na Dolenjsko. Razstavo so odprli v mali dvorani v petek, 3. septembra, zvečer, ob odprtju pa so govorili direktor muzeja Zdenko Picelj, podpredsednik Slovenske prosvetne zveze v Celovcu Božo Hartmann, avtorica razstave Irena Destovnik in sekretar za kulturo, šport in mladino Mestne občine Novo mesto Robert Judež. Z glasbo sta prireditve poživila kitarist Dušan Pavlenič in flavtistka Maja Gašperšič.

Razstava predstavlja le delček ohranjene materialne dediščine koroškega kmečkega prebivalstva, ki so jo etnologi in študentje zbirali v petdesetih letih po vseh treh dolinah, kjer na Koroškem biva slovenski živelj. Zbrano gradivo hrani Narodopisna zbirka Slovenske prosvetne zveze v Kulturnem in komunikacijskem centru v Šentjanžu v Rožu. Iz bogatega fonda, v katerem je več kot 500 predmetov iz 19. in začetka 20. stoletja, je etnologinja Irena Destovnik izbrala tiste, ki pričajo o gojenju in uporabi lanu in ovce v kmečkem gospodarstvu. Lan in ovca nista kmečkega prebivalstva oskrbela le z laneno in volneno nitjo za tkanje blaga za oblačila in druge tekstilne izdelke, ampak sta mu služila tudi za hrano, za pridelovanje naravnih zdravil, za razstvetljava, gnojenje, polnjenje komatov in odej, zapolnjevanje odprt in v podobno. Nekatera opravila, povezana z gojenjem in predelavo, so bila tudi priložnost za druženje in praznovanje.

S pomočjo predmetov, fotografij, besedil in rekonstrukcij razstava pripoveduje zgodbo o nekdanjem življenju koroškega kmečkega človeka in hkrati poudarja značilnost kmečkega načina gospodarjenja. Za današnjo potrošniško miselnost je prav poučno, kako so ljudje nekdanj znali iz maloštevilnih surovin svojega okolja pridobiti vse za preživetje in so surovine izrabili brez preostanka. Gotovo pa je razstava posebej zanimiva za naše ljudi tudi zato, ker sta bila pred časom na Dolenjskem in v Beli krajini gojenje lanu in vzreja ovac precej razširjena.

M. MARKELJ

EKSKURZIJA DOLENJSKEGA MUZEJA

NOVO MESTO - Dolenjski muzej organizira za vse imetnike muzejske kartice enodnevno ekskurzijo z ogledom arheološke poti Cvinger pri Dolenjskih Toplicah ter Kočevskega Roga. Po arheološki poti bo vodil Borut Križ, po Kočevskem Rogu pa Jože Saje.

FERRINIJEV KONCERT V STRAŽI

STRAŽA - V petek, 10. septembra, bo ob sedmih zvečer v podružnični cerkvi sv. Tomaža v Straži 5. koncert iz cikla Novomeškega glasbenega festivala. Nastopil bo priznani italijanski glasbenik Luca Ferrini in na čembalu odigral dela starih angleških in francoskih mojstrov.

ZVOČNE PRIPOVEDI OZARJENEGA VEČERA

RAJHENBURG, BOGENŠPERK - Drugi večer Jesenskih serenad, na katerem bosta nastopila Melina Todorovska na angleškem rogu in Nicoletta Sanzin na harfi, kot pesnik pa Miklavž Komelj, bo potekal pod naslovom Zvočne pripovedi ozarjenega večera. Na našem območju bo na sporedu v petek, 10. septembra, ob osmih zvečer na gradu Rajhenburg, v nedeljo, 12. septembra, pa ob petih popoldne na gradu Bogenšperk.

ZANIMIV ZAČETEK POUKA - Ilustratorka Erika Omerzel Vujić v pogovoru z ravnateljem OŠ Šmarjeta Jožetom Pečnikom.

Matkov Galli cantus v Tili

Dolenjske zgnetenke Matjaža Matka na treh razstaviščih - Novomeška razstava v Zavarovalnici Tilia

NOVO MESTO - Likovni ustvarjalec Matjaž Matko letos doživlja pravi razcvet v predstavljanju svojih del javnosti. Po samostojnih razstavah v Visoki šoli za upravljanje in poslovanje v Novem mestu in v Mestni občini Maribor ter po skupinski razstavi Mojstrovine Slovenije na ljubljanskem gradu se je mladi novomeški likovnik predstavil še na treh razstavah, ki so ta čas hkrati odprte v Klubu Nove revije v Ljubljani, v razstavišču gimnazije v Želimljah in od četrta, 2. septembra, naprej tudi v avli Zavarovalnice Tilia v Novem mestu. Hkratnost treh razstav dovolj zgovorno pričča, da je Matjaž Matko plodovit in hkrati zanimiv ustvarjalec.

Njegova posebnost, po kateri je zdaj že razpoznaven tudi v širšem slovenskem prostoru, so

DAR ZA TRIDESETLETNICO - Matjaž Matko je predsedniku Območne obrtne zbornice Novo mesto, Ivanu Kranjcu, na otvoritvi razstave izročil eno od svojih dolenjskih zgnetenk kot darilo zbornici za njen jubilej.

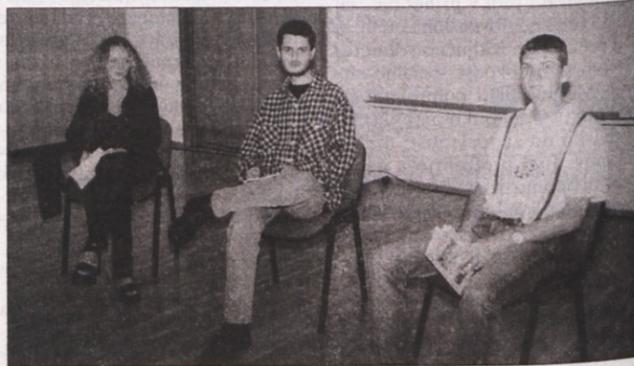
M. MARKELJ

tako imenovane dolenjske zgnetenke. Gre za keramične izdelke, ki jih Matko izdeluje po vzorih iz ljudskega lončarstva, nekdanj dobro razvitega na Šentjernejskem polju. Vendar izhodiščne uporabne predmete, kot so skleda, latvice, posode za peko potice, petelinčki, konjički in podobno, Matko preoblikuje v estetske izdelke, pri čemer se poigrava tako z obliko kot z barvami in vzorci, s katerimi plemeniti predmete, hkrati pa svojim stvaritvam dodaja še nelončarske elemente, trtje, lesene paličice, koreninje in drugo. Za te svoje izvire stvaritve je iznašel tudi domiselni, svojski izraz - dolenjske zgnetenke.

Petnajst izbranih dolenjskih zgnetenk, s katerimi avtor dokazuje širok razpon motivnih izhodišč in nekatere novejšje oblikovalne prijeme, si je mogoče ogledati v avli Zavarovalnice Tilia. Razstavo z naslovom Galli cantus (petelinje petje) so odprli kot uvod v proslavljanje tridesetletnice Območne obrtne zbornice Novo mesto. Za prijetno vzdušje na otvoritvi je poskrbel dijak ljubljanske srednje glasbene šole flavtist Boris Bizjak iz Trebnjega, o razstavljalcu in njegovih delih je govoril višji kustos Dolenjskega muzeja Jožef Matijevič, za plemenite okuse v grlih obiskovalcev pa je s pokušajo svojih vin iz Grčevja poskrbela vinarska družina Planinc. Njeno sodelovanje na razstavi ni bilo le degustatorsko, z Matkom že nekaj časa sodeluje, saj je na nalepkah njihovih vin kot zaščitni znak podoba Matkovega petelina.

ORGELSKI KONCERT V GLOBODOLU - V soboto, 4. septembra, je v Domu glasbene dediščine v Globodolu potekal šesti in letošnji predzadnji koncert v sklopu Koncertov ob svečah. Na orglah se je predstavil priznani italijanski glasbenik Luca Ferrini, ki je zaigral skladbe iz obdobja baroka najvidnejših italijanskih skladateljev. Prvi del koncerta je bil posvečen glasbeni zapuščini severne in srednje Italije, medtem ko so obiskovalci v drugem delu lahko prisluhnili beneški glasbi. Koncert je bil zanimiv tudi zato, ker je Ferrini poleg na Škrablovih orglah iz leta 1993 igral tudi na avtentičnih Eislovih orglah iz leta 1755, ki so najmanjše ohranjene baročne orgle, najdene na področju Slovenije. (Foto: L. Murn)

PESNIŠKI OBISK S PTUJA - Pesnik David Bedrač (na sredi) in recitatorja Tatjana Kodrič in Andrej Žerak.

Slabo obiskana Neskončnost

V Kulturnem centru Janeza Trdine v Novem mestu se je predstavil mladi pesnik David Bedrač s Ptujja

NOVO MESTO - Mladi pesnik David Bedrač s Ptujja je za novomeške ljubitelje poezije v sredo, 1. septembra, pripravil literarni performans, kot je povsem nepotrebno s tujo naslovno pesniško večer, na katerem je predstavil svoje literarno ustvarjanje, zajeto v pesniškem knjižnem prvencu Neskončnost. Zbirko je izdal lani v samozaložbi, od tedaj pa jo je predstavil že v več krajih štajerskega dela Slovenije. Pot ga je ta mesec zanesla tudi na Dolenjsko, v novomeški Kulturni center Janeza Trdine, tu pa se je soočil z neprav razveseljujočim dejstvom, da pri nas ljubiteljev poezije skoraj ni ali pa so tako časovno zasedeni z drugimi, pomembnejšimi opravili, da ne utegnejo v živo prisluhniti, kaj se dogaja na slovenskem literarnem polju. S štetjem obiskovalcev tega literarnega večera bi ne imel težav niti mali solarček, saj bi zadoščali prsti rok.

V svojih pesmih ptujski pesnik išče osebo in pesniško istovetnost, razmišlja o človekovi ujetosti in izgubljenosti, optimistično upa v možnost izhoda iz umazane sveta v svet strpnosti, ljubezni in sožitja, pozornost pa posveča tudi svojemu rodnemu mestu. Avtorju sta pri interpretaciji pesmi pomagala Tatjana Kodrič in Andrej Žerak. Branje so podložili z nekoliko preglasno in tehnično ne najboljše posneto zvočno kuliso, v kateri je pravladovala glasba skupin Pink Floyd in Prodigy, dodanih pa je bilo še nekaj malega

zvočnih elementov in klasične glasbe. Svetlobni učinki so ostali pri prižiganju in ugašanju dveh reflektorjev. Vse skupaj pač premalo, da bi opravičilo napovedani performans, ki pa tako in tako ne pomeni nič drugega kot predstava, po slovensko povedano. Kljub temu je bil pesniški večer prijetno doživljaj, redki obiskovalci pa so bili za svojo pozornost nagradjeni, saj je avtor vsem podaril izvod svoje pesniške zbirke.

M. MARKELJ

ATANASOVE GRAFIKE

KRŠKO - Območna izpostava Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti in Zveza kulturnih društev Krško organizirata likovno razstavo grafik akademskega slikarja Todorčeta Atanasova. Odprli jo bodo danes, 9. septembra, ob osmih zvečer v Galeriji Krško, na ogled pa bo do 5. oktobra. Avtor, ki je po rodu iz Makedonije, študiral pa je na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost, se predstavlja z izborom grafičnih listov iz vsega svojega dosedanjega opusa.

KONCERT KLASIČNE GLASBE

BREŽICE - V petek, 10. septembra, bo ob osmih zvečer v Viteški dvorani Posavskega muzeja koncert klasične glasbe. Nastopila bo pianistka Nina Kobler iz Zagreba, njena gosta pa bosta baročni trio Titl in baritonist Dražen Čuček. Pokrovitelj koncerta je Posavski muzej Brežice.

KATASTROPOLIS 2227

NOVO MESTO - Danes, 9. septembra, bo ob sedmih zvečer v veliki čitalnici študijskega oddelka Knjižnice Mirana Jarca umetniško znanstvenofantastično predavanje z diapozitivi pod naslovom Katastropolis 2227, na katerem bo Marko Kovačič razgrnil umetniško videnje daljne prihodnosti.

O DVORSKI ŽELEZARNI

LJUBLJANA - Dr. Matija Žargi je imel v torek, 7. septembra, v Narodnem muzeju Slovenije predavanje o zgodovini železarn na Dvoru ob Krki in o njenih izdelkih. Predavanje je bilo v okviru cikla predavanj Prvi torek v mesecu, ki jih pripravlja Narodni muzej Slovenije.

"Sina nam ne more več vrniti nobena kazen!"

30-letni Peter Škufca je junija 1997 zaradi eksplozije pri delu podlegel poškodbam - Lastnika podjetja D. Faleskinija sodišče spoznalo za krivega - T.i. nezavestna malomarnost - 6 mesecev zaporne kazni, pogojno 2 leti

NOVO MESTO - Dušan Faleskini ima avtomehanično delavnico v Straži že skoraj deset let. Kar dobro mu je šlo in bil je zadovoljen s poslom, dokler se 19.6.1997 ni pri njem zgodila tragična nesreča. V hudi eksploziji je poškodbam čez dva tedna podlegel eden od njegovih delavcev 30-letni Peter Škufca, Drago Glavan pa jo je k sreči odnesel le z opeklinami druge stopnje.

Okrožno sodišče Novo mesto s predsednico senata **Ljubo Tiran** je prejšnji teden Dušana Faleskinija spoznalo za krivega kaznivega dejanja ogrožanja varnosti pri delu po 50. členu KZ in mu izreklo šest mesecev zaporne kazni, pogojno za dobo dveh let. Kazen je omiljena, saj je za smrt iz malomarnosti predpisana kazen od enega do osmih let, toda sodišče je ugotovilo, da je v tem primeru šlo za t. i. nezavestno malomarnost.

Do hude nesreče v Faleskinijevi avtomehanični delavnici (za katero ni imel uporabnega dovoljenja) je namreč prišlo zaradi nepravilne uporabe čistilne naprave, ki jo je pred dvema letoma izdelal sam Dušan Faleskini s pomočjo pokoj-

nega Petra Škufce. Do takrat so kot v večini delavnic dele razmaščevali v plastični posodi z bencinom. Pri omenjeni čistilni napravi pa je šlo za uporabo specialnega bencina 110/140, kar ne bi bilo nevarno, če bi posoda z njim stala v drugem prostoru, ne pa tam, kjer so se opravljala še druga avtomehanična dela, ali če bi bila naprava hermetično zaprta. "Prav uporaba v napačnem prostoru je glavni razlog za nesrečo. V 200-litrskem sodu s specialnim bencinom je bilo največ 40 litrov bencina. Bencinski hlapi so tako izhajali v prostor delavnice, se pomešali z zrakom in nastala je mešanica eksplozivnosti. Po ogledu, ki sem ga opravil po nesreči, je bil vir

eksplozivnosti lahko le vroč ogorrek, ki je nastal ob brušenju kovinskega dela v oddaljenosti 2,2 metra od soda, in ne sama črpalka," je na glavni obravnavi povedal **Milan Bevec** z Inšpektorata RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Izpostava Novo mesto.

Dušan Faleskini, ki ga je nesreča hudo prizadela (tudi materialno) in za katero se čuti odgovornega, je povedal, da je bil stodoletno prepričan, da se nič ne more zgoditi. "Nisem si mislil, da je ta bencin tako nevaren, saj ga uporabljajo tudi v drugih avtomehaničnih delavnicah. Zdaj imamo za razmaščevanje neko italijansko napravo na zrak z A-testom." Pokojnega Petra Škufca je označil za zelo dobrega delavca, s katerim sta odlično sodelovala in bila dobra prijatelja.

Kot je ob razsodbi poudarilo sodišče, se t. i. Faleskinijeva neza-

vestna malomarnost kaže v tem, da bi se moral zavedati, da v avtomehanični delavnici veljajo strogi varnostni ukrepi, ne pa se zanašati zgolj na svoje izkušnje in utečeno uporabo. Oba s pokojnikom sta sicer imela opravljen izpit iz varstva pri delu, ne pa izpita iz požarne varnosti in preizkusa znanja o ravnanju z nevarnimi snovmi. Tudi zaradi neznanja je prišlo do nedoslednega izvajanja varnostnih ukrepov, zato sodišče ni sprejelo predlog Faleskinijega zagovornika **Antona Šporarja**, da se po 45. členu KZ odloči za poseben odpust kazni.

Faleskinijev nekdanji delavec **Drago Glavan** je na pričevanju povedal, da je bil Faleskini res dober šef, da so se razumeli in da je čistilno napravo tudi on uporabljal brez večjih pomislekov o nevarnosti. Tudi oče pokojnega Anton Škufca zoper obtoženca ni imel povedati nič slabega. Po nesreči so z njim v dobrih odnosih, "vsem nam je zelo hudo, obtoženca pa še bolj. Sicer pa nam sina ne more vrniti nobena kazen."

L. MURN

ZASEG PLINSKIH PIŠTOL

OBREŽJE - 3. in 5. avgusta so policisti na mejnem prehodu Obrežje zasegli dve plinski pištoli: prvo, znamke Erma, cal. 8 mm, brez nabojev, pri nemškem državljanu, drugo, znamke Rohm, cal. 9 mm, tudi brez nabojev, pa pri bosanskem državljanu. Orožje so zasegli.

ZDRSELA PO NASIPU

NOVO MESTO - 47-letna M. M. iz Novega mesta se je 1. septembra ob 23.20 peljala z avtom po cesti H/1. Pri Mačkovicu je zapeljala na levo stran vozišča, drsela po travnati bankini, nato pa zapeljala na zaščitno ograjo, od koder je avto zdrsel po zemljskem nasipu in se prevrnil. Voznica se telesno hudo poškodovana zdravi v novomeški bolnišnici.

L. M.

UKRADLI SO MU AVTO

KRŠKO - M. M. iz Krškega je neznanec v noči na 2. september s parkirnega prostora pred blokom na Cesti 4. julija ukradel okrog 700 tisoč tolarjev vredni osebni avto reg. št. KK 56-32E, znamke Renault Express.

L. MURN

POTA IN STRAN POTAS

dežurni poročajo

NEUSPEL VLOM - Osumljena A. Z. in I. P. iz Brežice sta osumljena vloma v brežiško pivnico, 2. septembra ponoči, ki jima sicer ni uspel. Eden je skozi kovinsko rešetko okna vstopil v lokal, drugi je medtem stal zunaj in ga varoval. Akcijo jima je pokvaril občan, ki je opazil njuno početje ter ju prijavil.

PO STEBRICKE IN VRATA - Kar za 500 tisoč tolarjev je bilo konec avgusta oškodovano podjetje **Begrad**, d.o.o., Črnomelj, ki na Ljubljanski cesti v Novem mestu gradi **Interspar**. Neznavec je namreč z gradbišča ukradel 26 aluminijskih stebričkov in dvoje vrat.

ZAŽELEL SI JE HOTEL - 49-letni Hrvat N. M. je 29. avgusta v Šport hotelu na Otočcu najel sobo z zajtrkom, naslednji dan pa je odšel, ne da bi poravnal račun v višini skoraj 6 tisoč tolarjev.

UKRADEL OVCE IN OVNA - M. Š. iz Dragomlje vasi je pred dnevi opazila, da v baraki niso več vse ovce. Neznanec je namreč med 1. in 2. septembrom vlomil in ji odnesel štiri ovce in ovna. Oškodoval jo je za 150 tisoč tolarjev.

POPOLN PONAREDEK - Makedonski državljan je 4. septembra ob 23. uri z vlakom pripotoval na mejni prehod Dobova. Zraven potnega lista je pokazal ponarejeno belgijsko osebno izkaznico za tujca, zaradi česar mu ni bil dovoljen prehod čez Slovenijo v Belgijo. Sledi kazenska ovadba in vrnitev v Hrvaško.

OKRADEN RECEPTOR - 31. avgusta je osumljeni L. G., trenutno na služenju vojaškega roka, okradel receptorja brežiške bolnišnice. Ta je v stranišču pozabil vozniško in prometno dovoljenje, kartico LB za tekoči račun ter 19 tisoč tolarjev. Denar je L. B. skril pod kamen pred vhodom v bolnico, kar je kasneje sam pokazal, ostalo je odvrgel. Sledi kazenska ovadba.

Na delu 95 policistov

Že zjutraj pijan

NOVO MESTO - PU Novo mesto je v prvih šolskih dneh močno poostrihala kontrolo prometa, zlasti v bližini šol in vrtecev, za kar je skrbelo kar 95 policistov. Ustavili in kontrolirali so 528 vozil, Sodniku za prekrške so predlagali 37 voznikov, od tega največ zaradi nepravilne hitrosti in neupoštevanja pravila prednosti. Na kraju prekrška so izrekli 134 denarnih kazni, največ zaradi nepravilne hitrosti, neuporabe varnostnega pasu in neprižganih luči. Zaradi kršitve cestno-prometnih predpisov so zoper dvanajst pešcev napisali predlog sodniku za prekrške, desetim pa si izdali plačilni nalog.

V poostreni kontroli so policisti pri preizkusu z alkokotestom odkrili kar nekaj voznikov, ki so vozili pod vplivom alkohola. Izstopata dva: eden je ob 8.30 napihal 1,82 g/kg alkohola, drugi pa nekaj po 12. uri 2,06 g/kg alkohola.

SMRTNA NESREČA PRI DELU

BRESTANICA - 2. septembra sta na gradbišču Termoelektrarne, kjer trebanjski Trimo izvaja konstrukcijska dela, dva delavca s pomočjo avtodvigala zlagala nad 5 ton težko jekleno konstrukcijo z avtomobila. Pri dvigovanju se je ta zagodila, R. P., ki jo je skušal umiriti, je stisnilo v predel prsnega koša. Klub takojšnemu nudenju pomoči je med prevozom v novomeško bolnišnico umrl.

po dolenjski deželi

• **KDO BO PA PLAČAL?** - Vsi bi radi telefonirali, toda zastoj. Neznanec v Dolžu je očitno potreboval telefonsko slušalko, pa jo je zato v noči na 29. avgusta odtrgal iz tamkajšnje govornice ob osnovni šoli. Verjetno si z njo kaj dosti ne bo mogel pomagati, novomeški Telekom pa je le oškodoval za okrog 70 tisoč tolarjev, saj je zlomil tudi glušnik in poškodoval displej. Nekaj dni prej pa je neznanec na pošti v Mokronogu s pulta neki stranki ukradel prenosni telefon **Mobiregla** znamke **Erikson**, ki stane skoraj 20 tisoč tolarjev.

• **RADA TELEFONIRA** - Nekateri telefone sicer imajo, toda ne plačujejo računov. 40-letna V. P. iz Novega mesta od 31. marca do 4. avgusta letos ni plačala nobenega računa in tako **Mobitel**, d.d., Ljubljana oškodovala za dobrih 147 tisoč tolarjev. Osumili so jo kaznivega dejanja goljufije.

SOPOTNICA UMRLA

VRANOVIČI - 3. septembra je v Kliničnem centru za posledicami prometne nesreče, ki se je zgodila 29. avgusta pri Vranovičih, umrla sopotnica, 23-letna M. L. iz Kočevja pri Črnomlju.

ČELNO TRČIL V DREVO

DOVŠKO - 46-letni A. K. iz okolice Krškega se je 30. avgusta peljal z avtom znamke Renault po lokalni cesti iz Dobrave proti Senovemu. V neposredni bližini svoje stanovanjske hiše je zaradi nepravilne hitrosti - mokra cesta - in v nepreglednem ovinku izgubil oblast nad vozilom in se zaletel v drevo. Sorodniki so vozilo odstranili. Voznik in sopotnica sta bila hudo poškodovana in so ju odpeljali v brežiško bolnišnico, kjer sta ostala na zdravljenju. Potnik na desni strani zadnjega sedea zdravniške pomoči ni iskal, vendar je v noči na 31. avgust doma umrl. Ni še znano, ali zaradi poškodb, dobljenih v prometni nesreči, ali zaradi kapi. Odrejena je bila obdukcija. Zoper voznika bo napisana kazenska ovadba.

UMRLA NASILNE SMRTI

SEVNICA - 4. septembra so: brata J. T. in F. T. ter J. K. iz okolice Sevnice popivali v kletnih prostorih stanovanjske hiše, nato pa so odšli v sobo matere obeh bratov. Mati je bila slabotna in je večji del popoldneva preživevala v hiši. Takrat je ležala. Sin J. K. jo je iz neznanega razloga začel pretepati in ji povzročil tako hude telesne poškodbe, da je na kraju samem podlegla. Po medsebojnem prepiru so zaprosili za zdravniško pomoč v sevniški zdravstveni dom, policistom pa so zatrjevali, da je pokojna poškodbe dobila, ker je padla s postelje, toda obdukcija je pokazala, da je umrla nasilne smrti. Zaradi vinjenosti osumljencev se z njimi ni bilo mogoče pametno pogovoriti. Zoper J. K. so napisali kazensko ovadbo.

PRI POGORELCIH STERGARJEVIH

Bodo do zime postavili nov hlev?

Gospodarsko poslopje pogorelo do tal: hlev in prostor za stroje ter vse letošnje seno - Samovžig - S pomočjo sosedov in gasilcev rešili živino in stroje - Milijon tolarjev škode

VRHJE PRI KAPELAH - 26. avgust je pri Stergarjevih potekal kot običajno: dan je bil zapolnjen z drobnimi opravili, ki jih na kmetih nikoli ne zmanjka. Okrog sedme ure zvečer je gospodinja Štefka že nahranila pujske, pomozla krave, gospodar Branko je moral le še odnesti mleko v vaško zbiralnico. "Bila sem v svinjaku, ko zaslišim moža, ki vpije, da gori. Stečem ven in zagledam naš hlev ves v ognju. Nisem mogla verjeti, da je vse to res!" žalostno pripoveduje Stergarjeva.

Najprej so prišli na pomoč sosedje, takoj za njimi gasilci iz bližnjih društev: Kapel, Globokega, Dobove in še drugi, ki so delali do

njaka. Rešili so tudi traktor, voz, kosilnico in sploh vse stroje. "Vsaj to, že tako je dosti hudo!" pravi gospodinja Štefka, ki je zdaj pri hiši sama za vse. Družbo ji dela le vnukinja. Mož je namreč zaradi hude sladkorne bolezni še zdaj v bolnišnici. Sosedje so v naslednjih dneh resnično nesebično priskočili na pomoč in s traktorji odpeljali vse, kar je na pogorišču ostalo.

Tri krave s teličkom sočasno vzeli pod streho sosedje Krošljevi. Tako se Štefka zdaj na molžnjo vsak dan dvakrat odpravi kar v

njihov hlev. Čez čas bodo Stergarjevim del hleva odstopili drugi sosedje, ravno tako Krošljevi. Tudi za kasneje so jim sosedje obljubili, da jim bodo poklonili seno, da bo živina vsaj do spomladi preživela. "Res hvala vsem za pomoč. Pred zimo pa upamo, da bo živina že v našem hlevu, ki ga nameravamo postaviti na tem mestu. Kako nam bo uspelo, pa ne vem," pravi žalostna Štefka, ki upa na kakršnokoli pomoč dobrih ljudi. Nekaj malega bodo sicer dobili od zavarovalnice, sicer pa bosta z možem pokojnino stvari težko kmalu postavila v red.

Škoda zaradi požara, do katerega je prišlo zaradi samovžiga, znaša po ocenah strokovnjakov milijon tolarjev.

L. MURN

PRVI ŠOLSKE DAN - Kar 48 policistov PU Novo mesto je skupaj s pomočjo članov Zdrženja šoferjev, avtoprevoznikov in mehanikov prvi šolski dan pomagalo otrokom varno priti v šolo. (Foto: L. M.)

Previdno zaradi šolarjev

Policisti prvi šolski teden dobro poskrbeli za varnost otrok - Lani med 309 žrtvami prometa kar 22 otrok

NOVO MESTO - Vse kaže, da so se policisti v sodelovanju z drugimi, ki jim je skrb za varnost otrok glavna naloga, na prve šolske dni dobro pripravili.

Učencem so pojasnjevali, kako naj se varno vključijo v promet. Precej pozornosti so namenili tehnični brezhibnosti koles in mopedov, še zlasti neizprosnosti pa so do vseh prevoznikov, ki vozijo otroke v šolo ali na izlete. To bo veljalo tudi za osebne avtomobile staršev, ki otroke vozijo v šolo. Policisti so napovedali tudi ostre ukrepe proti vsem, ki bodo mimo šol ali v njihovi neposredni bližini vozili prehitro ali kako drugače ogrožali varnost otrok in drugih v prometu. Omenjene ukrepe na ministrstvu za notranje zadeve napovedujejo za vse leto, še posebej v tednu otroka meseca oktobra. V okviru prometne vzgoje otrok pripravljajo posebne preventivne akcije znotraj šol.

Novomeški policisti so že pred pričetkom šolskega leta opravili

vrsto aktivnosti. Avgusta so pregledali cestno prometno signalizacijo v okolici šol ter na odsekih, kjer je udeležba otrok največja. Večjih nepravilnosti niso odkrili. Z vodstvi šol so pregledali in uskladili načrte varnih poti v šolo, se srečali s prvošolčki in njihovimi starši. Poleg policistov so prve dni pomoč prvošolčkom nudili še člani Zdrženja šoferjev in avtoprevoznikov.

Da je takšna skrb upravičena, kaže zelo slaba prometna varnost pri nas. Po trenutnih statističnih podatkih je v primerjavi z enakim obdobjem lani za 25 več mrtvih pa tudi več ranjenih. Lani je bilo med 309 žrtvami prometa kar 22 otrok. Razveseljivo je torej, da vsaj prvi šolski teden ni prišlo do prometnih nesreč, v katerih bi bili udeleženi in poškodovani otroci na poti v šolo ali domov. Seveda je pred nami še deset mesecev, kolikor traja šola, zato naj opozoril o previdnosti nikoli ne bo odveč.

L. M.

Štefka Stergar

osme ure zjutraj, toda kaj dosti se ni dalo storiti. Gospodarsko poslopje, veliko okrog petnajstkrat sedem metrov, je bilo namreč iz leta 1932 in zato še vse leseno. Pod streho so imeli shranjeno vse letošnje seno in otavo ter slamo, tako da je gorelo, kot bi kdo dodal bencin. K sreči je bila živina na pašni, prašiče pa so zvelikli iz svi-

ŽALOSTEN POGLED NA POGORIŠČE - Do tal sta pogorela leseni hlev in prostor za stroje, svinjaki zraven (na desni), ki so že zidani, pa so ostali. K sreči ni bilo vetra, da bi se ogenj razširil še na ostala bližnja poslopja. (Foto: L. M.)

Marinkina hiša ni več brez oken

SREDNJA VAS PRI ČRMOŠ-NJICAH - Da so med nami ljudje, ki težko preživijo, ki včasih nimajo niti za kruh niti primerne strehe nad glavo, večina ljudi težko verjame. Pa sol Borijo se, skušajo si sami pomagati, ne tarnajo in ne prosijo, ker jih je sram revščine. Najhuje pa je, da nesre-

ča nikoli ne pride sama. Tudi pri Dragovanovih v Srednji vasi pri Črmošnjicah v semiški občini je bilo že tako dovolj hudo, ko pa je pred leti zbolela še mama Marinka, ki je že dotedaj sama skrbela za družino in gradila hišo, se je njihov svet povsem sesul.

V svoji nemoči se je Marinka lani obrnila tudi na črnomaljski center za socialno delo; prosila jih je za pomoč pri plačilu prostovoljnega zavarovanja za bolnega moža. Pogledali so njen dohodek in rekli, da ima previsokega in da ji zato ne morejo pomagati, dali pa so ji 18 tisočakov enkratne pomoči in predlagali, da bi ji morda lahko kdo pomagal preko časopisa. Tako jih je junija letos obiskal novinar Slovenskih novic. A pretresljiva zgodba človeške stiske bi kmalu ostala neopažena. Pretresla pa je Marto Medle iz Novega mesta, ki jo je v časopisu prebrala, ko je v čakalnici čakala na zdravnika. Pokazala jo je možu Alojzu in skupaj sta se odločila, da Dragovanove obiščeta. Pogledala sta si hišo, po-

tem pa se je pri njih oglasila še Marinka, ki je ob njunem obisku ni bilo doma. Ugotovila sta, da Dragovanovi nujno potrebujejo pomoč, in ponudila sta ji, da njihovo podjetje Roletarstvo in kovinoplastika Medle z njihovimi PVC okni in vrati zapre hišo. Minulo soboto so njihovi delavci pripeljali in vstavili šest oken in balkonska vrata, Lojze Medle pa je organiziral, da bodo v kratkem v hiši napeljavane tudi elektroinstalacije.

V soboto je bila Marinka presrečna in ganjena, njena hiša je zaprta. To je tudi edina pomoč na podlagi članka, ki jo je dobila do sedaj. "Ko sem obiskala Medletove v Novem mestu, nisem mogla verjeti, da mi bodo pomagali zapreti celo hišo, prosila sem jih le za okno ali dve. Tudi mož in sin nista verjela, da prav slišita, ko sem jima to doma povedala," je s solzami v očeh povedala Marinka. Vesela je, da so na svetu dobri ljudje, ki hočejo pomagati. Čeprav zelo nerada prosi in je svoje težave dolgo skrivala, ji potem, ko je

tudi sama zbolela, ni preostalo nič drugega.

Odločila se je zgraditi dom

40-letna Marinka je prijetna, predvsem pa zelo delavna ženska, le breme, ki je padlo na njeno drobna ramena je prehudo, čeprav ji volje ne manjka in je prava borka tako za svojo družino, ki ji želi preskrbeti dom, kot tudi za svoje zdravje. Marinka je navajena skromnosti, doma je iz Nove gore, gor pa je zrastle brez elektrike in televizije. Čeprav je v Ljubljani končala šolo za frizerko, je v tem poklicu delala le kratek čas, sedaj je že 17 let zaposlena v semiški Iskri kot delavka. Pred sedemnajstimi leti se je Marinka in njenemu možu Toniju rodil sin Tonček in skupaj s tasto so živeli v stari hiši, ki so jo med drugo svetovno vojno zapustili Kočevarji. Marinka je želela hišo že prej obnoviti oz. sezidati novo, vendar se tati s tem ni strinjal. Ko je zbolel in je zanj skrbela Marinka, se je odločil, da hišo prepuusti in, še istega leta se je odločila za gradnjo.

Junija 1995 so staro hišo podrli, pustili so le kletne zidove, v jeseni pa je bila nova že pod streho. Marinkin nekaj let starejši mož Toni je bil takrat že bolan in brez službe, zato je podvomil, da bo žena sama zmogla gradnjo in vso ostalo skrb za družino. "Odločila sem se, da zgradim dom za družino, da se bo imel moj otrok kam vrniti, če ga bo kdo kdaj preganjal," pove Marinka. Mož ji res ni mogel pomagati, 13 let je že brez službe zaradi kronične boleznine trebušne slinavke. Predtem pa je bil zelo delaven, zaposlen pa je bil v črnomaljskem Beltu.

Marinka je že pred tem prosila v podjetju za stanovanje, vendar ga po stanovanjskem zakonu ni mogla več dobiti, so pa ji v podjetju obljubili, da ji bodo pomagali pri gradnji. Da je leta 1995 spravila hišo pod streho, je najela bančno posoji-

NOVA VRATA - Nova balkonska vrata in okna, ki so jih vstavila Medletova delavca, je Marinka z veseljem preizkusila.

lo, ki ga je vračala banki po 26 do 30 tisočakov na mesec, potem se za posojilo, ki ji ga je dala firma. Ko je naslednje leto zbolela še za astmo, je bila tudi plača manjša, tako da ji je včasih od nje ostalo le po nekaj tisočakov ali pa tudi samo tisočak. "V službi nisem malicala, da sem lahko domov prinesla kruh, včasih tudi za kruh in najcenejšo salamo nismo imeli, sodelavke so me spraševale, zakaj ne jem, pa jim nisem hotela povedati, vedele pa so, da doblim zelo malo plače, in za novo leto so mi zbrale bone, da sem domov lahko nesla hrano. Bilo mi je zelo nerodno, a hkrati sem bila hvaležna za njihovo pomoč," s solzami v očeh pripoveduje Marinka in pravi, da ima zelo dobre sodelavke.

Same lepe besede ima tudi za sosedo, ki so ji prav tako veliko pomagali, še posebej soseda Ljubica, čeprav jih ni prosila, so opazili njeno stisko. "Treba je bilo zgraditi drugo ploščo, pa me je sosed vprašal, kje bom naročila pesek, in ko sem prišla iz službe, je bil pesek že pred hišo. Ustrašila sem se, od kod, saj ga še nisem naročila. Sosed pa mi je povedal, da so ga naročili in zanj zbrali denar sosedje kot darilo za moj rojstni dan. Dal pa mi je tudi denar, ki jim je še ostal," pove Marinka. Ko ji je od plače ostalo le nekaj tisočakov, preživeti pa je bilo teba, se je znašla po svoje; en mesec je plačala položnice, drugi mesec pa je nabavila hrano.

operirana, v kratkem pa bo šla ponovno na operacijo. Odkrili pa so ji tudi tumor na požiralniku, vendar k sreči ni rakav. "Tudi te operacije se nič ne bojim, rada bi bila ponovno zdrava in šla v službo, saj nisem rada na bolniški," pove. Ves čas svoji mami pomaga tudi sin Tonček; sedaj obiskuje že tretji letnik Srednje gradbene šole v Novem mestu, kjer je dober učenec, pohvalili pa so ga tudi na Beogradu, kjer ga štipendirajo in je bil na praksi. Namesto da bi si privoščil malico, je mami večkrat plačal položnice, spet drugič ji je dal za hrano, sam pa je privarčeval tudi za televizor. Delal je tudi cele počitnice, da si je lahko kupil stvari za šolo in da bo pomagal mami.

Zaenkrat živijo vsi štirje v eni sobici, kjer si kuhajo in spijo, kopalnice še nimajo urejene, prav tako ne ostalih prostorov, zima pa se naglo bliža. Do sote so imeli odprtine za okna zapazene kar z deskami, odslej jih krasijo lepa nova okna, ki jih je podaril Alojz Medle, še istega dne pa je pridobil tudi električarja Staneta Finka iz Elfisa in trgovino Eventus, ki bo prispevala material, da bodo Dragovanovi še ta teden imeli tudi električno napeljavo. Nujno bi potrebovali še omete pa centralno napeljavo, izolacijo, tlake. Medle upa, da se bo še kdo odzval, ki bo pomagal Dragovanovim. Stene bo potem prebelila že Marinka skupaj s sinom, tako kot je te dni prepletkala stene v edini sobici, preden so prišli Medletovi vstaviti okna, da je bila soba čista in svetla.

Na koncu nas je Marinka še spomnila, da ne smemo pozabiti napisati, da je Medletovim zelo hvaležna za njihovo pomoč, prav tako vsem ostalim, ki so ji že ali pa ji še bodo pomagali. Pri vsem skupaj pa se nam zastavlja vprašanje: kje je pomoč države? Če si namreč takšni ljudje, kot so Dragovanovi, ne zaslužijo družbene pomoči, si je ne zasluži nihče. Nehote se človek spomni Romov, ki pravijo, da so drugorazredni državljani, pa vsak mesec brez prisaženja in dokazovanja prejemale velike vsote pomoči, tako da si zadnje čase ne kupujejo le avtomobilov, ampak tudi orožje. Kdo so drugorazredni državljani, draga država? Morda pa bi znal na to vprašanje odgovoriti Helsinški monitor?

JOŽICA DORNJŽ

Marinka Dragovan

"Strašna toče, velik piš piš, da je jemalu strejhe s hiš"

(O hudi toči na Dolenjskem l. 1873)

Hudo neurje, ki je na prvi letošnji september popoldan zajelo Dolenjsko in Belo krajino, bo najbrž še lep čas odmevalo v našem časopisu. Nič čudnega, saj ga je spremljalo nepopisno deževje, bliskanje in grmenje z neizmerno količino vode in toče, ki mu ni hotelo biti kraja in je napravilo ogromno škodo. Seveda je Dolenjska doživela že prej huda neurja, vendar je bilo najbrž najhujše tisto v letu 1873. Tedaj je vihar podiral kozolce, kakor bi bili iz lepenke, vmes pa je padala kakor kurja jajca debela toča in klestila drevje, trte in poljske pridelke. Že četrti dan po neurju pa so o tem obširno poročale Novice, tudi na podeželju kar razširjen kmečki in obrtniški tednik. Poročilo se glasi (močno okrajšano) takole:

"V soboto, 19. dan t.m. je bil pogubljen, osodepoln dan za dolensko stran. Strašno huda ura je zadela najrodovitnejše kraje Trebanske, Mirnoperške, Novomeške, Prečnjanske, Št. Peterske, Brusniške in Št. Jernejske fare; vihar, toča in ploha iz odtrganih oblakov razsajali so tako grozovito, kakor bi hoteli drug družega še prestreči in prehiteti v pogubnem svojem delu... Ob treh popoldne je bilo pri nas še vse mirno... Hipoma pa se začinjajo valiti beli oblaki s tako hitrostjo, menjajoči svoje podobe strašansko grdo, da je bilo groza, gledati jih... tema je nastala kakor zvečer; zdajci zatuli vihar mahoma in s tako silo, da so se pohištva tresla... Drevesa so se lomila, opeka s streh padala... Zraven pa se je bliskalo in grmelo, kakor da je sodni dan, in ploha od vetra gnana, je šumela kakor velikanski slap.

Ko se toliko pomiri vihar in neha ploha, da se je moglo malo okoli videti - žalosten je bil pogled! ...Na tržki gori ni ne en grozd ostal... V Ždinski srenji se na njivah še ne pozna ne, kaj da je ondi raslo, ravno tako pri sv. Ani v Trebanskem okraju. Vse škode na poljskih pridelkih, vinogradih, vrtnih, gozdih, na pohištvih itd. za letos in še za naprej, ne moremo preračunati. En milijon je gotovo premalo rečeno, kajti tu ni toča dosegla le en kraj, vničeni so pridelki, trud in znoj kmetovalec več kakor šest milj daleč in celo uro na široko, od Trebnjega noter do Gorjancev..."

Leta 1873 pa je bilo nasploh zelo nesrečno za slovenskega kmeta, še posebej dolenjskega. V Avstriji je tedaj vladala huda gospodarska kriza. Kmet je bil zadolžen, kupna moč je padala, da marsikje še za sol ni bilo. Bolezni so ugonabliale ljudi in živino, prav leta 1873 pa so se pojavljale osepnice ali kože v posebno hudi obliki. Nič čudnega ni bilo, če je posebno preprosti človek zapadel praznoverju in iskal vzroke za elementarne nesreče v pregrešnem življenju, dolžil krivde za točo coprnice, manj priljubljene duhovnike itd. Gmotne in duševne stiske tistega časa na Dolenjskem pa je skušal v pesniški obliki izraziti v preprosti, marsikdaj okorni, vendar prepričljivi besedi priljubljeni novomeški klarinetist Janez Rupnik-Može (1813-1882), kmečki sin z Malega Kala pri Mirni peči. Sam se je naučil igrati klarinet in zlagati pesmi in se je kasneje kot član novomeške godbe ter z igranjem na ohceti preživljal ter opeval pomembnejše dogodke v okolici Novega mesta in mestu samem. Ustvarjal je seveda v narečnem jeziku.

Rokopis pesmi o toči l. 1873 hrani Dolenjski muzej. Objavljam ga nespremenjenega, prepričan, da bo tudi tako vsem razumljiv.

KAREL BAČER

3. PEISEM OD TERŠKE GORICE 19. JULI 1873

- Oh Luba Marija Dvica
Kakšna je Terška gorica
K je bla leipš ku Poradiš
letas pa groizda na dobiš
- Oh kaku smo bili učas vesel
K se je bližela Jeseni
usaki se je veselilo
de bo ta sladki moštik piu
- Leitas je pa use dergači
Ratali smo usi Berači
bodi sabeinek al pa kmet
usakmu kaže le petlet
- Peršla je bila strašna ura
Čes poile jeinu čez gura
strašna Toče velik piš
da je jemalu streihe s hiš
- Blisik grom jen strašna streila
dol od Neba je leteila
strašna Toče jen vihar
de taciga nej blu še nigdar
- Nebu strašnu za temneilu
Sonce nej svetlobe jimeilu
mislit je blu lubi Kristjan
de zdaj bo gvišnu sodni dan
- Uzeli je poile gorice
nej ostalu polovice
tud na drevji ne peres
obenga Sadje na Derves
- Nabo žita nabo Mošta
ne enga veselige trošta
šliši se le jamer Jok
za stoin je deilu naših Rok
- Reis de bodi (!) dolga zima
Ker na bo ga glaška vina
žalostna bo tudi Spomlat
K bo treiba Reizat jen kopat
- u sak bo jamrau de je suha
zraven bo še malu kruha
le kakšni drobni krumper
še kumej bo dobiu kater
- Neikater kolneje le Farje
zavol Toče jen viharje
jest pa mislim use dergač
zakaj nas Bog taku korabač
- Neikater Člavik je huiš ku žvina
kader se na pije vina
Nebu zemlo je prekleu
za tu je vinu Bog od zezu
- pride kletu ubijane
deilajo šeme pijane
na meist debi Castil Boga
pa še Drugem meru na [da]
- Kaj Pomaga Farje kleti
ne Sabeinek ne kmeti
prosimo lubiga Boga
de nam spet dobra leitna da
- de nam večni Bog ob varje
strašne toče jen viharje
nam požegna spet zemlo
de terta Vpet Radila bo
- De bi lubu vince Rodilu
jen debi žita blu obilu
lubu zdravje dej nam Buh
jen tud leta potrebni kruh amen

I. Rupnik

PRED HIŠO - Ko sta delavca opravila delo, se je k Dragovanovim pripeljal še Lojze Medle (prvi z desne) in Marinka ni vedela, kako bi se mu zahvalila za pomoč.

lo, ker pa to ni zadostovalo, da bi si lahko uredila vsaj en prostor v hiši, je za dodatno posojilo prosila še podjetje. Dokler si niso uredili te sobe, so namreč Dragovanovi spali v šupi. V podjetju so jo opozorili, da ji že tako ostane zelo malo plače, pa je vseeno vztrajala, češ da bo že kako, saj nimajo kje spat pa še mož je bolan. Dali so ji kredit in to leto je bilo za Marinko eno najtežjih. Od 56 tisočakov so ji najprej odtrgali obrok za posoji-

Pri gradnji so jo spodbujali tudi zidarji in drugi delavci pri hiši, marsikaj so ji naredili zastonj, pripravljani pa so bili tudi počakati na plačilo. Tako je Marinka zidarja plačala šele naslednje leto s svojim regresom.

Za rojstni dan so ji sosedje kupili pesek

Lani je Marinka spet huje zbolela, zdravniki so ji odkrili raka na rdiilih; bila je dvakrat

HIŠA Z OKNI - Lojze Medle se je odločil, da bo Dragovanovim, ki zaradi boleznij v družini nujno potrebujejo pomoč, pomagal zapreti hišo z njihovimi PVC okni. Bo njegovemu zgledu sledil še kdo, ki bo nesrečni družini pomagal, da bo prišla do dostojnega doma?

Brez čarobnih besed

Kako bi krajše izrazili tole: "Oprostite, nisem vas razumel. Bi lahko, lepo prosim, povedano ponovili?"

Odgovor je: "Kaj?"
Ali še krajše: "A?"

Takšne kaje in aje je večkrat slišati po radiu, v kontaktnih oddajah, ko se oglašajo poslušalci, da bi povedali, katero pesem želijo slišati. Brez čarobnih besed, kot imenujejo vzgojiteljice v vrtcih: hvala, prosim, na svidenje... Kajti in aji govori o naši nevezgojenosti, nepoznavanju bontona in morda še o pomanjkanju kulture. Grdo je slišati pogovor brez teh čarobnih "okrasov", kot ni prijetno za uho preklinjanje, vulgarnost in psovanje, kar je vse prepogosto na repertoarju. Pri tem, da bi postale čarobne besede ljudem, ko odrastejo, nekaj običajnega, bi vzgojiteljicam iz vrtca morali priskočiti na pomoč še učitelji, predvsem pa starši. A kaj, ko gre nekaterim vse, kar zveni lepo, tako težko z jezika!

TONI GAŠPERIČ

objavlja naslednja prosta delovna mesta
za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

1. NADZORNI ZDRAVNIK I. - član zdravniške komisije I. stopnje

- Pogoji: - zdravnik specialist
- poznavanje dela z osebnim računalnikom
- najmanj tri leta delovnih izkušenj
- državljanstvo Republike Slovenije
- znanje slovenskega jezika
- vozniški izpit B kategorije

2. REVIZOR

- Pogoji: - univerzitetni diplomirani ekonomist
- poznavanje dela z osebnim računalnikom
- najmanj eno leto delovnih izkušenj
- državljanstvo Republike Slovenije
- znanje slovenskega jezika
- vozniški izpit B kategorije
- poskusno delo 3 mesece

3. SISTEMSKI PROGRAMER - OPERATER I

- Pogoji: - inženir računalništva
- dopolnilno znanje za sistemsko programiranje
- končno znanje za operaterja
- najmanj devet mesecev delovnih izkušenj
- državljanstvo Republike Slovenije
- znanje slovenskega jezika
- vozniški izpit B kategorije
- poskusno delo 2 meseca

Kandidate vabimo, da pisne prijave s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev in življenjepisom pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Območna enota Novo mesto, Prešernov trg 7, Novo mesto. O izbiri bomo kandidate obvestili v 8 dneh po opravljeni izbiri.

**Mestna občina
Novo mesto**

**Seidlova c. 1
8000 Novo mesto**
Sekretariat za vzgojo,
izobraževanje,
šport in mladino

VABILO

na predstavitev **IDEJNIH
ZASNOV OBJEKTOV
ZA UREDITVENI NAČRT
ŠPORTNEGA PARKA
PORTOVAL V NOVM
MESTU** avtorja prof. Janeza
Koželja in podjetja K.A.B.,
d.o.o. iz Novega mesta,
ki bo v **torek, 14.9.1999,**
ob **19. uri** v konferenčni
dvorani **Hotela Krka**
v Novem mestu.

Veseli bomo Vaše udeležbe
in morebitnih novih idej!

Čisto naravno...

...do novega avtomobila.

Do 30. septembra pripeljite svoj avto katerekoli znamke,
ki mora biti starejši od 10 let in registriran.
Če se boste odločili za nakup kateregakoli Renaultovega avtomobila,
bomo vašega starega odkupili za

200.000 SIT.

Kangoo
že od 1.996.865 SIT
- 200.000 SIT
= 1.796.865 SIT

Twingo
že od 1.424.827 SIT
- 200.000 SIT
= 1.224.827 SIT

Clio
že od 1.549.527 SIT
- 200.000 SIT
= 1.349.527 SIT

Mégane
že od 2.481.998 SIT
- 200.000 SIT
= 2.281.998 SIT

Ponudba je veljavna samo za fizične osebe. Cene so informativne.
Pridržujemo si pravico do sprememb cen zaradi tečajnih razlik.

OZELENIMO NACIONALNI VOZNI PARK!

RENAULT

Zdravstvene kartice oktobra

Na območju novomeškega ZZZS, kjer bo začetek uvedbe nacionalne zdravstvene kartice, jo bodo najprej prejeli Trebanjci, in sicer po 15. oktobru - Javite spremembe podatkov!

NOVO MESTO - Nacionalna uvedba zdravstvene kartice se bo najprej začela na Dolenjskem in v Beli krajini. Novomeška enota Zavoda za zdravstveno zavarovanje je za boljše seznanitev zavarovancev o uvedbi kartice prejšnji petek v avli novomeškega zdravstvenega doma odprla razstavo, ki bo na ogled do 20. septembra, od 8. do 15. ure vsak dan. Hkrati pa bo na ogled tudi dokumentarni film o kartici in rokovanju z njo. Razstava se bo potem selila po območnih enotah.

Prve kartice bodo zavarovanci prejeli na dom po 15. oktobru, in sicer najprej na območju Trebnjega, potem Metlike, Črnomlja in Semeča in na koncu še v vseh šestih občinah na območju novomeške izpostave. Kot je povedala direktorica novomeške enote Zavoda za zdravstveno zavarovanje Suzana Jarc, naj bi kartico na Dolenjskem in v Beli krajini prejeli vsi zavarovanci predvidoma do konca oktobra. Do sedaj so že zbrali podatke o tem, kje bodo nameščeni čitalniki kartic po ambulantah, opredelili so tudi podatke za zdravstveno osebo, ki bo prejelo profesionalno kartico, s Telekomom pa so se tudi že dogovorili o vzpostavitvi mreže samopostrežnih terminalov, ki jih bodo postavili do 10. oktobra. "Na zavodu iz dneva v dan izboljšujemo podatke, ki jih bomo zapisali na kartice, da bodo res točni, hkrati pa pozivamo ljudi, naj nam še pravočasno sporočijo spremembo naslova, priimka in drugih podatkov," je poudarila Jarčeva.

Direktorica novomeškega zdravstvenega doma dr. Tatjana Gazvoda je ob otvoritvi razstave o uvedbi zdravstvene kartice povedala, da bodo z njeno uvedbo, ki omogoča hitrejšo identifikacijo in natančnost, pridobili več časa za bolnika. Povedala je še, da so v novomeškem zdravstvenem domu pred

vedbo kartice posodobili informacijski sistem; kupili so nove računalnike in dali napeljati novo računalniško mrežo, ki jim bo služila tudi za njihove poslovne

**AKCIJA "VOZIČEK
ZA DONA"**

NOVO MESTO - Dolenjski list in Humanitarni zavod Vid iz Kranja sta julija začela akcijo zbiranja denarja za nakup transportnega vozička za Dona Maliča iz Novega mesta, ki ima cerebralno paralizo. Do 7. septembra je denar nakazalo 35 darovalcev, ki so skupaj nakazali 520.000 tolarjev. Poleg že objavljenih darovalcev so prispevali še: Danica Škufca iz Kamnika 2.000 tolarjev; kolektiv Policijske postaje Novo mesto 37.000; Mitja Poznik iz Celja 5.000; Silvo Balant iz Novega mesta 1.000; Anton Rozman iz Grosuplja 128.000; družina Novak iz Novega mesta 5.000; Branko in D. Badovinac iz Novega mesta 5.000; kolektiv kuhinje Splošne bolnišnice Novo mesto 4.000; Marija Čekada z Vrh. 7.000 in Certius BPH, d.o.o., iz Ljubljane 100.000 tolarjev.

podatke. "Prepričana sem, da bomo na Dolenjskem in v Beli krajini dober model nacionalnega uvajanja kartice. Upam pa, da bo čez čas na kartico lahko zapisan tudi kak zdravstveni podatek, vsaj za nujne primere," je še dejala dr. Gazvodova.

J. DORNIŽ

OBČINSKI PIHALNI ORKESTER TREBNJE
vpisuje nove instrumentaliste pihal, trobil in tolkal v
MLADINSKI ORKESTER

- Potrebno znanje najmanj dveh razredov glasbene šole.

OBČINSKI PIHALNI ORKESTER

- Potrebno znanje najmanj štirih razredov glasbene šole.

Preizkus znanja bo v petek, 17. septembra, ob 18. uri v prostorih orkestra v OŠ Trebnje. Kandidati bodo zaigrali dve skladbi po lastni izbiri. Vljudno vabljeni!

CIK TREBNJE

Center za izobraževanje in kulturo Trebnje, Kidričeva 2

ZBIRA PRIJAVE

- **Osnovna šola za odrasle**
- **Trgovec**
- **Vzgojitelj predšolskih otrok**
- **Ekonomsko komercialni tehnik (pti)**
- prilagojen program za kandidate, ki imajo končano šolo za prodajalce
- **Upravni tehnik, Ekonomski tehnik**
- **V sodelovanju s CDI Univerzum iz Ljubljane:**
Kuhar, Natakar, Vrtnar-cvetličar, Gostinski tehnik, Turistični tehnik
- **V sodelovanju s Šolskim centrom Novo mesto:**
Strojni tehnik (pti)
- **V sodelovanju s Pedagoško fakulteto Maribor:**
GEOGRAFIJA - ZGODOVINA
Vpišejo se lahko diplomanti višješolskega študija omenjene smeri.
- **V sodelovanju z Ekonomsko fakulteto Ljubljana:**
VISOKA POSLOVNA ŠOLA
1., 2. in 3. letnik, organiziran kot študij na daljavo.
- **Usposabljanje za računovodje, jezikovni tečajji, računalniški tečajji**

Vpisi v programe bodo potekali od 13.9. do 17.9.1999, po dogovoru možno tudi v drugih terminih.

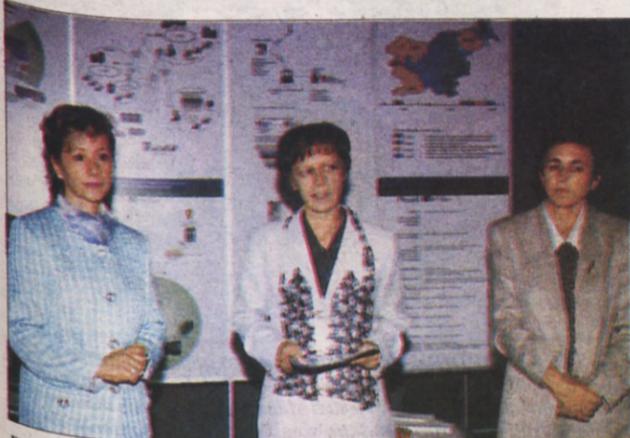
Informacije: 068/44-558, 460-910, 460-911

Internet: <http://www.ciktrenje.si>, E-mail: info@ciktrenje.si

DONUM
Z L A T A R N A
NOVI TRG NOVO MESTO TEL / FAX +386 68325830
Nakit Zlatarne Celje • Unikatni nakit • Izdelava po naročilu
Poročni prstani • Popravila • Servis • Čiščenje nakita

LJUDSKA UNIVERZA KRŠKO
učimo se za življenje
nudi možnost šolanja v Krškem v 1. letniku programa:
• **KUHAR**, IV. stopnja,
• **NATAKAR**, IV. stopnja,
• **GOSTINSKI TEHNIK**, V. stopnja (po končani gostinski šoli)
• **VISOKA UPRAVNA ŠOLA LJUBLJANA**,
• **VISOKA POSLOVNA ŠOLA**
Ekonomske fakultete Ljubljana, 7. stopnja.
Vse dodatne informacije dobite na Dalmatinovi 8 v Krškem osebno ali po telefonu.
Evidenčne prijave lahko oddate po telefonu: 0608/22-811 in 22-677 do 10. septembra 1999.

VPIS ŠOLSkih NOVincev
ZA ŠOLSKO LETO 2000/2001
OSNOVNE ŠOLE: Bršljin, Center, Grm, Šmihel
20.9.1999 od 8. do 17. ure
21.9.1999 od 8. do 17. ure
22.9.1999 od 8. do 14. ure
OSNOVNA ŠOLA: Stopiče
21.9.1999 od 8. do 17. ure
PODRUŽNIČNE ŠOLE:
Birčna vas 23.9.1999 od 10. do 16. ure
Dolž 20.9.1999 od 8. do 16. ure
Podgrad 22.9.1999 od 8. do 16. ure
Mali Slatnik 23.9.1999 od 10. do 16. ure
Vpisovali bomo otroke, rojene leta 1993 ter januarja in februarja 1994, pogojno pa tudi tiste, ki so rojeni od marca do vključno avgusta 1994.
Starši vpišete otroka v osnovno šolo v šolskem okolišu, v katerem otrok prebiva.
K vpisu pripeljite otroka in prinesite nov izpisek iz rojstne matične knjige, iz katerega bo razvidno otrokovo državljanstvo.

RAZSTAVA O KARTICI - O uvedbi zdravstvene kartice, ki bo nadomestila sedanjo zdravstveno knjižico, je novomeška enota ZZZS v avli novomeškega zdravstvenega doma v petek odprla posebno razstavo z dokumentarnim filmom. Na fotografiji z leve: direktorica novomeškega zdravstvenega doma dr. Tatjana Gazvoda, direktorica novomeške enote ZZZS Suzana Jarc in Slavka Barbo, prav tako iz novomeške enote ZZZS. (Foto: J. D.)

Nina premagala Gregorja Cankarja

Povhovo pokal za najboljši izid na 3. mednarodnem skakalnem mitingu v Dolenjskih Toplicah presenetljivo osvojila Nina Šimunič - Med gosti tudi Oteyeva in Bukovčeva

DOLENJSKE TOPLICE - Atletska sekcija Dolenjske Toplice je v nedeljo, 5. septembra, na stadionu pri topliški osnovni šoli pripravila že tretji mednarodni miting v skoku v daljino in troskoku, ki so se ga poleg najboljši slovenskih tekmovalcev v teh dveh skakalnih disciplinah in nekaj gostov iz tujine kot posebni gostje udeležili tudi nekateri posebni gostje, ki so na svetovnih prvenstvih, olimpijskih igrah in evropskih prvenstvih osvojili kar nekaj medalj, na topliški prireditvi pa so sodelovali kot podeljitelji medalj. Najboljša slovenska metalca krogla Miro Medič in Nataša Erjavc pa sta se s sponzorji pomerila v svojih disciplinah.

Prvo ime med posebnimi gosti je bila zagotovo slovita temnopolta sprinterka Marlene Otey, ena izmed najboljših atletinjad desetletja na svetu; med slovenskimi nosilci medalj z največjih mednarodnih tekmovanj pa so najboljšim daljinašem in troskokašem stisnili roko in okoli vratu obesili medalje nekdanji slovenski rekorder v daljini in bronasti v evropskega prvenstva v Splitu Borut Bilač z ženo Britto, slovensko rekorderko v skoku v višino, Brigita Bukovec, Gregor Cankar, bronasti v skoku v daljino na zadnjem svetovnem prvenstvu v Sevilji, pa je na tekmovalcu tudi nastopil in le malo (5 cm) je manjkalo, da ga ne

bi Ranko Leskovar prehitel. Eden izmed najboljših mladih tekačev na 200 in 400 m na svetu Šentjernejčan Jože Vrtačič se je v daljini pomeril s Hrvatom Luko Aračićem, finalistom mladinskega svetovnega prvenstva, in ga premagal.

Čeprav so bili izidi najboljših zaradi sorazmerno hladnega in nekaj del prireditve tudi deževnega vremena nekoliko slabši, je prireditve vseeno navdušila precejšnje število gledalcev, izidi večine zmagovalcev pa so glede na pogoje odlični. Kljub temu da zaradi poškodbe tokrat na zaletišču ni bilo najboljšega domačega člana Boštjana Šimuniča, ki je odmor zaradi dolgotrajnega okre-

vanja po operaciji izkoristil za študij in bo v kratkem diplomiral, se domači atleti niso izkazali le kot organizatorji, ampak so kar enajstkrat stopili na zmagovalni oder, kar štirikrat pa so stali na najvišji stopnički.

Z zmagama v obeh disciplinah sta bili junakinji tekmovalca domači skakalki mladinka Manja Praznik in pionirka Nina Šimunič, ki je s pionirskim rekordom stadiona v troskoku zbrala več točk (1083) kot Gregor Cankar v skoku v daljino (1078), in tako presenetljivo zmagala tudi v tekmovalcu za Povhovo pokal, namenjen tekmovalcu z najboljšim izidom po atletskih mnogobojskih tablicah.

Izidi mitinga, skok v daljino: mlajše pionirke - 1. Špela Kovač (Triglav Kranj) 4,82... 3. Urška Murn (Dolenjske Toplice) 4,64; **mlajši pionirji** - 1. Gregor Trunkelj (Olimpija) 490, 2. Urban Vinšek 487, 3. Gašper Kren (oba Dolenjske Toplice) 467; **starejše pionirke** - 1. Nina Šimunič 521; **starejši pionirji** - Sladjan Teodorovič (Olimpija) 617; **mladince** - 1. Manja Praznik 562... 3. Snežana Miladinovič (obe Dolenjske Toplice) 518; **mladinci** - 1. Jože Vrtačič (Šentjernej) 725, 2. Luka Aračić (Zagreb) 724; **članice** - 1. Marcela Umnik (Triglav Kranj) 638; **člani** - 1. Gregor Cankar 777, 2. Ranko Leskovar 772, 3. Boštjan Fridrih 744; **troskok: pionirke** - 1. Nina Šimunič (Dolenjske Toplice) 11,57; **mladinke** - 1. Manja Praznik 12,61, 2. Snežana Miladinovič (obe Dolenjske Toplice) 11,88, 3. Polona Bukovec (Krka Novo mesto) 11,24; **mladinci** - 1. Vedran Zoričič (Zagreb) 13,74, 2. Željko Jotanovič 13,59, 3. Sašo Lukeš (oba Dolenjske Toplice) 13,38; **članice** - 1. Barbara Lan (Udine) 12,98, 2. Hedvika Korošak (Ptuj) 12,98; **člani** - 1. ALEN Topolovčan (Kladivar Celje) 15,92.

I. V.

NINA NA VRHU - Nina Šimunič (na najvišji stopnički), hči nekdanjega slovenskega rekorderja v troskoku in trenerja topliških atletov, je na skakalnem mitingu v Dolenjskih Toplicah presenetljivo osvojila celo Gregorja Cankarja in mu izpred nosa zmaknila nagrado za najboljši izid prireditve po mnogobojskih tablicah. Nagrade in medalje je najboljšim pionirkam podelil Borut Bilač, nekdanji rekorder v skoku v daljino in prvi Slovenec z medaljo na evropskem prvenstvu. (Foto: I. V.)

Pokala očetu in sinu

V Kostelu zmagala oba Bogdana Muška iz Dolenjskih Toplic in Novomeščan Vehar

KOSTEL - Na sedmi kostelski kolesariadi, posvečeni dnevu športa v turizmu, ki jo je organiziralo minulo soboto Turistično športno društvo Kostel, sta bila najuspešnejša Topličana in Novomeščan. Zaradi nalivov in neurij v dneh pred kolesariado, so običajno tekmovalno progo, dolgo 32 km, spremenili, da je bila tokrat dolga 38,8 km. Proga je bila namreč uničena na območju vasi Podplanina, zato so jo zaradi varnosti tekmovalcev spremenili. Tekmovanje je potekalo v lepem vremenu, rezultati po posameznih skupinah pa so bili taki:

Tekmovalci do 15 let starosti: 1. Bogdan Muška ml. (Dolenjske Toplice), 2. Neven Čolo, 3. Gregor Ličen (oba iz Štalcerjev pri Kočevski Reki) itd. Tekmovalci do 30 let: 1. Borut Vehar (Novo Mesto), 2. Hinko Butkovič (Štalcerji), 3. Gregor Ličen (Livold pri Kočevju) itd.

Tekmovalci nad 30 let: 1. Bogdan Muška st. (Dol. Toplice), 2. Mitja Drečman (Ribnica), 3. Dušan Goljanec (NM) itd.

Na žalost pa med tekmovalci spet ni bilo domačinov iz Kostela, čeprav veliko domačih osnovnošolcev in srednješolcev redno kolesari. Podobno je tudi na ostalih kostelskih športnih prireditvah, na katerih domačini sodelujejo v glavnem kot gledalci ali pomočniki pri organizaciji in izvedbi tekmovanja. Predsednik TŠD Stanko Nikolčič se je še posebno zahvalil za pomoč Lovski družini Banjaloka, ki je za prireditve odstopila lovski dom. Naslednji prireditvi, posvečeni svetovnemu dnevu turizma 28. septembra, bosta spusta po Kolpi 25. septembra in maratonski tek od Fare do Dola 3. oktobra.

J. P.

Ples in aerobika pri Čavloviču

V športni dvorani Marof

NOVO MESTO - Plesni učitelj in nekdanji vrhunski plesalec Aleš Čavlovič bo v kratkem v Novem mestu razširil ponudbo plesnih tečajev in vadbe aerobike. V prizidku novomeške športne dvorane Marof (aneks D) bo ob petkih vodil plesne tečaje, ob ponedeljkih pa bo skupaj z Damjano Gruđen in njeno namestnico Natašo Podkrižnik organiziral vadbo aerobike.

Plesni tečaji se bodo začeli v petek, 17. septembra: začetni bo ob 19. uri, nadaljevalni pa ob 20.45. Vadba aerobike se bo začela v ponedeljek, 13. septembra: prva skupina bo začela vaditi ob 20. uri, druga pa uro kasneje. Aleš Čavlovič sprejema prijave in daje dodatna pojasnila po telefonu (041) 558 551.

LETNE KOŠARKAŠKE VSTOPNICE

NOVO MESTO - Letne vstopnice za vse tekme KK KRKA v tekmovalni sezoni 1999/2000 so naprodaj v pisarni kluba (Agencija za šport) vsak delovni dan od 8. do 12. ure. Vstopnice veljajo za ligo Kolovska, pokalno tekmovalje in evropski pokal Saporta, naprodaj so tudi na več obrokov. Za člane KK KRKA velja ob nakupu 10 % popusta, informacije tudi po telefonu 322-941.

VRTAČIČEV SKOK - Šentjernejčan Jože Vrtačič se je v pionirskih časih sicer resno ukvarjal tudi s skokom v daljino, a je to atletsko disciplino zaradi poškodb opustil in se posvetil sprinterskemu teku od 100 do 400 m, kjer je letos kot za šalo rušil mladinske državne rekorde, v slovenski članski štafeti 4 X 400 m pa je sodeloval tudi pri rekordnem teku na svetovnem prvenstvu v Sevilji. V Dolenjskih Toplicah je dokazal, da tudi v daljino še zna skočiti, saj je ugnal vse specialiste za to disciplino. (Foto: I. V.)

Manjka jim samo še ena zmaga

Krki Telekomu manjka le še ena zmaga do izpolnitve letošnjih ciljev - Trije Novomeščani na svetovnem prvenstvu profesionalcev v Veroni - Najboljši odhajajo v bogate tuje klube

NOVO MESTO - V novomeškem kolesarskem klubu Krka Telekom pred najpomembnejšimi tekmami jesenskega dela letošnje sezone z vrhuncem na svetovnem prvenstvu v Veroni ugotavljajo, da so njihovi kolesarji dokaj uspešni kljub odhodu večine najboljših v italijanska in nemška poklicna moštva. Z uvrstitvijo Uroša Murna na svetovno prvenstvo profesionalcev so izpolnili prvi cilj, do drugega, petih zmag na dirkah za pokal svetovne kolesarske zveze, pa niso več daleč, saj jim manjka le ena zmaga.

Podatki, da je poklicno moštvo Krke Telekoma letos ostalo brez lanskega zmagovalca dirke Po Sloveniji in 17. svetovnega prvenstva profesionalcev v kronometru Branka Filipa, brez Gorazda Štanglja, ki se je letos do padca in poškodbe na Giru povsem enakovredno kosal z največjimi zvezdami svetovnega kolesarstva, brez Ivana Quarante, ki je letos na Giru dobil dve etapi, bil dvakrat drugi in še enkrat tretji, povedo skoraj vse. Poleg tega je moral

najboljši gorski kolesar v moštvo Vlado Miholjevič pozimi na operacijo kolena in prvi del sezone ni tekmoval, medtem ko se je najboljši vodonoša v moštvo Pavel Šumanov kolesarsko upokojil.

Edini, ki od preostalih članov moštva sodi v vrhunski razred naštetih je Uroš Murn, ki je svojo vlogo kljub šibkejši podpori pomagačev dobro odigral: zmagal je na dirki za veliko nagrado krke in dobil etapo na dirki za veliko nagrado Kranja

ter se na dirkah za točke mednarodne kolesarske zveze UCI večkrat uvrstil med najboljših pet v skupnem vrstnem redu. Tako je že pred jesenskimi tekmami zbral dovolj točk za nastop na svetovnem prvenstvu v Veroni. Poleg Murna sta zmage na dirkah za točke UCI dosegla italijanska člana Krke Telekoma Giacomo Batistel na Bayern Rundfahrt v Nemčiji in Pasquale Santoro na dirki v Franciji.

V Veroni bodo po strogih merilih svetovne kolesarske zveze nastopili štirje slovenski poklicni kolesarji, poleg Savejčana Martina Hvastije še Novomeščani Gorazd Štangelj, ki je letos član italijanskega poklicnega moštva Mobilvetta Northwave, Branko Filip, ki nastopa za nemško moštvo Gerolsteiner, in Uroš Murn, ki je zaenkrat še član domačega moštva.

Dejstvo, da bodo na svetovnem prvenstvu v kolesarstvu nastopili kar trije Novomeščani, dokazuje, kako uspešno je bilo delo v kolesarskem klubu Krka oziroma zadnja leta Krka Telekom. Žal je klubski proračun kljub odlični marketinški organiziranosti premajhen, da bi najboljši, ki si želijo dirkati na največjih svetovnih dirkah, kot so Giro, Tour in Vuelta, zadržali doma. Tako se bo tudi v prihodnje dogajalo, da bodo najboljši novomeški kolesarji prerasli domači klub in si bodo delo z boljše plačo poiskali v tujini.

Tehnični vodja oziroma direktor kolesarskega kluba Krka Telekom Mirko Fifolt pravi, da so se v vodstvu kluba na nek način sprijaznili s tem, zato fantov ne želijo na silo zadrževati doma, ne bodo pa jim zaprli vrat, da se kasneje ne bi mogli vrniti v domači klub. Že v bližnji prihodnosti bodo morali sestaviti tudi moštvo kolesarjev do 23. leta, v katerem se bo v naslednjih letih kalila generacija zelo nadarjenih mladincev, da bi nekoč tudi ti prišli do kruha v poklicnem moštvu, za to pa bo treba zbrati še nekaj dodatnega denarja, kar tudi z vsestransko podporo domačega političnega in gospodarskega okolja ne bo enostavno.

I. V.

Elan vseeno še ni v prvi ligi

Nogometaši Elana po petih kolih v drugi ligi vodijo s tremi točkami naskoka - Na Ptuj u z nekaj sreče osvojili točko, doma pa 5:1 z Izolani - Do konca še daleč

NOVO MESTO - Čeprav so se v novomeškem nogometnem klubu Elan pred začetkom letošnje sezone zavedali, da je letošnje moštvo, v katerega se je vrnilo kar nekaj domačih nogometašev, ki so igrali po drugih klubih, močnejše, si takega začetka najbrž niso obetali niti največji optimisti. Že prejšnjo sredo se je Elan po izenačenem izidu v gosteh z Dravo povzpela na vrh prvenstvene lestvice, po nedeljski visoki zmagi doma pa je na vrhu lestvice ostal sam s tremi točkami prednosti pred najnevarnejšima zasladovalcema Koprom in Šmartnim.

Po prvih petih kolih v drugi ligi sta le Elan in četrtouvrščeni Šentjur še neporaženi, a sta z razliko, da ima Elan ob petih zmagah le en neodločen izid, Šentjurčani pa so se morali z delitvijo točk sprijazniti kar trikrat. Elanovi napadalcu so bili na petih ligaških tudi daleč najbolj učinkoviti, saj so kar 14-krat zatresli mrežo nasprotnikov, medtem ko je moral novomeški vratar Kračman po žogo za hrbet kar petkrat, zato je

Izid zdaj ni pomemben

Ribničani izgubili z Novogoričani - Neodločeno s Karlovcem

RIBNICA - Rokometaši ribniškega Inlesa Rika so pripravljalo tekmo z Novo Gorico izgubili z 21:22, kasneje pa so s hrvaškim prvotlačem Karlovcem igrali 28:28. Ribničani so na prvi tekmi preizkusili vse igralce. Pri vodstvu s tremi zadetki je trener Janez Ile v igro poslal tudi mlajše igralce, ki pa jim vodstva ni uspelo obdržati. Tudi na tekmi proti Karlovcu so na igrišče stopili vsi igralci, mlajši pa so zaostanek sedmih zadetkov po poškodbah starejših igralcev brez težav znižali, ob večji zbranosti pa bi lahko celo zmagali.

"Smo v pripravljalnemu obdobju, ko morajo na igrišče vsi igralci. Zaradi tega rezultat sploh ni pomemben, zanima me le borbenost in prizadetost igralcev," je poraz in neodločen izid pojasnil trener Ile.

V tem tednu bo treninge namesto Ila vodil njegov novi pomočnik Borut Troha, pred dvema letoma uspešni trener Ribnice, ki je tedaj igrala v 1. B ligi. Ob koncu tega tedna bo v Ribnici krajši turnir ali prijateljska tekma z eno izmed italijanskih ekip.

M. G.

VETERANI TUDI DIRKAJO - V Tržišču se skupina ljubiteljev starih motorjev pripravlja, da bo ustanovila veteransko društvo. Med najbolj zavzetimi bodočimi člani društva je tudi Milan Baša, ki se je na motoristični dirki na Mirni predstavil z nemškim vojaškim motorjem znamke DKW, dirki na Mirni predstavil z nemškim vojaškim motorjem znamke DKW, ki se model NZ 350 WH, ki ga je firma DKW izdelala za nemško vojsko, ki se je v drugi svetovni vojni bojevala v puščavah severne Afrike. Milan si je tak motor dolgo želel in je težko prišel do njega, saj je večina teh motorjev ostala v Afriki. Ko je motor dobil v roke, je bil v takem stanju, da ga še na odpadu ne bi marali. Da ga je za silo usposobil in z njim lahko nastopil na dirki, je za obnovo porabil 1500 delovnih ur, še približno 500 ur pa bo potreboval, da bo motor obnovljen tako, kot si želi. (Foto: I. V.)

S KOLESI ČEZ KOČEVSKI ROG - Ob koncu počitnic je športno društvo Smole pripravilo dvodnevni kolesarski izlet iz Novega mesta čez Kočevski Rog do Kolpe. 23 udeležencev je prespalo v Prelesju na Madroničevem seniku. Na Kolpi so se poskusili tudi v vožnji z rafti, ogledali so si več zgodovinskih in naravnih znamenitosti, med drugim Bazo 20 (na sliki), ostanke kočevskih vasi, najdebelejšo jelko in rojstno hišo Otona Zupančiča. V dveh dneh so brez težav opravili 150 kilometrov. Izlet sta vodila Peter Štangelj in Andrej Bregar. Zadovoljni udeleženci so se že dogovorili, da bodo čez eno leto spet opravili tako ali podobno pot.

Gimpex začel na nevhvaležnem četrtm mestu

Raftarji začeli jesenski del sezone

STRAŽA - Veslači straškega Gimpexa so se morali na prvi tekmi drugega dela državnega prvenstva v raftingu zadovoljiti s četrtim mestom. Za začetek raftarske jeseni so se najboljši slovenske posadke na čelu s starimi in novimi svetovnimi prvaki Bobri zbrale na naveden mirni Dravi v Mariboru in se pomerile na sedemkiloterski krožni progi na izpadanje. Bobri so tudi na reki brez brzic pokazali, zakaj so jim izmed 14 posadk nekaj časa lahko sledili le Sulec Marinar, Forstek Hrastnik 1 in Gimpex Straža 1.

Bobri so za krog potrebovali vsakega pet minut in na koncu prepričljivo zmagali s časom 36:23,63. Skoraj dve minuti in pol za njimi so na cilj priveslali Sulci, na tretje in četrto mesto pa sta se uvrstili Forstek Hrastnik 1 in Gimpex Straža 1, medtem ko je bila druga posadka Gimpexa osma. Naslednja tekma državnega prvenstva bo naslednji konec tedna na Savi pri Tacnu. Skupni vrstni red za državno prvenstvo: 1. Bober I 360, 2. Forstek Hrastnik I 264, 3. Sulec Marinar 243, 4. Gimpex Straža I 228... 7. Gimpex Straža II 153 itd.

Mladinci nesrečno ob naslov

Starejši mladinci novomeške Krke na atletskem ekipnem prvenstvu pri 13.000 točkah prekratki za 127 točk

NOVO MESTO - Za razliko od državnega ekipnega prvenstva v atletiki za pionirje in mlajše mladince, ki je bilo res množično, je na ekipnem prvenstvu mlajših mladincev nastopilo le pet največjih klubov, po trije v vsaki konkurenci: ljubljanski železničarski atletski klub ŽAK, Maribor in Krka Novo mesto pri fantih in Olimpija, Žak in Triglav pri dekletih. Med fanti so Novomeščani še pred zadnjo disciplino vodili s prednostjo 22 točk, a

PONOČI ZA POKAL GRANITA

VINICA - Športno društvo Vinica bo v soboto, 11. septembra, pripravilo nočni turnir v malem nogometu za pokal trgovine Granit. Začetek prireditve bo ob 17. uri, moštva pa se lahko prijavijo pol ure pred začetkom.

TURK ZMAGAL NA ODPRTEM PRVENSTVU SLOVENIJE

NOVO MESTO - Na turnirju za odprto prvenstvo Slovenije v tenisu za igralce do 18. leta so v Litiji od članov športnega društva Krka Teniški center Otočec nastopili Blaž Turk, Tadej Pucelj in Maj Jožef. Prvo presenečenje je z zmago nad prvim nosilcem turnirja Kamničanom Knezom v drugem krogu pripravil Tadej Pucelj, ki je v nadaljevanju prišel do četrtfinala. Maj Jožef je svoj nastop končal šele v polfinalu, medtem ko se je Turk prebil do finala, kjer je prepričljivo s 6:2 in 6:4 ugnal domačina Gašperja Paulija. Zmaga Turka na turnirju za odprto prvenstvo Slovenije.

ROKOMETAŠICE GRAMIZA IZGUBILE Z OPATJJO

KOČEVJE - Rokometašice Gramiza nadaljujejo s prijateljskimi tekmami s hrvaškimi ekipami, tokrat so gostovale v Opatiji. Trenerju Cirilu Andoljšku so takšna srečanja dobrodošla, saj proti slovenskimi ekipam po njegovem v pripravljalnem obdobju ni dobro pokazati vseh dobrih in slabih strani ekipe. Dokler so bile v igri na tekmi z Opatijo igralke prve ekipe, so Kočevke vodile, mlajše pa niso niso držale, tako da so na koncu zaslužen zmagale s 25:17. Andoljšek je bil povsem zadovoljen s prikazano igro svoje ekipe. S štiri zadetki je bila najboljša strelka v ekipi Gramiza Mira Dragičević.

Kot trener v takem ne bo delal!

Vodstvo AK Krka pripravilo sprejem za Igorja Primca in Saša Rebernika - Predsednik kluba napoveduje novo vodstvo in več denarja - Primc brez dlake na jeziku

NOVO MESTO - V ponedeljek, 6. septembra, je vodstvo atletskega kluba Krka v hotelu Krka pripravilo sprejem in večerjo za svoja letos najuspešnejša atleta, Igorja Primca, ki je letos popravil državni rekord v metu diska in osvojil 15. mesto na svetovnem prvenstvu v Seville, in Saša Rebernika, ki se je izkazal s 17. mestom v skoku v višino na svetovnem prvenstvu za mlajše mladince.

Predsednik kluba mag. Boris Dular je v uvodu poudaril, da je Igor že leta dokazoval, da je vrhunski metalec diska, v Seville pa je dokazal tudi to, da je sposoben doseči vrhunski izid tudi na najpomembnejših tekmovanjih. Žal je potrebno imeti na takih nastopih tudi nekaj sreče, ki pa je Igor v Seville, kjer je le za slabega pol metra zgrešil finalni nastop, ni imel, kljub temu pa morajo biti s četrto najboljšo uvrstitvijo slovenskega atleta na vseh svetovnih prvenstvih do sedaj več kot zadovoljni. Predsednik Dular je prepričan, da bo Igorju prihodnje leto na olimpijskih igrah v Avstraliji, ki naj bi predstavljale vrhunec njegove športne poti, videl tudi finale. Športna pot 33-letnega Igorja Primca je po njegovem mnenju dober primer, da teorija, da po 30. letu športnik ne more več dosegati vrhunskih izidov, že zdavnaj ne velja več, obenem pa naj bi bil Igor lep vzgled mladim, da se splača vztrajati.

Dular se je ob tem osvrnil tudi pisanje osrednjega dolenskega pokrajinskega časopisa o slabem finančnem stanju novomeške atletike in odgovornosti klubskega vodstva, češ da je to vodstvo v preteklih letih zagotavljalo vse osnovne pogoje za vadbo mladih atletov in vrhunskih posameznikov, kar pa je letos težje. Napovedal je, da se kažejo rešitve

takega stanja, saj bo imel klub čez mesec dni volilno skupščino, na kateri naj bi dobil novo vodstvo, ki bo poskrbelo, da se bo uspešna zgodba novomeške atletike nadaljevala.

Slavnostni trenutek je za nekaj besed izkoristil tudi Igor Primc sam, ki je v uvodu povedal, da ga boli glava, ko posluša in bere o milijonih, ki jih dobivajo nekateri drugi slovenski atleti. Trenerja Karla Gačnika je na začetku letošnje sezone šele z dobrimi meti prepričal, da mu bo stal ob strani še eno leto, upa pa, da

Badmintonisti Toma sezono začeli na Yonexu

Murn v finalu - Silvestrovi v različnih kategorijah

MIRNA - Po pripravah v Poreču so se mirski badmintonisti, ki zaradi obnove trebanjske športne dvorane ta čas vadijo v Ljubljani, udeležili prvega mednarodnega turnirja nove sezone Yonex Open v športnem centru Konex v Ljubljani. Med 70 igralci iz Ukrajine, Francije, Hrvaške, Avstrije in Slovenije je v skupini do 15. leta med dekleti Špela Silvester premočno zmagala, s sestro Urško, ki je med posameznicami nastopala v članski konkurenci, pa sta bili brez prave konkurence tudi v igri parov. 13-letna Urška Silvester je, kot rečeno, nastopila med članicami, kjer se je prebila do polfinala, tam pa tekmo z Ljubljankom Majom Kersnik izgubila.

Med člani se je badmintonist mirskega Toma Novomeščan Aleš Murn uvrstil v polfinale, kjer ga je premagal Ukrajinec Denis Pešehonov, v igri moških parov sta z Žigo Strmoletom prav tako izgubila v polfinalu, med mešanimi pari pa sta se z Ljubljankom Nino Pulko prebila vse do finala. Konec tega tedna bodo Mirčani nastopili na podobnem mednarodnem turnirju v Lendavi, 18. in 19. septembra pa jih čaka domači mednarodni turnir 5. Tom junior international.

SURIYA ZAGALOPIRALA ŽE PRED ŠTARTOM

ŠENTJERNEJ, KRŠKO - Kasači iz Šentjerneja in Krškega si na nedeljskih dirkah na Brdu pri Kranju niso priborili zmage. V najpomembnejši dirki sporeda za pokal Mobitela je prvi adut Šentjernejanov, Suriya, že pred štartom zagalopirala in kasneje ni mogla nadoknaditi zaostanka, Bukefalos pa je zasedel solidno peto mesto, sicer pa so v ostalih točkah sporeda tretja mesta osvojili Agil, Valat in Spice Girl.

Salobir in Rovnan tretja

Tomaž Salobir in Nik Rovnan sta v Šentvidu osvojila drugo, Gorazd Oprešnik in Andrej Čuden pa tretje mesto

Na zadnji dirki za državno prvenstvo podmladka v motokrosu, ki jo je pred skoraj 5 tisoč gledalci v Dolini pod Kalom pripravilo AMD Šentvid pri Stični, sta se zelo dobro uvrstila tudi dva člana Fun sporta iz Krškega. Tomaž Salobir, ki tekmuje v razredu I s 60-kubičnim motorjem, je osvojil skupno drugo mesto, potem ko je v prvi vožnji osvojil drugo, v drugi vožnji pa tretje mesto, kar pa mu ni zadostovalo, da bi prehitel drugouvrščenega v skupnem vrstnem redu državnega prvenstva, ki je bil pred njim za deset točk. Z 22 novimi točkami je tako ostal na tretjem mestu.

Več sreče je imel njegov klubski kolega Nik Rovnan, ki je bil med podmladkom z 80-kubičnimi motorji v Šentvidu drugi (prvo vožnjo je bil drugi, drugo tretji), 22 točk pa je bilo dovolj, da je prehitel doslej tretjevrščenega Dejana Ogulina iz semiškega Moto kluba NIX (za njim je zaostajal za 3 točke), ki na tej dirki ni imel sreče. Ogulin je s 115 točkami končal na nevhvaležnem četrtem mestu, saj je bil v šentvidu šesti, fanovec Denis Dolinšek, ki na dirki zaradi

poškodbe noge tokrat ni nastopil, pa je sezono končal na 9. mestu.

Kljub slabšemu štartu v prvi vožnji in težavam pri prehitavanju zaostalih tekmovalcev je dirko članov v kategoriji do 80 ccm dobro končal tudi Gorazd Oprešnik (Fun Sport), ki je bil skupno tretji, v prvi vožnji pa se je iz ozadja prebil do četrtega mesta, v drugi pa je v zadnjem krogu izgubil drugo mesto, ker ga je prehitel Marko Špehar iz Nixa, ki je dirko končal na četrtem mestu. Tako ostaja Gorazd na lestvici državnega prvenstva še naprej na drugem mestu, Marko Špehar pa je četrtri. Na dirki je nastopila tudi Natalija Konda; v prvi vožnji ji je odpovedal motor, v drugi pa je bila enajsta.

V četrtlitskem razredu je Andrej Čuden iz AMD Brežice spet dokazal, da sodi v sam vrh te kategorije, saj je bil obakrat za Sašom Kragljem in Boštjanom Kampušem tretji, tretji pa je tudi v skupnem vrstnem redu državnega prvenstva. Člane čakata še dve dirki državnega prvenstva, prva pa bo naslednjo nedeljo v Orehovi vasi.

G. ROVAN

bo klubsko vodstvo končno našlo tudi rešitev zanj, da mu ga pred naslednjo olimpijsko sezono ne bo treba spet prepričevati. Pogoji za vadbo metov so se z novim pomožnim metalščem nad tribuno novomeškega stadiona izboljšali, nikakor pa niso idealni. Sam naj bi svojo aktivno športno pot kmalu zaključil, oba z Gačnikom pa bi rada ostala v atletiki še naprej kot trenerja, a hoče, da bodo imeli njegovi bodoči varovanci boljše pogoje za vadbo, saj v takem, kot je svoj čas treniral on, kot trener ne misli delati.

I. V.

ASI, TRENERJI IN PREDSEDNIK - Za vsakim uspešnim športnikom stoji dober trener, je na sprejemu, ki ga je vodstvo atletskega kluba Krka pripravilo za svoja letos najuspešnejša moža Igorja Primca in Saša Rebernika, dejal predsednik kluba mag. Boris Dular. (Foto: I. V.)

Kolesarski spektakel na velodromu

V torek kriterijske dirke mladincev in članov - Nastopilo bo tudi poklicno moštvo Krke Telekom - Nagrade za državne rekorde - 50 tisoč tolarjev za rekord v vožnji na eno uro

NOVO MESTO - V torek, 14. septembra, ob 16.30 bo kolesarski klub Krka Telekom, ki je že lani vzel v najem kolesarsko dirkališče v Češči vasi, na njem pripravil najzanimivejšo prireditev letos, na kateri so zanesljivo udeležbo že napovedali vsi najboljši slovenski klubi razen ljubljanskega moštva Perutnina Ptuj Radske Rog, nastopilo pa bo tudi poklicno moštvo domačega kluba na čelu z Urošem Murnom, Sandijem Papežem in sprinterjem Milanom Erženom in Boštjanom Mervarjem.

Čar kolesarskih tekmovanj na velodromih je, da gledalci lahko spremljajo celoten potek dirke, za najbolj zanimivo disciplino pa velja kriterij oziroma vožnja na točke, kjer uspešno nastopajo tudi specialisti za cestno vožnjo. V kriteriju vsi tekmovalci štartajo istočasno in na na sprintih vsakih nekaj krogov zbirajo točke. Zmaga kolesar, ki je na koncu zbral največ točk.

V torek se bodo v Češči vasi v kriteriju pomerili mlajši in starejši mladinci ter člani. Mlajši mladinci bodo vozili 80 krogov, starejši mladinci 100 in člani 120 krogov. Točke bodo zbirali na sprintih vsak deseti krog, ciljni sprint pa bo prinesel dvojne točke. Prvih pet v skupnem

seštevku bo prejelo denarne nagrade, zmagovalci po posameznih kategorijah pa od 20 do 35 tisoč tolarjev.

Poleg kriterijske dirke je organizator razpisal posebno nagrado za tistega kolesarja, ki bi postavil nov državni rekord v vožnji na eno uro. Veljavni rekord je zdaj last Novomeščana Gorana Galamiča, ki je v eni uri prevozil 44.598 km. Kdor bo

omenjeni čas izboljšal, prejme 50 tisoč tolarjev, nagradjeni pa bodo tudi uspešni poskusi kolesarjev pri rušenju drugih dirkaliških rekordov.

SEVNIČANI NA REPU

SEVNICA - V gostilni Kropivšek na Vrskem so v nedeljo, 5. septembra, pripravili nagradni turnir v pospešenem šahu, na katerem je nastopilo tudi šest sevniških šahistov. Zmagal je Žalčan Dušan Brinovc, Sevničani pa so se uvrstili v drugo polovico uvrščenih. Uvrstitve Sevničanov: 9. Bojan Blažič, 11. Ludvik Cvirn, 12. Jože Lekše, 14. Dževo Rušiti, 15. Janez Blas, 16. Martin Mirt. Nastopilo je 17 šahistov. (J. B.)

LAZIČ IZGUBIL SAMO S ŠIBILJO

SEVNICA - Na septembrskem turnirju za odprto prvenstvo šahovskega kluba Milan Majcen v pospešenem šahu je zmagal Predrag Lazič nad Francem Derstvenškom in Bojanom Blažičem. V skupnem vrstnem redu po šestih turnirjih vodi Miroslav Šibilja, drugi je Derstvenšek in tretji Janez Blas. Tokratnega turnirja se je udeležilo 10 tekmovalcev, zmagovalac Lazič pa zmagal osemkrat in izgubil samo s Šibiljo. (J. B.)

DOLENJSKI LIST

Center stoji, kajakašev ni

Počasni sodni mlini naj bi rešili usodo kajakaškega središča pri Osilnici

OSILNICA - Pred leti nedokončana stavba športno-rekreativnega centra Stari malni pri Osilnici, ki naj bi bila ob obnovljeni kajakaški progi resna konkurenca že uveljavljenima centrom na Savi pri Tacnu in na Soči, je postala črna pika na zemljevidu najmanjše slovenske občine. Zaradi spornih lastninskih razmer objekt propada in seveda izgublja vrednost.

Za osilniško občino ni spornih zadev, saj naj bi se stavba v kazuje izkazuje glasili nanje (narejen je bil zemljiškoknjžni prepis), zato center ni bil v delitveni bilanci med nekdanjo kočevsko in novo osilniško občino. O tem so obvestili tudi podjetje Inženiring, d.o.o., Ljubljana, ki je pred osamosvojitvijo gradil večnamenski objekt in si ga lasti. Predlagali so, da bi bil odprt in služil svojemu namenu.

Ker ni bilo odziva, je občina imenovala komisijo za prevzem objekta in lani zamenjala ključavnico. Investitor je sklep OS razumel kot poseg v svojo lastnino in je čez nekaj dni v navzočnosti policije namestil svojo ključavnico. Igra z "vhodnimi vrati" se je nadaljevala tudi letos, vmes je svoje opravilo tudi okrajno sodišče v Kočevju, saj je ljubljansko podjetje občino tožilo zaradi "ugotavljanja lastništva in samovoljnosti". Na prvi stopnji so bili oproščeni, zdaj postopek teče na sodišču v Ljubljani.

"Skušali smo zadeve urediti po mirni poti. Občina je vse postopke opravila legitimno, s sklepom sveta. Ne tožimo, ker smo prepričani, da je pravica na naši strani. Pred varnostno agencijo oziroma policijo pri zamenjavi ključavnice se ljubljansko podjetje izkazuje za gradbenim dovoljenjem mi pa z listino občinskega sveta o prevzemu objekta", je povedala Sanda Žurga iz občinske uprave Osilnica.

Če bosta sprti strani vztrajali pri iskanju pravice na sodišču, bo postopek bržkone zelo dolg, stavba po bo še naprej propadala in seveda izgubljala vrednost. Kako odvezati gordijski voz, ko so pogajalska izhodišča različna? Občina bi si želela stavbo zastonj, Hidroinženiring, d.d., kot investitor pa o tem sploh ne razmišlja. Vmes pa so dogodki v času gradnje, igra okrog papirjev in prenosa lastnine ter številne druge malenkosti, ki jih bosta sprti strani uveljavljali pri sodni obravnavi. M. G.

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

Veliki tovor spet na cilju

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori, popravki in mnenja", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Nada Vreček, travljanska legenda

Dol. list št. 34, 26. avgusta

Letos v avgustu je praznovala 90. rojstni dan legendarna učiteljica Nada Vreček s Trave. Prebivalci Dragarske doline in mnogi širši Sloveniji slavljeno dobro poznajo, saj je na Travi poučevala celih 55 let.

Pred kratkim jo je obiskala množica njenih nekdanjih učencev. Dobe besedno zasuli so jo s čestitkami, cvetjem in darili. Tri generacije njenih učencev je ganljivo podoživljalo učiteljičino življenjsko pot in se veselilo njenega optimističnega pogleda v prihodnost. Pri obhajenju spominov in gledanju fotografij se je marsikomu orosilo oko, tudi sivolasi profesorjem, inženirjem, doktorjem.

Za svoje uspešno, dolgoletno delo tudi v težkih in nemogočih razmerah je učiteljica Nada prejela vrsto priznanj in odlikovanj. Visoko državno odlikovanje je pred časom prejela tudi iz rok predsednika republike Milana Kučana. Njeni nekdanji učenci in drugi njeni znanci se s hvaležnostjo spominjajo in ji želijo še veliko zdravja in dobre volje.

Cestitke in lepe želje še vedno prihajajo na njen naslov, le ministrstvo za šolstvo je nanjo pozabilo. Izkazani odnos do tako legendarne osebe, kot je Nada Vreček, je verjetno odraz slabih in neurejenih razmer znotraj najodgovornejše državne institucije za šolstvo. Pa naj še kdo reče, da se je v očeh našega ministrstva danes še vredno žrtvovati za svoje ideale in pri delu izgovarjati za druge.

IVE A. STANIČ
Kočevska Reka

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Dol. list št. 35, 2. septembra

Spoštovani gospod Bojan Kekec, z zaključno mislijo odgovora neimenovani bralki z Drečjetove poti ste zadeli žebličico na glavico. Za večino ljudi je pitna voda tako somoumevna, da velikokrat pozablja, kako pomembna je. Za večino ljudi morda res, ne pa tudi za neimenovano bralko z Drečjetove poti, kot jo imenujete, kajti s svojim ravnanjem, ko je podjetju, v katerem ste vodja vodooskrbe javili okvaro na vodovodu, je dokazala, da se zaveda, kako pomembna je pitna voda. Zato bi lahko neimenovano bralko, četudi se ni predstavila imenovali tudi drugače: osveščena porabnica pitne vode (neimenovana).

V vašem odgovoru je seveda vse kaj drugega kot zahvala za informacijo o okvari vodovoda. Moti vas, da je gospa pač po nekaj dneh, ko niste ukrepali, ponovno pokazala svojo osveščenost in nestrinjanje s takšnim ravnanjem sporočila uredništvu Dolenjskega lista. Spoštovani gospod Kekec, način komuniciranja z občani, kot ste ga izbrali v tem primeru, me nikakor ne more prepričati, da resno stojite za besedami o pomembnosti pitne vode, kajti sicer bi lahko problematiko vodooskrbe še isti dan ob sprejemu obvestila o okvari ozaveščeni bralki neposredno predstavili ter vam ne bi bilo potrebno iskati izgovorov v pismih bralcev, kjer jadikujete, "da za večino vas ni ne nedelje ne praznikov itd..."

Gospod Kekec, za mnogo ljudi dostikrat ni ne nedelje ne praznikov: za železničarje, za zdravnike in ostale zdravstvene delavce, ki dežurajo, za vojake, za mlade matere, za vse, ki si rešujejo stanovanjski problem z gradnjo hiše, za mnoge samostojne podjetnike in obrtnike, za policiste, za carinike, za gradbene delavce v sezoni, za kmete, ko so odvisni od vremenskih razmer, za študente, ko se pripravljajo na izpite, za novinarje, gostinske delavce in mnoge druge, ki jih nisem navedel. A je pač tako, da si ljudje izberejo poklic in ne razglašajo svetu, kako jim je hudo.

Pravite tudi, da so vodovodi preobremenjeni, nič pa ne poveste, kako obremenitev zmanjšati. Kot vodji vodooskrbe vam je verjetno znano, kolikšna je povprečna dnevna poraba pitne vode za splakovanje stranišč na osebo: 45 litrov. Pravite, da s pitno vodo oskrbujete približno 60.000 ljudi. To pomeni, da se vsak dan samo za splakovanje stranišč porabi 2.700 kubičnih metrov pitne vode na območju, ki ga oskrbujete, kar znaša na leto skoraj milijon kubičnih metrov! Si predstavljate, koliko je to denarja, ki steče po kanalizaciji? Žal do sedaj nisem zasledil, da bi porabnike vode opozorjali, da za splakovanje stranišč ni potrebno uporabljati pitno vodo, ampak je za te stvari dovolj dobra deževnica. V razvitem svetu je o načinih varčevanja s pitno vodo na voljo veliko informacij, ki so enakovredno porazdeljene tako med porabnike kot dobavitelje vode ter dobavitelje opreme in storitev. Žal je videti, da pri nas ni tako. Je problem v tem, kako zaračunati deževnico?

ANDREJ GOLOB,
univ. dipl. inž. gradb.
Drečjetova pot 14
Novo mesto

Nova napoved ilustracije

Dol. list št. 35, 2. septembra

V Dolenjcu od 2. septembra, smo v uvodniku lahko brali poduk g. nadškofu Rodetu, kaj naj govori in česa ne. Pravi verouk, ki ga je "temeljiti poznavalec krščanstva" - avtor - imel za "prvošolčka", ki se na katoliško vero čisto nič ne spozna. Avtor uvodnika sodeluje s svojim pisanjem pri ustvarjanju v javnosti antipatične podobe g. nadškofu. Posredno pa tudi Cerkev sami.

Ali se vam ne zdi malo čudno, da g. nadškofa uči pravega krščanstva avtor, ki ni znan po svoji svetosti, ki je merilo življenja po veri?

Ali se vam ne zdi, spoštovani bralci, da je to še en kamenček k norosti v naši deželi, kjer nas pozabljeni starci spominjajo na preteklost, kjer nas lažnivci učijo govoriti "resnico - svojo resnico", kjer nas totalitarci uvajajo v "demokracijo", kjer nas tatovi podjetji učijo "poštenosti" in kjer nas pristranski novinarji učijo "nepripravnega poročanja"? Vsa od teh vpjije dan za dnem, da se mu

godí krivica, ko hočemo odpraviti privilegije - te imenujemo pridobljene pravice - ki so si jih na krivičen način pridobili.

Ali novinarji res nimajo drugega materiala za pisanje, kot so stalni napadi na Cerkev, ki po svojih predstavnikih brani najrevnejše, ko opozarja na krivice, ki jih je polna naša dežela, na korupcijo, ki se širi iz državne uprave in državnih podjetij kot smrad iz smetišča po vseh plasteh naše družbe?

Prav je, da so novinarji kritični in imajo svojo barvo. Le povedo naj nam, katera je ta njihova barva. Barva novinarjev se spozna v komentarjih. O istem dogodku sicer poročajo enako, pripombe in razlage pa so drugačne. Prav komentariji pa so najvažnejši, ker ustvarjajo javno mnenje.

Uvodnik zadnjega DL ustvarja negativno javno mnenje do Cerkev in njenega najvišjega predstavnika. Z resnico, poštenostjo in nevtralnostjo pa nima nič skupnega, ampak je sad ideologije, ki preveča avtorja (kakor so te vrstice sad mojega osebnega prepričanja).

Na koncu pa se še vprašajmo, ali je morda g. nadškof stopil avtorju na žulj? G. nadškof namreč ni omenjal oseb (tudi ne pomnim, da bi kdaj storil), ampak ideologijo, ki zastrepja Slovenijo s smrtjo, korupcijo, egoizmom in prepotentnostjo, ki jo imenujemo svoboda.

ANDREJ POZNIČ
Kapiteljska 1
Novo mesto

Dojenčka sta v naročju pravih mamic

Dol. list št. 35, 2. septembra

Zadnja "Ena gospa", ki se nanaša na zamenjavo dojenčkov v novomeški porodnišnici, pušča za seboj nekaj čudnega priokusa, ne more nas pomiriti niti dejstvo, da so dojenčka slednji izročili pravih družinam. Kaj pa stari slovenski pregovor, da riba smrdi pri glavi?

Ob prvi žalostni vesti smo lahko prebrali le o krivdi medicinske sestre, ki naj bi neljubi dogodek zakrivila. Nič o odgovornosti, ki bi segala kaj višje, sam šef porodnišnice dr. Pavlin je kar poniknil.

Dr. Pavlin je vsaj na Trebanjskem manj znan kot vodja novomeške porodnišnice, bolj pa kot bivši precej prosluti predsednik občinskega sveta. Tudi v sedanjem občinskem svetu se za njim precej kadi. Vsekakor deluje kot izredno pokončen krščanski demokrat, ki bi ob vsej načelnosti lahko kar odstopil. Nič od tega, v ogenj in pojasnjevanje nje ljubega dogodka pošilja druge. Če se bo ob tem prilepilo nanje kaj ljudskega gneva, toliko slabše zanje, šef pa bo po kraljevsko ostal neomadeževan in po jupitrovsko naprej učil pokončnosti trebanjske občinske svetnike in še koga. Da te kap!

In vendar v vrsti kolektivov tu pod Triglavom uvajajo evropske standarde za proizvodnjo in poslovanje, to počenjajo marsikje že v občinskih upravnih službah. Vodja porodnišnice ni tu le za višjo plačo in zato, da bi se ga podrejeni bali, ker bi bil pač "bog in batina", temveč bi moral uvesti red, da bo mati, pa čeprav romska, odnesla domov svojega otroka.

Vso sijajno so to novo novomeško porodnišnico odprli pred nedavnim. Menda je že ne tare prostorska stiska kot v stari stoletni stavbi? In tistih ušivih 200.000 tolarjev, s katerim naj bi kupili molk prizadetih, so tudi to gnusno odločitev sprejeli preproste sestre? Najmileje rečeno: javnost pričakuje od omenjenega internega nadzora pravo besedo, vendar ne le nesrečnim devetim medicinskim sestram za vrat. Kdor je že bil kaj po naših bolnišnicah, ve, kakšno je delo teh sester, kdo pride do bolnika ob petkih in svetkih, bodisi podnevi in ponoči, kakšen turnus imajo, da je taka žena doma tudi mati, vodi gospodinjstvo in še marsikaj.

Verjetno tak dogodek kar kliče po širšem državnem nadzoru. Sploh pa, dr. Pavlin, kje ste? Če vam ob tem dogodku uspe ponikniti v popolnosti ali vas na tem mestu sploh potrebujejo? Ali vas "guncanje afen" v trebanjskem občinskem svetu že toliko preokupira, da pozabljate na glavno poslanstvo? Pa bi v Novo mesto radi pobrali še brežiško dobro idočo porodnišnico, če še svoji niste kos?

Za zapik samo to. Upal sem si zapisati tudi katero krepkejšo, ker sem le ostareli možki, še to iz druge regije, ki zanesljivo ne bo kdaj iskal pomoči v taki ustanovi. Sem pa slišal

nemalo žena, ki bi vam vrgle v brk še kaj drugega.

ALFRED ŽELEZNIK
Boštanj

Dojenčka sta v naročju pravih mamic

Dol. list št. 35, 2. septembra

Sem Novomeščanka in sem kot medicinska sestra 28 let delala v novomeški porodnišnici. Zdaj sem že šest let invalidsko upokojena.

Za zamenjavo novorojenčkov sem iz časopisa izvedela na dopustu na Hvaru, zdaj pa o tem berem še v ostalih medijih. Dogodek me je grozno pretresel. Prav srce me boli, ko razmišljam o tem, in tudi zjokam se, kajti vem, kako poteka delo v porodnišnici.

Včasih je bilo sicer huje, ker še ni bilo vseh zdajšnjih modernih pripomočkov, po drugi strani pa je bilo za sestre lažje, ker so bili otroci v otroških sobah. V enem delovnem času je sestra imela vsakega tudi po trikrat v rokah in je točno vedela, kateri je kateri. Zdaj so otroci vseskozi pri mamicah in marsikatera sestra sploh ne vidi vsakega.

Omenjenega dogodka ne obsojam, in čeprav gre za napako, zame to ni. Romi so nam v porodnišnici vedno delali najrazličnejše težave. Slišim, da je bilo v postopku vseh devet sester s porodniškega oddelka, in me je kar groza, kakšne bodo posledice. Menim, da ni potrebno nikogar kaznovati, kajti kdor dela, dela tudi napake. Ta izkušnja sama bo pomenila dovolj velik nauk zanaprej.

DRAGICA VIDMAR
Novo mesto

Za "zamolčane" je denar

Obnova spomenika za talce pa je že vprašljiva

V Šentjernejju so 1998. leta obnovili oskrunjeni zgodovinski spomenik padlim borcem NOV. Dolgo so zbirali potrebna sredstva. Prispevali so svojci padlih kot pobudnik obnove in sponzorji, medtem ko občina na vlogo za prispevek sploh ni odgovorila.

Sedaj je nujno obnoviti spomenik 27 talcem, ki so dali svoja življenja jeseni 1943. Predračun je 800.000 tolarjev. Ureditev tega spomenika je še vprašljiva, zato ne morem mimo dejstva, da je občina precej globoko segla v proračun za postavitev obeležja "zamolčanim žrtvam", ki bo stalo več kot 12 milijonov. Občina je že lani odobrila preko 5 milijonov, letos tudi nekaj, ostalo pa "Nova slovenska zaveza".

Prav je, da imajo zamolčani mrtvi svoj prostor, ki zavzema kar tretjino novega dela pokopališča. Nikakor in nikoli pa ne bom razumela, da občina prispeva toliko za ljudi, ki so in bodo v zgodovini Slovencev ostali okupatorjevi sodelavci v boju proti lastnemu narodu. Zastonj so razni simboli, s katerimi bi radi prikriili zgodovinsko resnico.

Ne najdem niti pravega izraza za oceno "predavanja" g. Rodeta na Brezjah in drugod, kjer za udeležbo plačajo hrano in prevoz. G. Rode kot visoki predstavnik RK Cerkev v Sloveniji v vseh možnih sredstvih obveščanja pljuva na našo preteklost. Napada komuniste in ateiste, medtem ko se g. Peterle bori za združevanje strank v močno desnico, ki nam je od leta 1991 dalje razprodala in močno prizadela slovensko gospodarstvo.

SONJA FRANČIČ-DE ROSA
Portorož

OKROGLA MIZA O GOVEDOREJI IN EVROPSKI UNIJI

DRAGATUŠ - Govedorejsko društvo Črnomelj in Kmetijska svetovalna služba bosta v soboto, 11. septembra, ob 15. uri v Dragatušu pripravila srečanje govedorejskih društev Dolenjske, Posavja in Bele krajine. Ob 15. uri bodo pripravili kmečke igre, ob 17. uri pa okroglo mizo o govedoreji in Evropski uniji. Na okrogli mizi bo o razvoju govedoreje in o ukrepih kmetijskega ministrstva v zvezi z vključevanjem Slovenije v Evropsko unijo govoril državni sekretar za kmetijstvo mag. Franci But, o ustanavljanju kmetijsko-gospodarskih zbornic bo govoril državni sekretar inž. Ervin Kuhar, okroglo mizo pa bo povezovala specialistka za ekonomiko v oddelku za kmetijsko svetovanje Novo mesto mag. Tanja Strniša. Po okrogli mizi bo družabni večer z ansamblom Martini.

Dvajset let je v današnjem življenjskem utripu vendarle dolga doba in silovitemu tehnološkemu razvoju gre pripisati, da je bil prevoz prvega od obeh novih uparjalnikov, ki bosta maja prihodnje leto zamenjala svoja prednika, videti tako otroče enostaven. Ne gre namreč prezreti, da v ozadju tega dogodka stojita dobri dve leti skrbnih priprav in natančnih študij prometnih poti, ko je bilo treba preučiti vsak detajl in izmeriti trdnost vsakega mostu ter viadukta, izbrati zanesljivega proizvajalca in postoriti še veliko reči, ki so ostale nekako prikrite, ob tem ko so bile oči množice ob 200-kilometrski poti uprte le v številne kolesje in čudni valj.

Slovinci smo potrpežljivi in ponizen narod in tudi zadnje javnomnenjske poizvedbe so pokazale, da večina naših sodržavljancev nima nič proti posodobitvi krške elektrarne. Večine ne moti, da nuklearna zadnja leta posluje z izgubo in da si je morala v času, ko lastniški odnosi med Slovenijo in Hrvaško še zdalce niso rešeni, za načrtovani obnovitveni poseg kar 70 odstotkov denarja posoditi na tujem.

Pa saj je dovolj zanesljiv garrant za odplačilo kredita vendar dva milijona priidnih parov slovenskih rok. Škoda le, da Krčanom ni uspelo izkoristiti izredne priložnosti za pridobitev takšnih trajnih dobrin, kot so nov most čez Savo, obvoznica in še kaj. Do naslednje takšne priložnosti zagotovo ne bodo prišli prav kmalu.

S. D.

STRAŠKA JESEN '99

STRAŽA - Turistično društvo Straža, Lovska družina Toplice in Lovska družina Novo mesto vabijo v nedeljo, 12. septembra, na 13. Straško jesen z naslovom Lovci - varuhi narave. Osrednja prireditve se bo pričela ob 14.30 s predstavitvijo pihalnega orkestra Krka Zdravilišča iz Straže, sledila bo povorka kmečkih voz s prikazom lovskih opravil in običajev. Poleg lovskih družin bodo sodelovali tudi čebelarji, vinogradniki, gospodinjje, narodne noše, učenci OS Vavta vas in, letos prvič, pred kratkim ustanovljena folklorna skupina iz Straže. Na ogled bodo lovski razstava in kulinarčne dobrote. Sledila bo kmečka veselica z bogatim srečelovom. V okviru letošnje Straške jeseni bo v petek, 10. septembra, ob 19. uri koncert Luca Ferrinija na čembalu v straški cerkvi sv. Tomaža. V soboto, 11. septembra, organizirajo Stražani ob 9. uri tradicionalni pohod v osvetljeno Veliko prepadno jama izpred straške avtobusne postaje. Teden dni kasneje, v soboto, 18. septembra, bo ob 19. uri kulturnem domu v Straži koncert rogovcev ZLD Novo mesto in Fantov iz vasi.

D. Ž.

V sencih osvetljenih

Marta Strahinič je knjižničarka v metliški Ljudski knjižnici, in ker je ta tudi nosilec mednarodnih poletnih kulturnih prireditev Pridi zvečer na grad, je nekako razumljivo, da je članica prireditvenega odbora.

Gospa Marta sodi med tihе, neopazne in neosvetljene člene verige, ki poganja poletni kulturni utrip v mestu nad Bojico. Če je treba prodajati vstopnice, ponuditi pecivo, ki so ga spekle članice Društva kmečkih žena za gledalce, poskrbeti za šopek ali za gudalo za nastopajočce, jih peljati na kozarček, če je treba postoriti še kaj drobnega, toda zato nič manj pomembnega, je na voljo Marta Strahinič.

Njeni sodelavci se nanjo lahko zanesejo, saj bi lahko ponj naravnavali svoje še tako natančne ure, in kar je najpomembnejše: naročenega ni treba nekajkrat preverjati, kajti Strahiničeva ni iz mlina, kjer je treba povedati vse dvakrat. Glede na prispevek, ki ga daje svojim knjižničnim in drugim delom Metliki, je skromna do te mere, da celo zaslužene pohvale ne more prenesti, ne da bi vsaj malce zaradela.

TONI GAŠPERIČ

Podpora mladinskemu delu

Program "Evropa in mladi" - Spodbujanje sodelovanja med mladimi različnih kultur

Urad Republike Slovenije za mladino, ki deluje v sklopu Ministrstva za šolstvo in šport, je žele leta 1997 povabiti Stalno konferenco lokalnih skupnosti Slovenije k sodelovanju v Odboru programa "Youth for Europe". Predsedstvo Stalne konference lokalnih skupnosti je takrat v Odbor imenovalo Roberta Judeža iz Mestne občine Novo mesto. Ta program Evropske skupnosti je namenjen spodbujanju sodelovanja med mladimi preko meja z namenom osebnega razvoja udeležencev posameznega projekta, spoznavanju različnih kultur v Evropi ter oblikovanju osebnega odnosa do evropske identitete. Od vsega začetka je bilo izvajanje tega programa zasnovano tako, da je nudil podporo razvoju mladinskega dela oziroma dela z mladimi tudi na ravni občin in mest.

Delo Odbora je zasnovano v svojem bistvu na dveh različnih ravneh; na eni strani gre za usklajevanje interesov institucionalnih partnerjev programa za izvajanje programa v Sloveniji, na drugi strani pa za konkretno podporo posameznim projektom v skladu z nacionalnimi usmeritvami programa ter programskimi pogoji Komisije Evropske zveze. Odbor deluje tudi kot povezovalni element med tremi partnerji pri raz-

voju mladinske politike v Sloveniji: med vladno strukturo na državni ravni, strukturami lokalne skupnosti in med nevladnimi mladinskimi organizacijami. Evropska zveza ima za področje izobraževanja in usposabljanja kar tri pomembne programe; Sokrates, Leonardo in Youth for Europe. V te programe se lahko vključujejo vse države članice Evropske zveze in države, ki so podpisale evropski sporazum. Vsi trije programi so izrazito usmerjeni ciljnimi skupinam mladih.

Glavni cilj programa Youth for Europe pa je spodbujanje evropske identitete s pomočjo poznavanja različnih kultur, konkretnih življenjskih okoliščin v različnih predelih Evrope ter razvijanje aktivne vloge mladih in njihovega odnosa do družbe. Ciljna populacija programa so mladi v starosti od 15 do 25 let, najmanjše število udeležencev v posameznem projektu pa je 16 oseb. Srečanja trajajo običajno sedem dni. Vsi projekti, ki želijo pridobiti podporo programa "Youth for Europe", morajo v svojih ciljih in programih vsebovati različne elemente spoznavanja kultur sodelujočih skupin, dokazati evropske razsežnosti vsebine programa in zagotavljati aktivno vlogo vseh članov in članic skupine. F. KONCILIJA

JUTRI SE ZAČNE OBRTNI SEJEM

CELJE - Letošnji 32. mednarodni obrtni sejem v Celju se bo pričel jutri, 10. septembra, in bo obiskovalcem zaprl vrata 19. septembra. Prirediteljev velikih razsežnosti bodo tudi tokrat spremljale številne strokovne in druge prireditve: športne igre obrtnikov, strokovna srečanja posameznih obrtnih dejavnosti, predstavitve območnih zbornic in različna predavanja o aktualnih temah v obrtništvu.

NEURJE POVZROČILO ŠKODO TUDI V BETI

MIRNA PEČ - Sredino neurje s točo, ki je ponekod na Dolenjskem in v Beli krajini naredilo precej škodo, je povzročilo škodo tudi v edinem industrijskem obratu v Mirni Peči, v tovarni Beti. Obrat je zalila voda, ki pa k sreči ni povzročila večje škode, saj so imeli v tovarni zaradi slabih izkušenj v preteklih letih vso robo na paletah. Je pa toča močno poškodovala nadstrešek. V mirnopoški Beti imajo 100 zaposlenih, kar 60 odst. proizvodnje - kopalk in perila izvozi (to so dodelavni posli), ostalo pa predstavlja proizvodnja domačih znamk perila Adamo in Boa.

NA ZDRAVJE PRAZNIKOVA MAMA!

ZAFARA - V Zafari pri Žužemberku preživlja jesen življenja Marija Praznik. Te dni je praznovala častitljivih 90 let. Na domu njene hčerke Pepce Urbančič v Zafari, nedaleč stran od rojstne hiše mame olimpijke Štuklja, so jo v nedeljo obiskali in ji čestitali župan občine Žužemberk Franc Škufca in predsednica krajevnega odbora RK Mojca Pršina skupaj s članicami odbora. Marija, roj. Lavrič, se je rodila v Velikem Lipovcu, trinajst let je živela pri teti v Ljubljani, leta 1947 se je poročila v Boršt in tam živela do pred desetimi leti. Danes je njena s slamo krita hiša v Borštu spomeniško zaščitena.

KRKINI PLANINCI NA MALO MOJSTROVKO

NOVO MESTO - Planinska skupina Krka vabi v soboto, 18. septembra, na izlet na Malo Mojstrovko (2332 m). Odhod bo ob 6. uri izpred Krke v Ločni, vrnil pa se bodo v poznih popoldanskih urah. Na goro se bodo povzpeli po dveh poteh: ena skupina po zahtevnejši, dobro varovani plezalni poti, druga pa po lažji, po kateri bodo vsi tudi sestopili. Tura je dokaj kratka, zato bodo naredili še nekaj sprehodov okoli Gozda-Martuljka. Cel dan bo hoje okoli 7 ur. Za na pot je treba obuti dobre čevlje in se toplo obleči, vzeti rezervno perilo, kapo, rokavice, cepin ali palico, pomožno vrvico in vponko, čelado, malico in vsaj liter pijače, ker vode na poti ni. Vodili bodo vodniki PZS Igor Sladič, Uroš Jantolek in Tomaž Mikec. Za člane Trimkluba stane prevoz 1500 tolarjev, za ostale 2000, za otroke pa 1300 tolarjev. Prijave zbirajo do četrta, 16. septembra, na tel. 312 537.

ADI SMOLAR V ŽUŽEMBERKU

ŽUŽEMBERK - Vinska klet postaja kulturno središče v Žužemberku. Tu v okviru poletnih grajskih prireditev že tretje leto TD Suha krajina pripravlja nastope raznih skupin. Zadnji v soboto zvečer je dobera napolnil klet in po besedah organizatorja Vlada Kostevca potrdil koncept prireditve tudi za prihodnje. Adi Smolar, ki se je Suhokranjecem v tem delu Dolenjske predstavil prvič, je na svojevrsten način z besedo, petjem in kitaro navdušil obiskovalce vseh starosti. Predstvil je tudi nekaj novih pesmi, ki bodo v kratkem izšle na novi plošči.

ZAHVALA ZA POMOČ

Upravni odbor Prostovoljnega gasilskega društva Šmihel - Novo mesto je na redni seji 29. julija ocenil, da je bil program proslave ob 70-letnici delovanja društva uspešen in bogat. Novi gasilski avtomobil Mercedes Benz - Sprinter pa bo kmalu dodelan in opremljen z naj sodobnejšimi pripomočki za reševanje in gašenje požarov. Pri nabavi avtomobila so naše društvo poleg Gasilske zveze Novo mesto in Mestne občine Novo mesto finančno podprli tudi številni sponzorji, podjetniki in krajanje. Vsem darovalcem se upravni odbor društva iskreno zahvaljuje. Zahvaljujemo se tudi Tonetu Jaksetu, Lidiji Skube in Tiskarni Vesel za predstavitve društvene kronike v bogato opremljenem biltenu. Ne nazadnje gre zahvala tudi fotografu Marku Klincu za lično izdelane fotografije naših članov, ki so objavljene v biltenu, obenem se mu opravičujemo zaradi kritik, ki so jih nekateri neupravičeno izrekli na račun njegovega fotografiranja in se še nadalje priporočamo. PGD Šmihel - Novo mesto

NA RAZPOLAGO VSE DNI

NOVO MESTO - Na Centru za pomoč žrtvam kaznivih dejanj v Novem mestu so na razpolago na tel. št. 068/323-039, ena od možnosti pa je tudi klic na bližnji sevnjski center, katerega tel. št. je 0608/40-396.

Z OVCAMI MIMO MEJE

KRMAČINA - 2. septembra so policisti med kontrolo zelene meje v kraju Krmačina ustavili 44-letnega voznika tovornega vozila I. F. iz Hrvaške. Z 22 ovcami je hotel državno mejo prestopiti mimo mejnega prehoda, da bi se izognil plačilu in carinski kontroli. Zasegli so mu ovce, časno odvzeli voziško dovoljenje, sodnik za prekrške v Črnomlju pa ga je denarno kaznoval.

SLOVESNOST OB ZAKLJUČKU - V petek, 3. septembra smo se v novomeški vojašnici v Bršljunu na svečanosti ob zaključku usposabljanja poslovili od februarke 19. generacije vojakov 1. pehotnega bataljona 22. brigade. Poveljnik major Martin Pust je najboljšim vojakom v bataljonu in četi podelil priznanja, prav tako so dobili priznanja najboljši na športnem tekmovanju. Zlato medaljo najboljšega vojaka je prejel Aleš Cjuha iz Ljubljane (na sliki). Na športnem tekmovanju je že tretjič zapored najboljšo rezultate dosegla poveljniška četa in tako dobila pokal in prehodni pokal v trajno last ter trak športna četa. Tudi zaledna četa je trikrat zaporedoma dosegla nevhvaležno 4. mesto in prehodni pokal "krivačko" dobila v trajno last. (Foto: Marijan Hočevar)

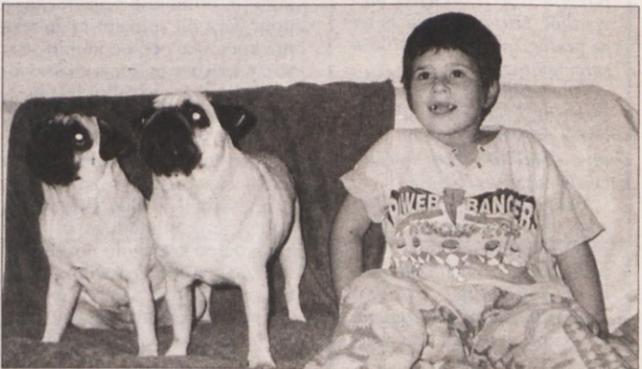
NAŠI NAROČNIKI V BENETKAH - Takole je proti Markovi cerkvi v Benetkah zrlo več kot sto izletnikov, ki smo jih v soboto v okviru tradicionalnih izletov Dolenjskega lista peljali v sončno Italijo. Prelepo vreme in dobro razpoloženje sta bila naša zvesta sopotnika, vsem, ki so s prijavi za ta izlet zamudili, pa svetujemo, da se prijavijo takoj, ko preberejo napovednik za naslednji izlet v Dolenjskem listu. (Foto: Majda Luzar)

LETOS ČISTILI, KJER SO ZAČELI - Ko so potapljači novomeškega KPA pred leti začeli s čistilno ekološko akcijo Krka izvir - izlivi, so začeli čistiti nad Stražo, letos pa so se tja spet vrnili in ugotovili dvoje - da pred leti niso našli vse navlake, ki jih skriva Krka, in da je ekološka zavest ljudi danes bistveno močnejša, saj na novo odvrne navlake skoraj ni bilo najti. Pri delu so jim pomagali tamkajšnji obrtniki, veslači Gimpeja in kot že od vsega začetka ribiči novomeške ribiške družine. (Foto: I. V.)

PRED ŠPORTNO SO VRTELI VOLA - Že v dopoldanskih urah so zakurili na parkirišču pred športno dvorano Marof in na kol nataknila vola z glavo in rogovi vred. Ves dan se je tam okoli kadilo, v popoldanskih urah pa je peka privabila veliko radovednežev, še zlasti pa so se sline pocedile obrtnikom in njihovim gostom, ki so prihajali na prireditev ob 30-letnici Območne obrtne zbornice Novo mesto. Ta je sklenila jubilej počastiti z množično prireditvijo, zato je proslavo združila s tradicionalnim srečanjem obrtnikov in pri njih zaposlenih delavcev. Vol je, kot je v navadi, končal na njihovih krožnikih. (Foto: B. D. G.)

DRŽAVNA PRVAKINJA MED MOPSI - Enoletna psička Snorewood Amazing Grace ali Greta, kot svojo ljubljeno kličejo Novakovi iz Dolge vasi pri Kočevju, je na državni razstavi psov vseh pasem, ki je bila zadnje nedeljo v avgustu v Trbovljah, osvojila naziv mladinske državne prvakinje med psičkami pasme mops. "Gretina mati je odličnega rodu in oče poljski državni prvak," pravi Jože Novak, ki je psičko skupaj z njeno sestrico Lizo kupil letos spomladi. Tudi Liza je lepa psička, pravijo Novakovi, vendar ne tako uspešna kot njena sestrica, je pa zato Greti in tudi Novakovi 5-letni vnukinji Klari nepogrešljiv partner pri igri. (Foto: M. L.-S.)

Bronasti na fizikalni olimpiadi

Na fizikalni olimpiadi v Padovi bronasta medalja in dve pohvali

Slovenska ekipa je bila izbrana takole: trinajst najboljših na državnem fizikalnem tekmovanju srednješolcev Slovenije v Novi Gorici se je udeležilo še izbirnega tekmovanja za olimpijsko ekipo. Pet tekmovalcev z najboljšim seštevkom točk z državnega in izbirnega tekmovanja se je uvrstilo v olimpijsko ekipo, v kateri je bil tudi Urban Simončič iz Šolskega centra Novo mesto.

Olimpijska ekipa se je dva tedna pripravljala na olimpiado, in sicer so bile priprave teoretične in eksperimentalne. Na olimpiadi je sodelovalo 291 srednješolcev iz 62 držav z vseh kontinentov razen iz Afrike. Zmagovalec olimpiade je bil član ruske ekipe, med našimi tekmovalci je Urban Simončič dobil bronasto medaljo, dva naša tekmovalca pa sta prejela pohvali. Direktor SC g. Stefan David je ob odličnem rezul-

tatu dijaka Simončiča povedal: "Naši dijaki v zadnjih nekaj letih dosegajo odlične rezultate na različnih tekmovanjih na državni in mednarodni ravni. Urbanov rezultat je doslej največji uspeh. Izredno smo veseli in ponosni na doseženi uspeh. Ob tem ne smemo pozabiti tudi vloženega truda njegovih učiteljev in mentorjev ter celotnega vodstva šole, ki so ustvarili pogoje, da je lahko dosegel ta uspeh."

Urban Simončič je tudi sicer zelo uspešen dijak. Končal je 4. letnik strojne šole z odličnim uspehom in na letošnji maturi dosegel enega najboljših rezultatov na Šolskem centru Novo mesto. Pri matematiki je na višjem nivoju dosegel vse točke. V preteklih štirih letih je uspešno zastopal šolo na tekmovanjih iz fizike in drugih, zato ni presenetljivo, da namerava študirati fiziko.

Za poroko jima je grad odprl vrata

Rozalija in Franc Umek, biserna poročenca iz Reštanja - V svatovski družbi tudi krški župan Franci Bogovič - Iz ene družine na vse strani sveta - Zgodbe o štručkah

PODSREDA - Rozalija in Franc Umek iz Reštanja pri Senovem sta praznovala 28. avgusta biserno poroko. Za to priložnost jima je odprl vrata "najbolj grajski med gradovi na slovenskem", grad Podsreda. Praznovanje sredi orliških gozdov je bilo res pristrčno. "Mladoporočenca" Rozalija in Franc nista skrivala zadovoljstva ob taki svatbi, židane volje so bili njuni otroci in njih potomci, veselje pa se je razlezlo tudi na preostalo zbrano svatovsko družbo, v kateri je bil tudi krški župan Franc Bogovič.

Dva od še živih Rozalijinih in Francovih otrok nista mogla priti na biserno poroko svojih staršev. Tisti, ki so prišli, so bili zopet kot velika nekdanja Ume-

kova družina, iz katere so otroci že davno krenili na vse strani sveta, po Sloveniji, v Nemčijo, Švico in celo Avstralijo.

Rozalija in Franc sta bila na poročni dan v gradu Podsreda vsaj za en dan nekako kot graščaka. Drugače sta kmečka človeka. Ona je bila gospodinja, on je hodil na delo v rudnik na Senovo. Pred tem je v času druge svetovne vojne delal v Nemčiji, kjer so ga vpoklicali v nemško vojsko. Bržkone so bili to ne samo zanimivi, ampak tudi težki časi.

Za Rozalijo in Franca je verjetno veliko lepši od tujine Reštanj. Tu obdelujeta vinograd in njive, kjer Franc celo še vozi traktor. "Večinoma delata kar sama, le ob najtežjih delih po-

magamo," so povedali njuni otroci.

Mogoče Rozalija tudi peče kruh. Verjetno. Kadar pa nareže na mizo dišeč hlebec, se ob njem hčere in sinovi verjetno spomnijo tistega lepega dne: nekoč je prihajala mama domov in otroci so ji šli naproti. Mislili so, da bodo dobili od nje štručko kruha. Pokazala jim je "štručko", pa ne kruhove, ampak dojenčka, njihovo najmlajšo sestrico. To so med smehom povedali hčere in sinovi Franca in Rozalije oni dan na biserni poroki na gradu Podsreda. Mogoče je le zgodba za boljše razpoloženje. In zakaj ne bi mogel biti spomin na dan, kakršnih je res bilo v Reštanju in širom dežele brez števila?! M. LUZAR

BISERNA POROKA - Biserna poroka Rozalija in Franca Umeka iz Reštanja je bila prva biserna poroka na gradu Podsreda. Svatov je bilo obilo. Kako tudi ne, saj je bila družina številna. Tokratnima 85-letnima slavljencema se je v šestdesetih letih skupnega življenja rodilo deset otrok, od katerih jih živi devet. Imata šestnajst vnukov in sedem pravnukov. (Foto: L. M.)

ZIVLJENJE Z GLASBO

S prvo plačo po harmoniko

V začetku poletja, točneje 26. junija, je Slavko Mihelin z Bizeljskega praznoval 40. rojstni dan. To se zdi zelo primeren razlog za predstavitev človeka, ki skriva v sebi mnogo talentov.

Zaposlen je kot hišnik na osnovni šoli Bizeljsko, kjer ima širok krog opravil. Skrbi za notranjo in zunanjo urejenost šole, vozi učence v šolo in na prireditve, skrbi pa še za šolski vinograd. Popoldne doma obdeluje kmetijo svojih staršev. Mnogo časa posveča glasbi.

Rodil se je v skromni kmečki družini. Postal je bratec 7 let starejši sestrici, ki je bila nanj zelo ponosna. Že zelo zgodaj so starši odločili: hčerka je šibkega zdrava, v šoli pa je pridna učenka, zato bo šla v šole. Slavko pa je krepak fantič, v šoli bolj nagajiv, a priden za kmečka dela; on bo ostal doma in gospodaril. Tako je tudi bilo. Po končani osnovni šoli je ostal doma. Vendar skromni dohodek iz kmetijstva niso zadoščali za hčerkin študij in solidno življenje mladega fanta. Zato si je petnajstletni fant poiskal službo pismonoša.

Slavkovi dve ljubezni

Njegova skrita želja je bila, da bi imel harmoniko in nanjo znal igrati. Veselje in smisel za glasbo je prinesel menda že na svet, saj je od ranega otroštva veliko prepeval in občudoval ansamble in pevce ter spremljal vse takratne festivale.

Po prvi plači je počakal nekaj mesecev in si kupil harmoniko. Pomenila mu je vse. Tudi sredi

noči je vzel harmoniko in poskušal zaigrati kaj novega. Kmalu je zbral ansambel, ki so ga sestavljali njegovi prijatelji, prav tako samouki. Veliko truda, neprespanih noči in odrekanih zahtevala glasba. Želel je instrumentalno glasbo obogatiti s petjem. V tem času se je poglobil spoznal z dekletom, ki ji je bila glasba prav tako pri srcu. Kmalu se je iz prijateljstva rodila ljubezen in nastal je pevski duet. Ansambel, ki ga je imel, je pričel ustvarjalno pot.

Vrstile so se veselice, srečanja. Leta 1978 se je Slavko pridružil še pevskeemu zboru. Z dušo in telesom predan glasbi je premagoval vse težave. Sodeloval je na prireditvah v kraju, občini, na republiški ravni in v tujini. Marsikatere mu pokojniku je zapel žalostinko in to počne še danes.

Po letu 1991 je bilo manj igranja, člani ansambla so si ustvarili družine in nehali igrati. Zdenki in Slavku kaj takega ni prišlo na misel. Odslej sta nastopala v duetu. Opazil ju je Toni Hervol in ju povabil k sodelovanju. Ansambel ju je sprejel z navdušenjem in po dveh mesecih skupnega igranja posnel kaseto, na kateri so tudi Slavkove skladbe. Tako jima je bila izpolnjena še največja glasbena želja: kaseto, to je pomenilo skoraj toliko, kot če bi se rodil otrok. Vsa vztrajnost in trud sta bila poplačana. Hvaležna sta Toniju in Romanu Hervolu.

Slavko je letos prejel občinsko priznanje Zveze kulturnih organizacij Brežice. Obrazložitev za to ga predstavlja kot prizadevnega in humanega človeka. Podoba o njem svojevrstno dopolnjuje kronika pevskega zbora, ki pravi: "Slavko je basist, lahko tudi tenorist. Najbolj pa ušesu ustreže, ko je solist. Z mlinarjem moko vam zmelj, na češnje b' šel s kelnar'co v zelje! Je pa še tajnik in piše dopise, zdaj tajnicam raznim, prej včasih za SIS-e."

Hčerki po stopinjah staršev

Z ženo Zdenko sta si ustvarila družino in dom. Katja, starejša od obeh njunih hčerk, poje in igra na harmoniko, s katero je tudi že zmogala na festivalih. Jana je že tudi nastopila na šolskem festivalu.

Slavko s svojim nalezljivim gromkim smehom vedno poskrbi za dobro voljo. Spretno pripoveduje šale, zelo dobro opazuje dogodke in ljudi in pove marsikatero življenjsko resnico. Lepo je, da ga imamo v svoji bližini na Bizeljskem, kjer je zapisan glasbi in svoji zemlji. Če bi živel bližje središčem glasbenega dogajanja, bi s svojim zametnim glasom, še posebno v nadvse uglasenem duetu z ženo Zdenko, bolj prodril v javnost. Ob minulem rojstnem dnevu iskrene čestitke in želje, da bi nadaljeval tako ustvarjalno. M. M.

Slavko in Zdenka Mihelin

CENTER DOM FARA

Po znanje in sprostitev ob Kolpi

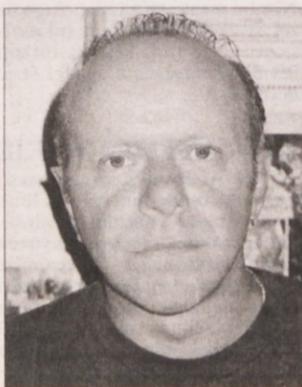
FARA PRI KOSTELU - Septembra lani je v obnovljeni in sodobno opremljeni stavbi tamkajšnje osnovne šole pričel delovati center šolskih in občinskih dejavnosti Dom Fara, eden izmed šestnajstih javnih zavodov, ki ga je ustanovila vlada RS. V njem izvajajo tedenski program življenja v naravi (sestavljata ga obvezni učni del in prosti čas v naravi) za osnovnošolce in srednješolce, v času počitnic pa je na voljo tudi nešolskim skupinam.

Za razliko od večine drugih domov, ki so korenine pogladi v nekdanjih obmejnih vojašnicah, je dom Fara ob velikem razumevanju kočevske občine in ministrstva za šolstvo in šport postal uporabnik (v prizidku in obnovi podstrešja) prostorov v lično obnovljeni šoli v Fari. Dom leži v neposredni bližini Kolpe, zato se učenci navdušujejo nad okolico reke. Najbolj jih mika čolnarjenje, kolesarjenje, pohodništvo, jamarstvo, ogled krajevnih posebnosti, ljudsko glasbeno izročilo, športne dejavnosti. To so namreč nekatere izmed referenčnih dejavnosti, ki jih izvajajo zaposleni v centru.

"Imamo petdeset ležišč za učence, učitelje in spremljevalce. V domu smo uredili rastlinjak, ob domu igrišča za male športe in avditorij za družabne prireditve s prostorom za taborni ogenj. Jedilnico, kuhinjo, telovadnico in knjižnico uporabljamo skupaj z učenci in učitelji OŠ Fara, s katerimi dobro sodelujemo in dopol-

njujemo vzgojno izobraževalni proces", je povedal pedagoški vodja centra Martin Marinc.

Mojster karikature Miki Muster je na vhodni strani šole narisal lisjaka s tamburico, maskoto doma Fara, pod njim je napis osnovne šole, nekaj metrov proč pa na drogu plapolala zelena ekološka zastava, ki so jo spomladi v Mariboru prejeli učenci iz Fara. Med počitnicami ni bilo premora, saj so po odhodu zadnje skupine izmed 2500 učencev, katere so gostili v minulem šolskem letu, zasukali rokave in se začeli pripravljati na obveze, ki jih čakajo od septembra dalje. Že zdaj imajo do junija prihodnjega leta zasedene vse zmogljivosti z dijaki iz vse Slovenije.

Martin Marinc

Pod sojem žarometov

Matjaž Rus je prvi profesionalni tajnik Sklada za ljubiteljske dejavnosti v občini Metlika. Na to delovno mesto so ga imenovali zato, ker je uspešen kulturni delavec. Matjaž je napovedovalec, režiser, pisatelj, tekstopisec, aktiven je pri tamburaših in v folklorni skupini Ivan Navratil, za Vaš kanal pripravlja skupaj s snemalcem Danilom Orličem prispevke iz metliške občine, s humoristom Janezom Vraničarjem - Luigijem zabava poslušalce Studia D z vsakotenske oddajo Voluharj expres, iz angleščine je prevedel učbenik o nebesnih pojavih, igra in poje pri Popolnočnih kočijah, kadar so le - te dejavne, snema filme, vodi izposojlo knjig v izposojevališču na Radovcih, je član prireditvenega odbora Vinske vigradi in mednarodnih poletnih kulturnih prirediteljev Pridi zvečer na grad, odlično obvlada računalnik in privoščiči si celo partijo tenisa na igrišču pri Slavčiju. Matjaž Rus je večkrat pod žarometi, brez njegovih dejavnosti bi bila Metlika, kar zadeva njeno predstavitev zunaj njenih meja, slabo zastopana, osiromašena pa bi bila tudi za marsikatero bodico, svežo misel in prevetreno dejavnost. T. GAŠPERIČ

PRETEKLOST IN SEDANJOST

RIBNICA - Ko je pred desetimi leti tudi v Ribniški dolini močno zaudarjalo po razpadu skupne države, so Rikove "modre hale" dobesedno oblegale Ribnico. Delavci nekdanjega gospodarskega paradnega konja v suhorobarski deželi so po nekaj ur delavnika prebili tudi po domačih gostilnah in nazdravljali dobro stoječemu podjetju. Njihovo delovno (ne)storilnost je največ poplačal enotni sovjetski trg, ki se je kmalu potem, tako kot "Juga" in tudi Riko, zrušil kot domine. A spomini na razpito "fabriko" kovinske industrije in modre halje so ostali. Nedolgo od tega so Ribnico preplavile rumene majice in kape ter modre halje. Njihov naročnik je bilo novo vodstvo družbe Inles, ki je po videzu svoje delavce ločevalo od drugih. Nihče ne želi, da bi to zadnje večje podjetje v Ribnici delilo usodo svojega nekdanjega soseda, še manj pa, da bi kdo spesnil zgodbo o klavnem koncu rumeno-modrih uniform. Predtem so namreč na smetišče zgodovine pomeli uniforme sivoolivne vojaške barve nekdanje JLA, in kmalu zatem tudi Rikove delavske obleke. Mar ne gre rado tudi v tretje? M. G.

BOGASTVO LJUDSKE UMETNOSTI - Dom Miroslava Ritonije je muzej belokranjske ljudske umetnosti v malem. Rada pokaže na kupe vezenin, od katerih so nekatere zanjo neprecenljive vrednosti, saj je vanje vložila ure in ure natančnega dela. Pisanice, ki jih je začela pisati šele pred devetimi leti, pa imajo drobno skrivnost: na vsaki je namreč njen podpis in tako bi lahko tistega, ki bi si dovolil njene pisanice predstavljati kot svoje delo, kaj hitro razkrinkala. (Foto: M. B.-J.)

DOMAČA OBRT

Vezenje je kot mamilo

"To je hiša prave umetnice, kar je očitno povsod, kjer koli se ustavi pogled. V vsakem kotičku je mogoče čutiti delo umetnice, njeni izdelki pa izražajo veliko ljubezen do dela, poznavanje narodne folklore in umetniškega duha hkrati." Tako je v knjigo vtisov v ovitku iz domačega platna z izvezenim belokranjskim vzorcem zapisala v angleščini svoje vtise Barbara Thompson, ena od mnogih, ki so si ogledali bogato zbirko ročnih del Miroslava Ritonije v njenem domu v Črnomlju.

Ko je tudi mene pred časom Ritonijeva povabila v svoj dom, sem to razumela kot še eno od številnih povabil ljudi, ki bi želeli, da o njih napišem kaj v Dolenjskem listu. Čeprav sem si ogledala že veliko njenih razstav po Beli krajini, pa sem šele v njenem prijetnem domu došla, da na ogled vedno postavi le del bogastva, ki ga je s svojimi pridnimi rokami, natančnostjo in zvrhano mero potrpežljivosti ustvarila v mnogih desetletjih. Če pa bi želela hkrati predstaviti vse izdelke domače obrti, ki jih ima doma, bi bila običajna stojnica, ki jo ima navadno na voljo na razstavah, znatno premajhna. Prav zato je njen dom hkrati zanimiv muzej, v katerem ji ni škoda ne časa ne besed za pripovedi o tem, kako nastanejo pisanica ali prtiček, prt, otirač, zavesa, kako veže na oblačila, okrasne blazine, torbice, dela ovitke za knjige in še marsikaj. Domišljija Ritonijeve namreč ne pozna meja, vendar pa, kar je najpomembnejše, vedno izhaja iz ljudskega izročila naših skrbnih prednikov.

Miroslava je pričela z belokranjskimi vezeninami, imenovanimi raličenje, tkaničenje in štepanje, kot šolarica v viniški osnovni šoli. Ker pa je bila mama doma iz Adlešičev, kjer je bila od nekdanjega živazno raznovrstna ljudska obrt, je imela tudi v njej dobro učiteljico in zgled hkrati. Vendar je v začetku le občasno vzela v roke domače platno in vezla, ko pa se je leta 1961 poročila in ustalila, je ves prosti čas posvetila zgolj ročnemu delu. A jo k temu ni gnal zaslužek - čeprav prizna, da je kdaj tudi kaj prodala - saj od tega denarja ne bi bilo moč niti preživeti, kaj šele obogatiti. K igli, raznobarnim nitim in domačemu platnu jo je vlekle ljubezen od tega dela. V osemintridesetih letih je poleg dela na črnomaljski pošti, kjer je bila kontrolorka, ter skrbi za dom

Ritonijeva se še kako drži reka, da bodo drugi toliko cenili njeno delo, kolikor ga bo spoštovala sama. Tako, kot je natančno njeno ureja tudi dokumentacijo o svojem delu. Nabral se je že velik kup knjig v lično izvezenih ovitkih iz domačega platna. Kaj pa o njenem delu menijo ljudje, je moč razbrati iz knjige vtisov z razstav ter še posebne knjige, ki je namenjena zgolj mnenjem tistih, ki jim na široko odpre vrata svojega doma, v katerem je na vsakem koraku čutiti delo njenih pridnih rok. A kot sama pravi, ne bo odnehal, čeprav je danes domače platnala, čeprav je danes vendar si je no že težko dobiti, vendar si je pravočasno ustvarila zalogo. Vezela pa je, da, potem ko je naučila vezenja svoja otroka, stopajo po njenih stopinjah tudi vnuki. Le da Matej, Jure in Pia raje pišejo pisanice, s tretjo ročico pa se jim že pridruži tudi triletna Kaja. MIRJAM BEZEK-JAKŠE

TONI GAŠPERIČ

Narediti kaj za svoj kraj

Že to, da me je povabil na kavo, se mi je zdelo čudno, kajti doslej se je obnašal do mene, kot da sem zrak.

"V Dalmaciji je bilo čudovito. Tri tedne," se je pohvalil.

"Nek večer sem spoznal violinista. Virtuoz. Čudovit človek," je nihal dalje.

"Tujec?"

"Razumljivo. Vendar to ni ovira, da ne bi nastopil tudi v našem kraju."

"Na poletnih prireditvah?"

"Ja, pripravljen je priti. Skoraj dogovorila sva se že. Je pravi mojster in bil bi že čas, da naredimo kaj za naše mesto."

"Saj imamo..."

"To so cenene predstave. Violinist, o katerem ti pripovedujem, pa je klasa. Svetovni kaliber."

"In koliko bi bilo treba pljunuti?"

"Enajst tisoč. Mark, da se razumeva."

"To pa ni mačji kašelj!"

"Saj pravim, čas je, da storimo kaj za to našo provinco."

Vstane in odide. Z neplačano kavo me pusti sedeti za belo pogrnjeno mizo. Z listkom, na katerem je napisana telefonska številka violinskega virtuozca, ki ne bo nikoli koncertiral v mojem mestu. Stavim, da bom zato deležen prezira od znanca, ki je hotel nekaj narediti za svoj kraj, a kaj, ko je že pri meni naletel na gluha ušesa. Obrobje bo obrobje, dokler bodo v njem živeli takšni ljudje, kot sem jaz.

“Odkrivala” sta širino Azije

Jan Dujec iz Črnomlja in Boštjan Rožic iz Doblj pri Črnomlju sta več kot osem mesecev potovala po Aziji

ČRNOMELJ - Jan in Boštjan sta preko Hrvaške, Srbije, Bolgarije, Turčije, Irana, Pakistana, Indije, Tajske in Laosa prišla na Kitajsko. Del poti sta stopala, del pa sta se vozila z avtobusi in vlaki, saj je potniški promet v Aziji tudi za velike razdalje poceni. Iz Črnomlja sta odšla s turškima voznikoma tovrnjakov oktobra lani in potovala več kot osem mesecev. V Turčiji sta bila tri tedne, v Iranu en mesec, v Pakistanu in na Tajskem ter Kitajskem ravno tako, v Indiji sta preživela dva meseca, v Laosu pa dva tedna. Zaradi vojne sta morala ob vrnitvi obiti Jugoslavijo preko Bolgarije, Rumunije in Madžarske.

“Prelom med Evropo in Azijo se začne že v Turčiji,” je dejal Jan, čeprav se mu je ob vrnitvi zdela že čisto evropska. Naslednja velika razlika pa se je pojavila ob prečkanju meje Iran - Pakistan, saj je bilo prvo mesto, v katerega sta prišla z Boštjanom, brez elektrike in vode, hiše so bile iz blata, medtem ko ima Iran boljšo infrastrukturo.

Sicer je Iran zelo konzervativna država; ženske in moški so v avtobusu ločeni, ženske sedijo zadaj, moški spredaj, prav tako so ženske zakrite. Tudi turistke si morajo pokriti glavo. Ples in glasba sta prepovedana, šolstvo je pod strogo kontrolo režima. Poroke sklepajo starši za svoje otroke, “čeprav je teoretično možna tudi poroka iz ljubezni,” kot je dejal Jan. Kljub temu so ljudje tukaj najbolj gostoljubni, saj tuje kar vabijo domov in jim ponujajo hrano.

Najbolj prijazni pa so ljudje na Tajskem, čeprav so Janu in Boštjanu ravno tam ukradli nahrbtnika. Dokumentov in denarja na srečo nista imela v nahrbtnikih, izgubila sta fotografije in dnevnike, ki sta jih pisala o svojem potovanju. Popisala sta že 350 strani. Tako so jima ostale le fotografije in dnevniki od Tajske naprej. Tajska je po Janovem mnenju tudi najbolj “evropska” in najbolj napredna azijska država, ki sta jo obiskala z Boštjanom, z zelo razvitim turizmom, medtem ko je najbolj reven Laos.

V Indiji sta spoznala dalajlamo. Prišla sta po božiču in ravno takrat je imel dalajlama audienco in govor za Tibetance. V Indiji je veliko ver, zato prihaja občasno do sporov. Sicer pa bivanje tam ni drago, saj nočitev v sobi z malo barantanja stane le pol dolarja. Indija tudi po Janovem mnenju največ ponuja za ogled.

Ob vračanju je poleg vojne v Jugoslaviji nastopila tudi sprememba v Iranu, saj sta Jan in Boštjan pri izstopu potrebovala vizuma, medtem ko jih prej nista. Sprememba je nastopila kmalu po tistem, ko sta prvič stopila v Iran. Sicer je slovenski potni list dober za potovanje, kot je dejal Jan, saj ni težav z vizami.

To je le nekaj utrinkov iz Janovega in Boštjanovega potovanja po Aziji, sicer pa pripravljata predstavitev z diapozitivi, ki bo predvidoma oktobra v Mladinskem kulturnem klubu v Črnomlju.

P. MOVRIN

OBČUDOVANJA VREDNA AKCIJA MLADIH

Zelenica na Mestnih njivah med štirimi bloki (9, 10, 11, 12) je bila do nedavnega zanemarjena in zaraščena z grmovjem. Prijetno presenečenje so stanovalcem pripravili mladi fantje in dekleta: Tadej Kranjec, Miloš Kuzem, Dino in Lidija Zupančič, Robi, Borut, Boris, Aljaž Turk, Matic Šubara, Iva Markovič, Nina Jerin, Lea in Tea Kapš, Anže Uzman in Lovro Rozman. Več dni so pridno čistili, obrezovali in odstranjevali odvečno marjevje. Pogled na njihovo marljivost in zagnanost je vzbudil v človeku spoštovanje. Prepričana sem, da bomo njihov trud upoštevali in da tisti, ki svoje hišne ljubljence vodijo na olajšanje ravno na to zelenico, tega ne bodo več počeli. Hvala vsem sodelujočim, če sem koga pozabila imenovati, naj ne zameri. Pri nas na Mestnih njivah je sedaj veliko lepše.

ANICA PAVIŠIČ

POŠKODBE OTROK S PETARDAMI

ROVIŠČE PRI STUDENCU - Na prvi šolski dan se je pet do osem otrok popoldne igralo s petardami znamke Mini cicciolo, dolžine 4 cm, rumene barve, ki jih je kupil eden od njih. Skozi luknjo za cev je petardo vrvel v tri metre globoko gnojnico, ostali so stali dva metra stran. Zaradi nastalega pritiska je prišlo do eksplozije, večji pokrov je dvignilo v zrak in nastali plin je opekli otroke. Vsi poškodovani so bili odpeljani najprej v sevniški zdravstveni dom, nato pa v Splošno bolnišnico Celje.

KRKINA POMOČ TURČIJI

NOVO MESTO - V soboto, 4. septembra, je z brniškega letališča v Carigrad poletelo letalo z 2,2 tone zdravil, cepiv in sanitetnega materiala (v vrednosti 150.000 dolarjev) za ljudi, ki jih je prizadejal nedavni rušilni potres v Turčiji. Eden največjih donatorjev je novomeška Krka, ki je prispevala zdravila v vrednosti skoraj 5 milijonov tolarjev.

PREDSTAVITEV ZBIRKE NALOG IZ FIZIKE

NOVO MESTO - Prvi dan novega šolskega leta je bil na ŠC Novo mesto predstavljen nov priročnik - Zbirka nalog iz fizike, avtorjev I. Tomica in B. Pluta. Direktor ŠC Štefan David je v imenu založnika izrazil zadovoljstvo ob izidu knjige, ki je še eden od dokazov dobrega dela na ŠC Novo mesto, in hkrati poudaril nujnost zagotavljanja pogojev za tovrstno dejavnost na šoli. Ob enem je pohvalil prizadevnost in trud avtorjev in ostalih delavcev za visoko kvaliteto priročnika. Mag. Drago Črnič, ki je strokovno pregledal zbirko, je prepričan, da bo to koristen pripomoček dijakom pri utrjevanju in poglobljanju znanja iz fizike. Zaradi posrečene izbora nalog priporoča uporabo zbirke tudi pri tistih strokovno-teoretičnih predmetih, pri katerih se obravnavajo sorodne vsebine.

ZLOBA NE POZNA MEJA - V nedeljo je bilo na Trški gori žegnanje in marsikdo je na vrh krenil peš. Tudi lastnik sivga avtomobila je parkiral v dolini, ne vedeč, kolikoli dela je dal lastniku rdečega avta, ki stane v bližini in si je dohod do vhoda ogradil kar s kamenjem, čeprav ni lastnik zemljišča. Te bom že dobil, si je mislil in svoj avto postavil tik pred “nepravilno” parkirani avto. Zgodbo bi lahko nadaljevali s tisto o palici z dvema koncema. (Foto: Majda Luzar)

Prenovljena stara “šterna”, ki nosi letnico 1883.

Prenovljena stara “šterna”

F. Vidic iz Drašče vasi se bo lotil tudi škarpe

Pogosto mi je hudo, ko vidim, kako naše vasi izgubljajo svojo staro podobo. Razumem, da mladi hočejo živeti sodobno. Tako kot v mestih potrebujejo kopalnico, a ne pomislijo, da bi se tudi staro dalo prenoviti tako, da bi nudilo dovoj udobja. Zdej tudi v moji rojstni vasi drugo za drugo rušijo nekdanje hiše in postavljajo včasih prevelike, nič vaške hiše. Zdi se mi, da nikomur ni posebno mar za to, kar se dogaja.

Odkar smo dobili vodovod (pri nas šele po 70. letu), so odslužili tudi vodnjaki, nekdanje “šterne”. Nekateri so porušili, druge zasilo vzdržujejo, tretje propadajo. Toliko spominov je vezanih nanje, da mi je za vsako hudo.

Nič čudnega, da sem se tako razveselila, ko jo je začel obnavljati bratrančev sin, sosed Franc Vidic iz Drašče vasi. Odstranil je zaraslo površino, dotrajano

kamenje in pripeljal iz gozda “škriki” (posebno, lahko lomljivo kamenje). Kamnite ploške je povezal z betonom, zamenjal črpalko in vodnjak v dveh popoldnevih tako lepo prenovil, da ga je veselje pogledati. Služil je že Repčevemu rodu, ki je bil na tej domačiji pred Škufci. Na prednji steni je razložno vrezana letnica 1883!

Pri obnovi pa bi lahko prišlo tudi do nesreče: pred njegove noge se je kar zatrkljala italijanska ročna bomba “paradajzari-ca”. Le kdo jo je skrtil med kamne stare šterne? Iz strahu ali za obrambo? Čeprav je bila med zidovjem več kot petdeset let, nas je spomnila na vojno in nas pošteno prestrašila.

Franci se je lotil tudi prenove zelo dotrajane škarpe ob vhodu v stare kleti. Kako malo je bilo potrebno, da je okolica njihovega doma dobila tako lepo podobo!

I. M.

NEURJE POVZROČILO PRECEJ ŠKODE

LITJA - Neurje, ki je konec julija divjalo po litijski občini, je po pregledu posebne komisije, ki jo je imenovala občina Litija in v sodelovanju s Komunalno, ocenjena samo na cestni infrastrukturi na 19 milijonov tolarjev. Največ škoda je na lokalnih cestah v KS Dole pri Litiji (Radgonica - Sopot in na Dobovici), Polšniku (Stare Laze - Šumnik - Polšnik, Tepe - Zambob in Polšnik - Preveg - Ravne), Konjščica Vače. Ceste je popravilo litijsko javno komunalno podjetje. Škoda, ki jo je povzročila toča na kmetijskih površinah na območju Polšnika in Mamolja, še ni ocenjena.

Upokojeni rudarji brez prostorov

Društvo upokojencev rudnika Kanizarica je v soboto, 3. septembra, priredilo srečanje svojih članov - Denar le od članarine

VINICA - Letošnje srečanje je bilo na Vinici, tako so imeli člani s Hrvaškega krajšo pot. Društvo upokojencev rudnika Kanizarica namreč vedno poskrbi, da so njegovi člani povezani med seboj; prirejajo izlete, srečanja, obiskujejo bolne... Vse pa morajo financirati sami, saj jim rudnik ne more več pomagati. Z njegovim zaprtjem pa niso nastopile le finančne, ampak tudi prostorske stiske. Društvo je nastalo pred 15 leti na pobudo

treh rudarjev in danes šteje okrog 140 članov. Z zaprtjem rudnika, še posebej pa s prodajo tamkajšnjih stavb, so izgubili prostore. Sestanke morajo prirejati v “zasičnih pisarnah”, ki so ponavadi v hotelih in podobnem. “A to ni najhujše, bolj nas moti nekaj drugega: nimamo kam obesiti zastave, ko umre rudar,” je dejal tajnik društva Janko Škarjak.

Tudi denarja v društvu nimajo ravno preveč, saj ga dobijo le s članarino, sponzorjev pa ni lahko najti. Ob izidu knjige z naslovom Rudnik Kanizarica jim je njen pisec Franc Klevišar dal, kot je dejal Škarjak, večjo količino denarja, nekaj pa so člani zaslužili še s tem, da so pomagali pri prodaji knjige.

Kljub temu se društvo ne da in skrbi za svoje člane. Na srečanju na Vinici so si pripravili veselo zabavo, poskrbijo pa tudi za starejše člane, ki se ne morejo udeleževati takih srečanj; te obiščejo ob novem letu in ob 3. juniju, nekdanjem prazniku rudarjev in jih obdarujejo. Obiskujejo tudi kolege v bolnišnici.

P. MOVRIN

PRIJELI DIREKTORJA AGROSLOGE KAPELE

KRŠKO - Po dolgotrajni akciji je krškim policistom in kriminalistom s pomočjo delavcev DURS-a, carine in hrvaških varnostnih organov 31. avgusta uspelo osumljenemu R. R. iz Slogonskega, direktorju podjetja Agrosloga Kapele, vzeti prostost. S storitvijo KD Davčne zatajnitve je lani utajil okrog 11 milijonov tolarjev prometnega davka, letos pa okrog 14 milijonov. Velik del dokumentacije za letošnje leto je uničen, kar pomeni, da je vrednost še veliko večja. Osumljen je tudi KD Ponarejanja listin in pomoči pri storitvi KD Tihotapstva. Po privedbi k preiskovalnemu sodniku v Krškem je bil spuščen na prostost.

Sobotna Žagariada 1999

Srečanje celotne rodbine Žagar iz Jablana - Rod 112, 14 že umrlih - Najstarejša 82 let, najmlajša mesec dni

MIRNA PEČ - Sobota, 4. septembra, je bila za člane rodbine Žagar iz Jablana pri Mirni Peči poseben dan, in to predvsem po zaslugi enega izmed njih, Staneta Žagarja z Muhaberja, ki je v treh mesecih raziskal celoten rod, ki je zelo številen: šteje kar 112 članov (14 jih je že umrlo). Ti so se prvič zbrali in preživeli vsi skupaj nepozabno dan. Mnogi so se videli prvič, saj so razkropljeni po vseh koncih Slovenije.

Srečanje se je že dopoldne pričelo na rojstni domačiji v Jablanu, kjer sta se v začetku tega stoletja vzela babica Neža in ded Jože. Imela sta devet otrok; trije so umrli že v mladosti, eden med vojno, pet pa jih pomeni rodne veje Žagarjeve družine. Nato so v mirnopoški župnijski cerkvi darovali mašo za vse pokojne sorodnike, ki pa je bila nekaj posebnega, saj je maševal kar član Žagarjeve rodbine, g. Ludvik Žagar, ki je si-

cer župnik v Leskovcu pri Krškem. V gostilni Novljan je sledil zabavnejši del programa: glavni organizator Stane Žagar, ki je za to priložnost sestavil posebno pesem z naslovom Rodovna, je predstavil njihov rodovnik, stranske veje itd., tako da so se zbrani res lahko boljše spoznali. Posebne pozornosti so bili deležni najstarejši Žagarji: Ludvik iz Novega mesta šteje 77 let, Marija iz Rogovile 82, Jožica iz Kopra 74 let. Pozabili pa niso niti na najmlajšo, dober mesec dni staro Niko.

Za zabavo so poskrbeli tudi sami, saj so najmlajši pod vodstvom Saše Brudar pripravili prav pester kulturni program, za dobro glasbo pa je skrbel duo Nika, tako da se je Žagarjev rod spoznaval še dolgo v noč. Ker je bilo tako prijetno, so sklenili, da se bodo v takšnem številu še kdaj srečali.

L. MURN

ŽAGARJEV ROD IZ JABLANA - Bistvo Žagariade 1999 je bilo spoznavanje. Na srečanju se jih je zbralo okrog 130, tako da so imeli res veliko dela. (Foto: L. M.)

ZAHVALA

V 74. letu nas je nenadoma zapustil mož, oče, dedek in pradedek

JOŽE ŽALEC
z Brega pri Sinjem Vrhu 1

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem za izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Posebna zahvala Špeharjem za pomoč, g. župniku za opravljen obred, govornikoma g. Ivanu Špeharju ml. in g. Petru Medvedu, gasilcem GD Sinji Vrh, Radenci in Vinica, ZZB Vinica, smihelskim pevcem, trobentaču za zaigrano žalostinko ter pogrebni službi Hiti za lepo opravljen obred.

Žalujoči: žena Marica, hčerka Jožica z družino in sin Marjan z družino

ZAHVALA

Nobene pesmi ni.
Nobene milosti.
Samo ta groza je,
samo ta žalost...
(T. Pavček)

Neizmerno žalostni ob tragični izgubi naše ljubljene

MAJE LAPANJA

študentke 3. letnika FNT

nismo bili sami. Hvaležni smo vsem, ki so nam v najtežjih trenutkih našega življenja stali ob strani. Iskrena hvala g. dr. Macanu in šoferju reševalnega vozila g. Ritonji za nudenje prve pomoči, zdravniškemu osebju Splošne bolnišnice Novo mesto in ekipi reševalnega helikopterja. Iskreno se zahvaljujemo tudi zdravniški ekipi Kliničnega centra Ljubljana, posebno pa g. dr. Mirkoviču, ki se je do zadnjega trenutka boril za njeno mlado življenje. Posebna zahvala velja družinama Gorše in Šober in dr. Paunovi za nesebično pomoč, sosedom ter prijateljem in sošolcem naše Maje in vsem, ki ste jo imeli radi in ste jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Vedno nas bo spremljal njen sladki nasmeh.

V globoki žalosti: mami Vikica, ati Mitja, brat Mitko z Mirjano, njen Pedja in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 61. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, brat, dedek in stric

MARIJAN KOPINA

z Gornjih Kamenc

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste pokojnika pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se gospodu Virantu za opravljen obred in PGD Kamence za govor.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 56. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi brat in stric

JANEZ ZAGORC

z Mihovice pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje ter pokojnega pospremili na zadnji poti. Hvala vsem, ki ste darovali za sv. maše, cvetje in sveče. Posebno se zahvaljujemo g. dekanu za opravljen obred ter pevcem iz Šentjerneja.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je po dolgi bolezni zapustil naš dragi oče, stric, stari oče in ded

KAREL TURK

Dol. Stara vas 29, Šentjernej

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala Zdravstvenemu domu Šentjernej, dr. Barboriču, fizioterapevtu dr. Francu Grobarju, Nevrološkemu oddelku, dr. Emilu Lučevu iz Splošne bolnišnice Novo mesto. Zahvaljujemo se pevcem za petje ter g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje - tvoje je bilo življenje. Bolečine si prestala, zdaj boš v grobu mirno spala, a v srcih naših boš ostala.

V 77. letu starosti je prenehalo biti ljubeče srce drage žene, mame, tašče in babice

MARIJE ŠOT

iz Metlike, Cankarjeva 43

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste jo pospremili na poti k večnemu počitku. Hvala g. župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje - tvoje je bilo življenje.

V 91. letu nas je zapustila mama, stara mama in teta

DRAGICA ROŽIČ

iz Črnomlja, Ul. 11. avgusta 16

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, podarjeno cvetje, sveče in za sv. maše, ZZB Črnomelj in DU Črnomelj za spremstvo. Posebno zahvalno izrekamo dr. Štefaničevi za vsestransko pomoč v najtežjih trenutkih. Hvala patronažni sestri Zvonki, g. župniku in g. diakonu Igorju za lepo opravljen obred ter sestram FMM za obiskovanje na domu, hvala g. Švajgerju za poslovilne besede, pogrebni službi Malerič, pevcem z Otovca ter g. Matkoviču za zaigrano Ave Marija. Hvala vsem, ki ste grob pokojnice zasuli s cvetjem, ki ga je imela neizmerno rada.

Žalujoci: sin Tone z ženo Marijo, vnuka Jerneja in Gregor, nečakinji Jožica z možem Diterom in sinom Robertom, ter Vikica z možem Jaroslavom in sinom Svenom Črnomelj, Zagreb, Šibenik

V PEŠKO NA PREHODU

NOVO MESTO - Zaradi neprilagojene hitrosti je 30. avgusta 18-letni P. Z. iz okolice Trebnjega, ki je vozil osebni avto po Ljubljanski cesti iz centra Novega mesta proti Karteljevemu, na zaznamovanem prehodu za pešce kljub umikanju zbil na pločnik 66-letno peško. V nesreči se je hudo poškodovala.

ULEGEL SE JE NA VOZIŠČE

DRAGA - 5. septembra so policisti od iztreznitve pridržali vinjenega 19-letnega J. K. iz Breške vasi, ki se je na hitri cesti št. 1 pri naselju Draga ulegel na vozišče in hotel ovirati promet izrednega tovora. Čakal ga je sodnik za prekrške.

ZAHVALA

28. avgusta 1999 je v 88. letu starosti za večno zaspal

JANEZ ŽANE KURE

mizarski mojster v pokoju

iz Svibnika 5 pri Črnomlju

Pokopali smo ga 29. avgusta na pokopališču v Vojni vasi pri Črnomlju. Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam stali ob strani in nam pisno ali osebno izrazili sožalje, atetu pa darovali cvetje in sveče. Veliko nam je pomenila pomoč sosedov in prijateljev. Zahvaljujemo se g. kaplanu, g. proštu za opravljen obred in lepo pridigo pri maši. Hvala čebelarjem, črnomaljskim cerkvenim pevcem za petje pri maši in Črnomaljskemu oktetu za petje ob krsti in grobu, lovem črnomaljske lovske družine za častno stražo in nošenje prapora. Hvala govorniku g. Zajcu in pogrebni službi Malerič.

Žalujoci: žena Tina, sinova Janez in Jernej z družinama in ostalo sorodstvo

V SPOMIN

Minilo je pet žalostnih let, odkar sta se od nas za vedno poslovila

LILI IN JANKO ZALOKAR

z Vrha pri Šentjerneju

Hvala vsem, ki se ju kakorkoli spominjate.

Vsi njuni

ZAHVALA

Kratka je dolgost življenja, a spomina moč brezmejna.

V 61. letu starosti nas je zapustil

STANISLAV LOKAR

iz Birčne vasi 31, Novo mesto

Ob nenadni izgubi očeta se iskreno zahvaljujemo vsem, ki razumete našo bolečino. Naj se na tem mestu zahvalimo vsem, ki ste našemu očetu bogatili trenutke življenja, ga imeli radi in nanj ohranili lep spomin. Posebna zahvala dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in sodelavcem iz SŽ, Revoza, KZ Krka Novo mesto ter nekdanjim očetovim sodelavcem iz Kovinarja. Hvala tudi g. kaplanu, gospodu za odigrano Tišino, pevcem, pogrebni službi in vsem, ki ste sočustvovali z nami, pokojnemu darovali cvetje, sveče in dragega očeta v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žalujoci: sin Zdravko, Andrej in Stane z družinama ter ostalo sorodstvo

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Peter Blatnik
Hrastulje 48, Škocjan
tel.: 068/770-013
mobitel: 0609/651-554
delovni čas: NONSTOP

Nudimo vam kompletne storitve, opravljamo pa tudi prevoze iz tujine in v tujino ter uredimo vse potrebne papirje.

Prevzamemo celoletno oskrbo pokopališča.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage mame in stare mame

MIRE GRAHEK

iz Prešernove 14, Črnomelj

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče. Hvala g. kaplanu za lepo opravljen obred in pevcem za občutene žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: hči Nataša, sinovi Zdravko, Darko in Zvonimir z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 90. letu starosti je prenehalo biti ljubeče srce naše mame, stare mame, prababice in tašče

MARIJE AMBROŽIČ

iz Podgrada 28

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste našo mamo imeli radi, jo obiskovali in jo pospremili na zadnji poti. Zahvala tudi vsem za podarjeno cvetje, sveče in izrečeno sožalje. Posebna zahvala vaščanom, sodelavcem Revoza, govorniku Stanetu Gosenci za lepe poslovilne besede, pogrebni službi Oklešen, pevcem iz Šmihela in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Bolečino težko izraziš z besedami, lahko jo le grenko občutiš. (Shakespeare)

V 74. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama

FRANČIŠKA HUMEK roj. Pakar

Lepo se zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem za podarjeno cvetje in sveče ter izraze sožalja. Posebna zahvala osebju Doma starejših občanov Šmihel, župniku in kaplanu iz Dolenjskih Toplic, cerkvenim pevcem z Uršnih sel, pevcem moškega zbora Ruperčvrh, ge. Mojci Zupančič za lepe poslovilne besede, gospodu za lepo zaigrano Tišino in pogrebni službi Oklešen. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste sočustvovali z nami in pospremili pokojno na njeni zadnji poti.

Žalujoci: sin Franci, hči Majda z družinama, Lojze Novak ter vsi sorodniki

Novo mesto, septembra 1999

ZAHVALA

Kaj zares si nam pomenil, zdaj vemo, ko tebe več v naš dom ne bo!

V 60. letu starosti se je iztekla življenjska pot našega dragega moža, očeta, dedka, brata in strica

KARLA POVHETA

s Planine pri Raki

Ob nenadni in boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in vaščanom Planine za izraze sožalja, darovane maše, sveče in cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni osebju intenzivne nege Splošne bolnišnice Novo mesto, g. župniku za pogrebni obred, pevcem in izvajalcu Tišine. Hvala podjetju Kostak Krško za venec in pogrebni službi Kostak za organizacijo pogreba. Posebna hvala Osnovni šoli Dragotina Ketteja Novo mesto za venec in sveče ter udeležbo na pogrebu, kakor tudi Jožetovim sodelavcem in sosedom. Hvala predstavniku upokojencev Raka ter vsem, ki ste bili z nami.

Žalujoci: žena Hilda in hčerka Renata z družino

tedenski koledar

Četrtek, 9. septembra - Peter Petek, 10. septembra - Nikolaj Sobota, 11. septembra - Milan Nedelja, 12. septembra - Gvido Ponedeljek, 13. septembra - Filip Torek, 14. septembra - Rasto Sreda, 15. septembra - Nikodem

LUNINE MENE
10. septembra ob 0.02 - mlaj

kino

BREŽICE: 9. in 10.9. (ob 19. uri) ter od 11. do 13.9. (ob 21. uri) drama Podle igre. 9. in 10.9. (ob 21. uri) ter 11. in 12.9. (ob 19. uri) komedija Vse za stavo. 15.9. (ob 19. in 21. uri) komedija Totalni pokvarjenici.

ČRNOMELJ: 10. in 11.9. (ob 20. uri) komedija Sesuti Harry. 12.9. (ob 18. in 20. uri) drama Simon Birch.

DOBREPOLJE: 10.9. (ob 21.30) drama Podle igre. 12.9. (ob 20.30) pustolovski film Mogočni Joe Jung.

GROSUPLJE: 10.9. (ob 20. uri) pustolovski film Mogočni Joe Jung.

IVANČNA GORICA: 9.9. (ob 20. uri) pustolovski film Mogočni Joe Jung.

KOČEVJE: 11.9. (ob 18. in 20. uri) drama Podle igre. 13.9. (ob 18. uri in 20.30) pustolovski film Mogočni Joe Jung.

KRŠKO: 9. in 10.9. (ob 20. uri) ter 11. in 12.9. (ob 18. uri) komedija Genij.

METLIKA: 10.9. (ob 20. uri) drama Simon Birch. 12.9. (ob 18. in 20. uri) komedija Sesuti Harry.

NOVO MESTO: Od 9. do 12.9. (ob 19. uri) pustolovski film Mumija. Od 9. do 12.9. (ob 21.15) ter od 13. do 15.9. (ob 19. uri in 21.15) kriminalni film Dragulj z Nilla.

RIBNICA: 11.9. (ob 22. uri) pustolovski film Mogočni Joe Jung. 12.9. (ob 17. uri) drama Podle igre.

VELIKE LAŠČE: 11.9. (ob 20. uri) pustolovski film Mogočni Joe Jung. 12.9. (ob 20. uri) drama Podle igre.

KMETIJSKI STROJI

MOTOKULTIVATOR Goldoni 14 KS, prikolico s kardanom in ostale priključke ugodno prodam. ☎ (068)89-290. 3119

IMT 560 s prednjim in zadnjim nakladalцем, kot rovkopač, prodam. ☎ (041)671-454.

KUPIM

DELNICE Dane Mirna in Laboda odkupim po najvišji ceni. ☎ (041)680-505. 3039

MEŠALEC za beton kupim. ☎ (068)22-826.

JABOLKA, neškropljena, domača, po možnosti na drevju, kupim. ☎ (068)342-028.

HIŠO ali zazidljivo parcelo v Dolenjskih Toplicah ali bližnji okolici kupim. ☎ (041)635-010. 3041

ODKUPUJEMO smrekovo hlodovino. ☎ (041)740-221. 3098

TELIČKA bikca (120 kg) in kravo ali brejo telico kupim. ☎ (041)817-645. 3047

MOTORNA VOZILA

HYUNDAI PONY 1.5, letnik 1991, prodam. ☎ (068)326-022. 3046

R5 CAMPUS, letnik 1989, 73.000 km, garaziran, lepo ohranjen, prodam. ☎ (0608)71-785, (041)747-313. 3067

PEUGEOT 205 GTI, letnik 1987, karamboliran, prodam za 140.000 SIT. ☎ (068)40-298. 3085

R5 FIVE, letnik 1994, rdeč, nekaramboliran, registriran do 8/2000, prodam. ☎ (068)26-062. 3100

LADO NIVO, letnik 10/95, rdeče barve, novejšega modela, vlečna kljuka, odlično ohranjena, prodam. Prodajni prikolico. ☎ (068)24-249. 3105

SINT

AVTOVLEKA
AVTODELI
NAJEM VOZIL
POPRAVILA

TEL.: 068 325 192
GSM: 041 588 745

ŠKODO FAVORIT 135 L, letnik 1991, registriran do 6/2000, ugodno prodam. ☎ (041)809-091. 3107

TAM 80, letnik 1989, z delom prodam. (z razvoz pekovskih izdelkov) ☎ (068)85-636. 3089

Z 615, registriran do 3/2000, prodam. ☎ (041)590-809. 3089

SEAT TOLEDO 1.6 CL, letnik 1993, cena 830.000 SIT, prodam. ☎ (041)580-592. 3103

FIAT UNO 1.0, letnik 1990, modre barve, 72.000 km, prodam. ☎ (0608)33-713. 3056

ŠKODO FAVORIT, letnik 1992, 64.000 km, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)40-152.

JUGO 45, letnik 1987, bele barve, registriran do 18/10, prodam. ☎ (068)79-783. 3091

R25, letnik 1986, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)347-058. 3112

R5 FIVE, 3V, letnik 1995, bel, registriran do 3/2000, prvi lastnik, 11.000 km, prodam za 760.000 SIT. ☎ (068)23-613, od 8-12. ure.

AVDI 80, 2.0, 16 V, letnik 1990, prodam. ☎ (041)623-426. 3060

R5 FIVE 1.4, model plus, letnik 1995, prevoženih 77.000 km, zelene barve. ☎ (041)590-152. 3076

R5 FIVE, letnik 1994, kovinske srebrne barve, 5 vrat, reg. do 3/2000, prodam. ☎ (068)83-614. 3059

GOLF JGLD, S paket, letnik 1985, registriran do 4/2000, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)342-614. 3086

POSEST

ZAZIDLJIVO parcelo v okolici Novoga mesta prodam. ☎ (068)324-621, (popoldne).

VINOGRAD, cepljene sorte, zidnico in malo sadovnjaka, ter rdeče in belo grozdje prodam. ☎ (068)81-352. 3087

STARO stanovanjsko hišo, stavbišče 3a, prodam. ☎ (061)851-573. 3099

NOVO MESTO IN OKOLICA, ŠMARJEŠKE TOPLICE, ČRNOMELJ, ŠKOCJAN... prodamo: stanovanja, hiše, vikende, parcele, poslovne prostore; oddamo: poslovne prostore v centru Novoga mesta in v Dolenjskih Toplicah. Media nepremičnine. ☎ (068)325-449, (041)636-746. 3115

NA MIHOVCU pri Podgradu prodam travnik ob cesti. ☎ (068)79-712. 3102

HIŠO med Brestanico in Senovim, vodovod, centralna kurjava, telefon, elektrika, prodam. ☎ (0608)79-110. 3043

HIŠO pri postaji Otovec v izmeri 10 m x 8 m prodamo. ☎ (068)52-831, od 17. ure do 19. ure.

VINOGRAD 1800 m² in zidnico blizu Stare vasi pri Škocjanu prodam. Prodajni tudi žlahtno grozdje in koruzo na rasti, primerno za silažo ali za ruženje. ☎ (041)555-526, po 20. uri. 3073

PREKLICI

OBVEŠČAM stranke trgovine EDITA, Lukovke 18, 8210 Trebnje, da s 1.10.1999 prenehajo z dejavnostjo. 3055

GERM VALERIJA, Breg 25, Žužemberk, opozarjam Vero in Salija Jakobčič iz Straže (Pod Vinogradi 6), naj prenehata z lažnimi izjavami, sicer ju bom sodno preganjala.

FRANCI IN IVANKA JERELE iz Meniške vasi 1 opozarjava Milico Šolar iz Radovljice, naj takoj preneha z lažnim obrekovanjem, pošiljanjem žaljive anonimne pošte, ter zahteva, da preklic, ki je objavljen v Dolenjskem listu št. 35, takoj prekličite, sicer ju bova sodno preganjala. 3113

PRODRAM

OPAZ, smrekov, stropni ali talni, in zaključne letve, suhe, prve ali druge klase, prodam. Dostava brezplačna. ☎ (063)451-082. 2719

KAMEN, pohorski škrlavec, naraven, različnih barv in debelin, prodajamo. Nudimo polaganje kamna in prevoz. ☎ in fax: (063)754-003 ali (041)621-478. 3030

LES, stenski opaž, bruna, ostrejša, late, talni pod, rezan les prodajamo. Nimo prevoz. ☎ in fax: (063)754-003 ali (041)621-478. 3031

VINO po 80 SIT/1 prodam. ☎ (068)65-871.

SEJALNICO za žito prodam. ☎ (068)83-691.

130 NOVH salonitnih plošč ugodno prodam. ☎ (0608)69-104. 3045

GROZDJE Šmarnico in mlin za grozdje prodam. ☎ (068)73-228. 3063

KORUZO na njivi, cca. 1 ha, prodam. ☎ (068)341-620. 3071

GROZDJE šmarnico prodam. ☎ (041)543-971. 3082

KRITINO Evroval (95 x 200), po 1000 SIT komad, ugodno prodam. ☎ (061)158-32-24.

GROZDJE, belo in rdeče, iz Vipavske doline prodam. ☎ (065)647-681, (041)527-523.

CISTERNE INOX za vino, vretje mošta ter belo in rdeče vino (cepljeno), prodam. ☎ (068)52-519, (041)422-120. 3110

SKUTER Gilera, star 2 meseca, prodam 10 € cenje. ☎ (068)52-349. 3062

SEDEŽNO garnituro prodam za 45.000 SIT, otroško posteljo za 8.000 in pralni stroj Gorjenje za 20.000 SIT. ☎ (068)325-238. 3053

KORUZO za silažo ali stroke, šrotar in vino šmarnico prodam. ☎ (068)89-364, ☎ (041)859-936. 3088

CEPLJENO grozdje prodam. ☎ (068)341-859. 3057

OMARO 3.30 m, rjavo - bež barve, v odličnem stanju, ugodno prodam. ☎ (068)89-290.

SOBNO PEČ na kurilno olje in štedilnik Kekec ugodno prodam. ☎ (068)89-290.

GROZDJE šmarnico prodam. ☎ (068)75-576. 3034

VINO cviček prodam. ☎ (041)560-733.

LITOŽELEZNO kombinirano peč, 35 kw, z 200 litrskim boilerjem prodam. ☎ (068)84-140. 3036

RDEČE vino in grozdje, cepljeno, prodam. ☎ (068)71-083. 3093

GROZDJE žametno črnino prodam. Dostopno vinogradi z avtomobilom. ☎ (068)81-877. 3092

RDEČE vino prodam. ☎ (068)81-183. 3048

BELO in rdeče vino in modro frankinjo prodam. ☎ (068)81-843. 3104

CISTERNO, 15 m³, za kurilno olje ali silos prodam. ☎ (068)76-447. 3069

NAPRODAJ imamo: grozdje šmarnico, belo vino, cviček in žganje. ☎ (068)48-789. 3077

RAZNO

FRIZERSKI SALON v Novem mestu oddamo v najem. ☎ 041/373-460 ali 22-361.

NAVODILA o gojenju najdražjih gob tartufov (cena 100.000,00 - 120.000,00 SIT/kg). Gojite jih lahko kjerkoli, ne glede na prostor in letni čas. Cena navodil o gojenju in odkupu samo 1.500,00 SIT. Pošljemo po povzetju. ANJA, d.o.o., poštno ležanje 3211, 3211 Škofja vas. 2973

ODDAM dvojini grob v Ločni, oddelek 4, grob 28, vrsta 1. ☎ (061)557-753. 3079

ZA OPAŽ BETONSKE PLOŠČE, kovinske pulte in plošče posodim. ☎ (068)342-506.

KIPER prikolico Ljutomer, 3 t, prodam ali menjam za trosilec gnoja. ☎ (068)344-020.

SLUŽBO DOBI

KUHAR, 3 L SŠ, praksa zaželjena, dobi zaposlitev v gostilni Meglič v Trebnjem. ☎ (068)44-551. 3038

film

MATRICA, znanstvenofantastični triler (The Matrix, 1999, ZDA, 120 minut, režija: Andy and Larry Wachowski)

Zgodba žal ni nič kaj novega ali izjemno svežega, zgolj reciklaža starih idej iz zif žanra z neoklazi nadgradnje, tehnika oz. posebni učinki, to pa že. Uporaba posebnih učinkov že dolgo ni nič izjemnega, toda filmov, ki bi na tem polju orali ledino, razumljivo, ni ravno veliko. Zadeva je namreč draga, dodatna in presežna inovativnost pa sploh. Čudežna brata Wachowski sta z Matrico postavila nove tehnične standarde v tem žanru in se tako vsaj v tem smislu približala na enak način prelomnim filmom, kot so Odiseja 2001 pred nedavnim umrlega mojstra Stanleyja Kubricka, Iztrebljevalec Ridleyja Scotta z nepozabnim Harrisonom Fordom in oba Camerona oziroma Schwarzenegerjeva Terminatorja.

Matrici je potrebno priznati tehnično brezhbičnost in avantgardnost, ne pa tudi česa drugega, recimo scenarijskega ali emocionalnega presežka. Njena tovrstna hladnost jo postavlja ob bok Terminatorja in precej daleč stran od subtilnega Iztrebljevalca in ezoterične Odiseje 2001.

Znanstvenofantastični filmi so skoraj praviloma tudi trilerji ali akcionerji, Matrica pa je oboje, za prvimi stoji distributer, za drugo oznako pa gledalec. Paradokso, ustvarjalci so si pri tem izdatno pomagali z vzorci iz risank in stripov, še posebej z japonsko

animacijo. Ta namreč prednjači v stiliziranih simulacijah take in drugačne bojepisne veščine. Najleši vrhuške mojstre vzhodnjaških disciplin bojevanja, si pomagali z računalniško tridimenzionalno animacijo in ustvarili virtualne lokacije, ki pa delujejo čisto realne, uporabili so množico daljinsko vodenih fotoaparátov in prirejene kamere, ki so namesto običajne hitrosti 24 sličic na sekundo posnele 600 sličic na sekundo, nakar so te posnetke predvajali z normalno hitrostjo, rezultat, in tu je eno izmed čudež tega filma, pa je enako natančna in ostra slika.

Vizualno to pomeni, da Keanu Reeves, računalniški heker, ki naj bi človeštvo rešil suženjstva, kot lik v japonski risanki bliskovito skače v zrak, med nebotačniki, po zidu in stropu, vmes pa veselo knock-outira, strelja ali bliskovito tolče po Matricinem agentu, ki ga odnaša kot v breztežnostnem prostoru. Čeprav udarce prestrže tudi lepi in igralsko nenadarjeni - kar pa v tem filmu itak ni relevantno - Reeves, vse skupaj deluje kot kong-fu baletna koreografija.

Zgodba? Matrica je program, v katerem živimo, delamo, spimo in jemo, dejansko pa gre za programirano sedanjost. Projekt vodi umetna inteligenca, mašine z možgani, ki v prihodnosti nadvladajo človeški vrsti. Človek za umetno pametno civilizacijo, svojega izrojenega otroka, velja kot parazit, ki se kot virus le širi in uničuje, kar je, mimogrede, precej res. Poleg te humanistične notice izvemmo še, da bi nas že zdavnaj izbrisali, če jim mi ne bi uničili neba in toplotnega vira, zato gojijo fetuse, ki premorejo določeno energijo. Da ne bi postal človek zgolj navadna baterija, Reeves vstopi v genocidni program in ga prekine.

TOMAŽ BRATOŽ

ALEA, d.o.o., Ljubljana v sodelovanju z Avto moto Novo mesto, d.o.o., Zwitrova 1, vpisuje v program:

- **voznik A, B, C, D, E kategorije**
Vpis pri Avto moto Novo mesto, d.o.o., Zwitrova 1, informacije dobite na tel. št. 068/322-159.
  - **poklicni voznik**
Vpis pri ZŠAM Ivančna Gorica.
- Pričetek pouka 1.10.1999.

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Jakše Gazdova, Mojca Leskovec-Švete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtkih. Cena izvoda 210 tolarjev; naročnina za 14 izvodov v 3. trimesečju 2.770 tolarjev, za upokoence 2.493 tolarjev, za pravne osebe 5.540 tolarjev; za tujino letno 70 evrov oz. druga valuta v tej vrednosti. V ceni izvoda oz. naročnini je upoštevan 8-odst. DDV.

Naročila in pisne odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: Cena 1 cm v stolpcu za oglas (in mali oglas pravnih oseb) 2.800 tolarjev (v barvi 3.000 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev (v barvi 6.000 tolarjev); za razpis 3.300 tolarjev. V ceni oglasa oz. razpisa ni upoštevan 19-odst. DDV. Mali oglas do deset besed 1.900 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 190 tolarjev. V ceni malega oglasa je upoštevan 19-odst. DDV.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-601-59881. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-440519 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212. Telefoni: uprava, uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; propagandna in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006. Telefaks: (068)322-898.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo.

Računalniški prejem in filmi: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Tisk: DELO-TCR, d.d., Ljubljana, Dunajska 5.

SUZUKI

AVTOSERVIS MURN
Resslova 4, Novo mesto
☎ 068/24-791

PRODAJA in SERVIS

VELIKI SUZUKI SEJEMSKI POPUSTI

JIMNY	2.495.000 SIT	popust	50.000 SIT
GRAND VITARA 3D	3.195.000 SIT	popust	200.000 SIT
GRAND VITARA 5D	4.195.000 SIT	popust	200.000 SIT

KREKOVA BANKA

ZA VARNO IN DONOSNO NALOŽBO
VIŠJE OBRETNOSTNE MERE ZA VEZANE VLOGE.

PE NOVO MESTO, Prešernov trg 1 Tel.: (068) 371-9860
www.krekova-banka.si

Da bo denar v službi človeka

PAMI, d.o.o., NOVA GORICA
Vipavska cesta 50, 5000
NOVA GORICA
IŠČE

• poslovodjo in prodajalko za prodajalno obutve v centru "TABU" KRŠKO

Pisne prijave z navedbo telefonske številke pošljite na gornji naslov v roku 8 dni.

Podjetje RENAULT
najame za svojega
uslužbenca v Novem
mestu ali bližnji okolici
novejšo neopremljeno
enodružniško hišo z
vrtom in garažo (hiša je
lahko nedokončana) za
obdobje od 3 do 4 let.

KAVA BAR Oaza nudi redno zaposlitev natakari. ☎ (041)798-147. 3054

IŠČEMO izkušnega voznika za mednarodni prevoz s C- in E-kategorijo. ☎ (0608)87-284.

VOZNIKA C- in E-kategorije za mednarodne prevoze, z delovnimi izkušnjami, zaposlim. ☎ (068)85-664. 3072

ZAPOSILIMO mizarja in delavca za delo v mizarstvu delavnici. Javite se pisмено na MIZARSTVO KRANJC, Košenice 32 Novo mesto ali na tel. (041)617-676. 3081

ZAPOSILIM natakario ali pripravnico. ☎ (068)73-042. 3084

IŠČEMO natakario za Santana coffee shop v Merktor centru na Cikavi. ☎ (068)321-495, dopoldne. ☎ (068)326-748, popoldne.

HONORARNO, za dvakrat na teden zaposliti natakario v okrepčevalnici As na Otočcu. ☎ 041/730-151.

SLUŽBO DOBI prodajalka za živila, s prakso, in prodajalec za prodajo bele tehnike. ☎ (068)321-520, od 11. - 14. ure. 3095

V NOVEM MESTU redno ali honorarno zaposliti natakario in kuharico. ☎ (041)622-268, popoldne. 3101

RESNIM INTERENTOM omogočamo dodatni zaslužek v prostem času. Za informativni pogovor pokličite ☎ (041)647-371, s.p. Ideja. 3120

VEČJE opremljeno dvosobno stanovanje (meščanska hiša) v Zeleni jami v Ljubljani oddamo študentkam ali študentom. (2 + 2, tel., ck, kv). Zaradi bližine medic.fakultete, ekon. fakultete, FDV, imajo leti prednost. Ostalo po dogovoru. ☎ (041)808-034, ☎ (061)140-45-52, od 18. - 21. ure. 3114

ŽENITNE PONUDBE

SI ŽELITE družbe, pogovora, nasvet? Vaš prijatelj! ☎ (090)46-52, 156 SIT/min. 2729

ŽIVALI

KOZE prodam. Jožica Renko, Slinovce 1, Kostanjevica na Krki. 2999

MLADE NESNICNE hisex, rjave, pred nesnostjo, in grahaste, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodni ceni. Naročila in informacije: Jože Zupancič, Otovec, Črnemelj, ☎ (068)52-806, gostilna Krulc, Mostec, Dobova, ☎ (0608)67-587, Dušan Sajevec, Vavta vas 9, ☎ (068)84-111, Anita Janežič, Slepšek, Mokronog, ☎ (068)49-813. 3042

KOZE prodam. ☎ (068)84-370. 3050

BELI PIŠČANCI za dopitanje in rjave jarkice v prodaji 20.9.1999! ☎ (068)82-424, Kuhelj, Šmarje 9, Šentjerneje. 3078

KRAVO SIVKO, drugič brejo 9 mesecev, prodam. ☎ (068)81-075. 3080

VSAK delavnik lahko dobite bele piščance za nadaljno rejo in rjave jarkice. Metelko, Hudo Brezje 16, Studence, ☎ (0608)89-038.

KRAVO in bukova dva prodam. ☎ (068)89-768.

PLEMENSKEGA ovna jezersko solčavske, starega 3 leta, prodam. ☎ (068)81-021. 3049

2 PLEMENSKI svinji po prvi paritvi prodam. ☎ (068)76-447. 3070

BELI PIŠČANCI, od 1-3 kg, bodo v prodaji od 4.septembra do 4.oktobra. Zaklani, pakirani po 15 kg, bodo v prodaji 8.oktobra. Jože Jeršin, Račje selo 2, Trebnje, ☎ (068)44-389, (041)708-671. 2812

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 11. septembra, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** od 7. do 19. ure: Nakupovalni center Drska
- od 7. do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku
- od 7. do 21. ure: trgovina Tina, Šegova ulica
- od 7.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. ure do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
- od 8. do 19. ure: trgovina Žepek, Ragovska
- od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 8. do 12. ure: trgovina Bracar, Smolenja vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
- od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 8. do 17. ure: trgovina Bracar, Smolenja vas
- od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
- od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
- od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter
- od 7. do 20. ure: trgovina Marks, Vavta vas
- od 6.30 do 17. ure: market Malka, Mestne njive
- od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- **Brežice:** do 13. ure: Market
- **Uršna sela:** od 8. do 12. ure: Urška
- **Šentjerneje:** od 7. do 17. ure: Samopostrežba Šentjerneje
- od 7. do 18. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneju
- **Žužemberk:** od 8. ure do 11.30: Market
- **Škofjan:** od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
- **Trebnje:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica
- **Mirna:** od 7.30 do 11. ure: Grič
- **Mokronog:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba
- **Črnemelj:** od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak
- **Semič:** od 7.30 do 10.30: Market
- **Brežice:** od 8. do 11. ure: Market

LERAN, d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

tel./fax: 068/322-282

tel. 068/342-470

mobitel: 0609/633-553

Prodamo:

• **HIŠE:** V Novem mestu, Brežicah, Krškem, Črnomlju, Metliki, Mirni Peči, Žužemberku, Mokronogu, Semiču, Straži, Gor. Vrhpolju, Dol. Brezovici, Škocjanu, Bučki, Dol. Ponikvah, Zagradu, Ljubljani...

• **STANOVANJA:** v Novem mestu, Krškem, Črnomlju, Šmarjeških Toplicah, Smolenji vasi, Kranju, Ljubljani...

• **VIKENDE:** v Kotu pri Dvoru, Borštu pri Ajdovcu, na Bučki, v Gabrju, na Štenskem hribu pri Podobočju, Tolstem vrhu, Novi Gori nad Stražo, v Karteljevem (Poljane)...

• **GRADBENE PARCELE:** v Mirni Peči, Mokronogu, Vrhu pri Šentrupertu, Grobljem pri Šentjerneju, Trebnjem...

• **POSLOVNE PROSTORE:** v Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Šolski center, Bučna vas), v Črnomlju (picerija in diskoteka), v Žužemberku...

• **KMETIJE:** v Gor. Nemški vasi pri Trebnjem, Beli krajini...

• **NAJEM:** v najem oddamo poslovne prostore in stanovanja v Novem mestu.

Oglasite na na sedežu podjetja ali nas pokličite.

Prodajni center podov
PCP PUREBER
PARKETARSTVO

ROLETARSTVO

MEDLE

Šentjernejska cesta 13,
8000 Novo mesto,
tel.: 068/323-673, fax: 068/341-673

PVC STAVBNO POHIŠTVO

• OKNA • VRATA • VSEH OBLIK •

- ROLETE ALU IN PVC
- ŽALUZIJE
- VERTIKALNE ŽALUZIJE
- PLISEJI
- ROLOJI
- TENDE
- KOMARNIKI
- FASADNI PROFILI
- SESTAVNI IN NADOMESTNI DELI ZA ROLETE IN ŽALUZIJE
- MONTAŽA IN SERVIS

zunanja žaluzija

aluminijasta roleta

notranja žaluzija

ZA VAŠ DOM
ali
POSLOVNI OBJEKT

- * ravne
- * kupolaste
- * balkonske
- * senčniki

UMETNI KAMEN

za oblaganje fasad
po najugodnejših cenah

Izdelujemo ga v sivi, beli in rjavi
barvi ter kombinacijah barv.

**CENA Z DOSTAVO
IN POLAGANJEM**
okoli 3.000 SIT m².

KOŠMRLJ, s.p., Meniška vas 7,
Dolenjske Toplice
Tel.: 068/65-882, 65-557
GSM: 041/509-612

Verjemite ali ne...

**RADIO
OGNIŠČE**

Krvavec 104,5 Kum 105,9

Šolski center

Novo mesto - Izobraževanje odraslih
Novo mesto, Šegova ulica 112

V šolskem letu 1999/2000 vpisujemo v programe za izobraževanje odraslih

Programi za pridobitev izobrazbe		Programi usposabljanja in tečaji	
Naziv poklicne/strokovne izobrazbe	vpisnih mest	Naziv poklicne/strokovne izobrazbe	vpisnih mest
Strojni tehnik	30	Zidar za zidanje in ometavanje	12
Elektrotehnik elektroniki	30	Tesar opažev	12
Lesarski tehnik	30	Polagalec keramičnih oblog	12
Kemijski tehnik	30	Žerjaver	18
Zdravstveni tehnik	30	Dvigalist	20
Prometni tehnik	30	Žerjavar	12
Gradbeni tehnik	30	Viličarist	60
Farmaceutski tehnik	30	Voznik vozička	20
Vzgojitelj predšolskih otrok (NOVO)	90	Upravitelj težke gradbene mehanizacije	30
Voznik	30	Strojnik centralnega ogrevanja	20
Elektrikar elektroniki	30	Varilec kovin	20
Mizar	30	Pnevmatika-hidravlika	20
Zidar, tesar	30	Skladiščnik	20
Polagalec keramičnih oblog	15	Hišnik	20
Zidar za zidanje in ometavanje	15		
Strugar, frezalec orodjar,	15		
Konstruktorski ključavničar, klepar, avtoklepar	15		
Monter vodovodnih naprav, ogrevalnih naprav	15		
Avtomehanik	15		
Strojni mehanik	15		
Bolničar-negovalec	30		
Farmaceutski procesničar	90		

Prijave za vpis v izobraževanje vložijo kandidati v oddelku za izobraževanje odraslih, soba 158, do vključno 16.9.1999.
Telega dne bo 17.00 uri informativni sestanek kandidatov za izobraževanje ob delu in vpis v posamezne programe.
Za tečajne oblike in avtošola poteka vpis po potrebi vse leto. Učenci in dijaki imajo v avtošoli 10% popusta.
Podrobnejše informacije o programih in načinu izobraževanja dobite na tel. št. (068) 326-263 ali (068) 325-788 ali osebno.

Prvi avto za mlade družine: nova Mazda Premacy

Teško pričakovano:
Mazda Premacy, prvi
družinski enoprostorski avto z
varnostno družinsko celico.

Testne vožnje s slonom!
Preizkusite Mazdo Premacy med 16. in 18.
septembrom in odpeljite slona s seboj!
Podarili vam ga bomo. Plišastega, seveda.

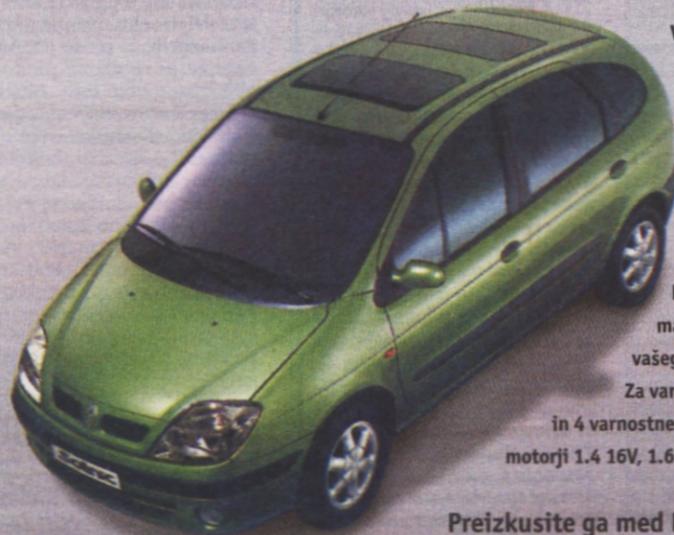
Družinska celica

Naj bo Mazda Premacy družinska odločitev, saj je tudi njena oprema družinska. Mazda Premacy ima 4 zračne blazine (tudi stranske blazine za glavo in prsni koš), senzorje zasedenosti sedežev, ABS, filter za boljši zrak, elektronsko blokado motorja, elektronski pomik sprednjih stekel, elektronsko zunanje ogledalo, lahke samostojne sedeže (samo 12 kg) in prostorno notanost. Bogato opremljena Mazda Premacy 1,8 L 16V je lahko vaša že za samo 3.190.000 tolarjev!

Klik. Ujeli smo novi Scenic!

Skrit pred radovednimi pogledi je dolgo skrival svojo drugačnost. Ko pa ga pogledaš od blizu, oko v hipu loči med novim in starim. Dvignjen nad vsem novi enoprostorec obvladuje svoj prostor. Ker je udoben, močan in varen.

V privzdignjenih sedežih sredi tal v eni sami ravnini - brez odvečnih privzdignjenih površin - se boste počutili kot v dnevni sobi. Nove, fleksibilne rešitve za shranjevanje prtljage vas bodo spominjale na tista mala odložišča in skrivališča vašega delovnega prostora.

Za varnost skrbijo serijski ABS in 4 varnostne blazine, poganjajo pa ga motorji 1.4 16V, 1.6 16V, 2.0 16V in 1.9dTi.

Preizkusite ga med Dnevi odprtih vrat v salonih Renault od 9. do 11. septembra.

**NOVI RENAULT SCÉNIC.
ŽIVLJENJSKI PROSTOR.**

BIRING

PE NOVO MESTO
Seidlova cesta 6
☎ 608/376-270
novo.mesto@biring.si

Canon

SERVIS • TRGOVINA • KOPIRNICA

STUDIO

103.0 MHz

RADIO BREŽICE

na 88,9 in 95,9 MHz

Poleg kegljišča
na Germovi 6
v Novem mestu
posluje

Postregli vas bodo s:
• picami
• hamburgerjem
• giricami
• pomfritom
• sladoledom
• ledeno kavo
• sadnimi kupami
in raznovrstnimi pijačami.

☎ 068/321-878

Vabljeni
DOLENJSKI LIST

Marjeta Zaman

V začetku tega meseca so se ponovno odprla vrata slovenskih šol za tisoče mladih, ki si v šolskih klopih nabirajo dragoceni med znanja sebi v korist in staršem v veselje. Različno bistro glavnice se ozirajo proti šolski tabli in z različnimi sposobnostmi dojemanja slede besedam učiteljev. Večina šolarjev je sposobna končati šolo in zavzeti svoje mesto v družbi, med njimi, ki so to jesen sedli v šolske klopi, pa so tudi taki, ki jih je narava prikrajšala, zato je njihova šola drugačna, prilagojena manjšim učnim sposobnostim. In tudi učitelji, ki jih poučujejo, niso čisto navadni učitelji, biti morajo iz nekoliko drugačnega testa, da so strokovno in psihično kos zahtevnemu poučevanju. Profesorica defektologinja Marjeta Zaman iz Novega mesta je ena od njih. A te jeseni je ni med učitelji novomeškega "Cambridgea" oziroma "ta neumne šole", kot pravi grobi ljudski glas Osnovni šoli Dragotina Ketteja, najstarejši šoli s prilagojenim programom na Dolenjskem. Ob začetku letošnjega šolskega leta je po polnih 34 letih poučevanja na tej šoli ostala doma. Njena dolga učiteljska pot se je namreč zaključila in od avgusta dalje ji življenje teče z drugačnim, upokojskim utripom.

Da bo nekoč učiteljica, je Marjeta sanjarila že v otroških letih v rodni škofjeloških hribih. Kot bistro dekletce se je pred vstopom v šolo naučila brati in pisati, s šolo tudi potem ni imela težav. Še najtežje je bilo, ko je obiskovala nižjo gimnazijo v Škofji Loki in je morala veliko delati na kmetiji, kjer je živela, da je družina prihranila kakšen dinar.

Čeprav so doma želeli, da bi kar najhitreje končala šolanje, je Marjeta šla naprej po poti k učiteljskemu poklicu. Vpisala se je na učiteljsko v Ljubljani in ga leta 1964 končala. Takrat se je prvič srečala z defektologijo, ko si je za maturitetno nalogo izbrala temo s tega področja. Odprlo se ji je nekaj povsem novega, ni pa niti slutila, da bo defektologija njen življenjski poklic. Najprej je kot novopečena učiteljica nekaj časa učila na šolskem oddelku na ljubljanski očesni kliniki, potem je šla za eno leto za učiteljico v gorsko vasico Stara Oselica, čez eno leto pa je posegla vmes ljubezen, ki je gorenjsko učiteljico pripeljala na Dolenjsko. V mladinski delovni brigadi na avtocesti Beograd-Niš se je namreč spletla trajna življenjska vez med njo in Francem Zamanom iz Novega mesta. Dolenjska metropola je postala njen novi dom. Tu si je ustvarila družino in se zaposlila v posebni šoli. Ob delu je doštudirala specialno pedagogiko na Pedagoški akademiji, čez nekaj let pa je študij nadaljevala še v Zagrebu na visoki šoli, ker tovrstne visoke šole tedaj v Sloveniji še ni bilo. Leta 1979 je v Zagrebu diplomirala kot prva in dolgo časa edina profesorica defektologinja v Novem mestu.

Strokovna usposobljenost, znanje in izkušnje so bili tisti trdni temelji, na katerih je Marjeta Zaman gradila svojo poklicno pot. Zato je na nji tudi tako dolgo zdržala. A zahteven poklic poučevanja duševno prizadetih, v katerem se človek ne sme prepustiti čustvu usmiljenja, če naj prizadetim zares pomaga razviti njihove sposobnosti, je počasi izsušil studenček ljubezni do poučevanja. V Marjetinem srcu je zažuborel že v otroških letih in v desetletjih napojil mnoge, predvsem tiste, ki pri studencih, kjer si uka žejo teži večina otrok, ne morejo piti. Zdaj je Marjeta Zaman v zasluženem pokoju, zatrjuje pa, da ji upokojski dnevi ne bodo potekali med metlo in lonci. Še marsikaj bi rada postorila, z enako, če ne še večjo močjo, pa jo na izlete in počitek v naravi vabijo gorenjske planine in dolenjske gorice.

MILAN MARKELJ

Mednarodni debatni turnir za mlade

Potekal je minuli konec tedna na novomeški gimnaziji - Slovenski srednješolci so se pomerili še z Romuni in Američani, ki so bili pri nas na večdnevem obisku - Naši zelo dobri

NOVO MESTO - Pretekli konec tedna je na novomeški gimnaziji potekal mednarodni debatni turnir, na katerem je sodelovalo 19 ekip, od tega tri iz ZDA, tri iz Romunije, ostale ekipe pa so bile iz slovenskih srednjih šol. Tudi tokratni turnir, ki je bil zaradi mednarodne konkurence še posebej zanimiv, je organiziral Za in proti - Zavod za kulturo dialoga. Pod njegovim okriljem deluje v Sloveniji že 30 srednješolskih debatnih klubov.

Profesorica Polonca Kukec Tomas z novomeške gimnazije, ki je organizacijsko bdela nad turnirjem in obiskom Američanov, je povedala, da je bil debatni turnir vrhunec 17-dnevnega obiska ameriških srednješolcev s Hunter College High school pri novomeških gimnazijah, ki pa so jih Američani že povabili na povračilni obisk prihodnje leto. Ameriške vrstnike so Novomeščani popeljali v številne slovenske kraje in jim razkazali naše znamenitosti, še posebej dolenjske. Obiskali so Bled, Bohinj, Pokljuko, Postojnsko jamo, Piran in Ljubljano, kjer so obiskali tudi Ameriški kulturni center in seveda Dolenjsko. Ob tej priložnosti je novomeško gimnazijo obiskal tudi direktor debatnega programa pri Open Society Institut iz New Yorka Noel Seleg-

zi, ki skrbi za razvoj debatnega programa v Evropi.

Na debatnem turnirju, ki je potekal v petek in soboto, so debatirali v angleškem jeziku po evropsko priznanem debatnem programu Karl Popper. V vsaki debati sta se pomerili dve ekipi, kritična tema pa je bila, ali je civilna nepokorščina v demokraciji opravičljiva. Ena stran je trditev zagovarjala, druga ji je nasprotovala,

obe strani pa sta morali svoje nastope podkrepiti z argumenti. Vsaka stran je morala enkrat zagovarjati, drugič pa zavračati trditev. Seveda so zmagali Američani, ki imajo že dolgo tradicijo debatnih klubov, zelo dobri pa so bili tudi naši srednješolci, ki so morali poleg retoričnih sposobnosti in kritičnega mišljenja pokazati tudi znanje angleškega jezika.

J. D.

DEBATORJI - Na mednarodnem debatnem turnirju na novomeški gimnaziji je bila najboljša ekipa srednješolcev iz New Yorka (na fotografiji prvi trije z leve), z njimi pa se je v finalu pomerila ekipa El diablo iz Kočevja (prvi trije z desne). Med prvimi sta ekipama čestitaka prof. Polona Kukec Tomas in novomeški podžupan Boris Dular (na fotografiji v sredini). (Foto: J. D.)

Kdo odgovoren za zamenjavo?

Interni strokovni nadzor glede zamenjave novorojenčkov končan - Zahtevek Romov se je podeseteril

NOVO MESTO - Govorice o zamenjavi dojenčkov v novomeški porodnišnici, ki se je zgodila na znameniti sončni mrk in so jo opazili šele po devetih dneh, se vztrajno nadaljujejo. Ne le zato, ker je težko razumeti, da v vsem tem času nihče ni opazil, kaj piše na otrokovi in materini zapetnici - Romkinja je res nekaj ur po porodu odšla, druga mati, bosenska vojna begunka, pa je videla, da na otrokovem zapetju piše Brajdič, toda sorodniki so jo menda tolažili, da ni nič narobe, da se tako piše njen porodničar - pač pa tudi po zaslugi bolnišnice.

kriv za neljubi dogodek, javnosti sporočili šele v sredo. Pred zaključkom naše redakcije v torek popoldne zaradi službene odsotnosti v.d. direktorice novomeške bolnišnice Mire Retelj ni bilo mogoče že prej izvedeti podrobnosti.

Medtem pa se o dogodku in odgovornostih zanj širijo različne govorice. Predstojnik porodnišnice dr. Marjan Pavlin naj ne bi bil na listi odgovornih za zamenjavo dojenčkov, čeprav sicer v strokovnih krogih priznavajo, da bi morala biti vsaj objektivna odgovornost njegova. Kot je povedal za enega od slovenskih medijev, te ne prevzema, saj so napako po njegovem mnenju storile sestre. Neuraden je tudi podatek, da romska starša zdaj od bolnišnice zahtevata ne več dvesto tisoč tolarjev, ampak dva milijona tolarjev odškodne za duševne bolečine, ki sta jih utrpela.

V javnosti pa so začele krožiti tudi nove zgodbe o slabi oskrbi porodnic v novomeški porodnišnici. Novinarski kolegi pravijo, da dobivajo pisma, v katerih starši z imeni in priimki zgrozjeni razlagajo svoje primere.

L. MURN

Interni strokovna komisija je v ponedeljek, 6. septembra, končala preiskavo, kljub temu pa so svojo odločitev, kdo in v kolikšni meri

ji. Smo pač drugačen medij. Tudi na radiu takih seznamov ne objavljajo," je dejal.

Ker se bliža zima, Marjana Žgavca iz Črnomlja skrbi kurilnica in napeljava za centralno kurjavo na Čardaku. "Upravljalcev kurilnice samo pobira denar in nič ne vlaga v sistem ogrevanja (podpostajo smo si sami plačali), pozimi pa tudi po 3 ali 4 dni ni grel stanovanj. Opazil sem, da so napeljavo odkopali, češ da pušča, potem pa jo neizolirano delno zakopali nazaj. Ko bo zapadel sneg, bodo pa spet razkopavali in imeli izgovor, da ne kurijo," se je jezil.

Cernetov iz Dobravice pri Sentjerneju je precej razočaran nad Dolenjskim listom, ki je v tej rubriki objavil nepreverjeno informacijo o nakupu pujskov na njegovi kmetiji. "Če je omenjeni Zupančič že tako pošten, naj se predstavi s celim imenom. O obtožbah pa se mi sploh ne zdi smiselno razpravljati," je zaključil. Včasih so temu rekli, da pametni še pravi čas odneha.

B. D. G.

GASILSKO DRUŠTVO DVOR VABI

DVOR - Prostovoljno gasilsko društvo Dvor vabi na svečanost ob prevzemu in blagoslovitvi novega vozila Renault master, ki bo v soboto, 11. septembra, ob 16. uri pri gasilskem domu na Dvoru. Po slovesnosti in podelitvi priznanj bo družabno srečanje, za zabavo pa bo poskrbel ansambel Izvir.

R. O.

Medved se še naprej masti z ovcami

Odgovorni ne mislijo, da je medvedov preveč

KOČEVJE - Na Kočevskem ne mine vikend brez medvedove pojedinke. Mrcina je v zadnjih desetih dneh na območju Male gore pokončala pet ovc. Preplašeni ovčerejci trdijo, da je na pohodu isti medved in bi ga bilo treba zaradi tega odstreliti.

Medvedje tolpe se brezbržno sprehajajo tudi v okolici Ortneka. Nekemu kmetu so v Podpoljanah razrgale bale s senom. Šlo je za obisk medvedke z mladičema, saj je bilo videti, da je bila bala sprva načeta z manjšimi tacami, mati medvedka pa je v igri razruvala seno naokrog.

V bližini gostilne Vinija v Ortneku je medvedka z družino sredi belega dne prečkala glavno državno cesto drugega reda in se odpravila proti bližnjemu gozdu. Nabiralec gob v okolici Gotenice jo je metrov pobrisati, saj je na deset metrov nenadoma zagledal medveda, ki je k sreči tudi ustrašil srečanja in je zbežal v drugo stran.

Ljudje so čedalje bolj prepričani, da bi morali pristojni nekaj medvedov odstreliti, saj so se preveč razmnožili in se klatijo vsepovsod. Vsaj za zdaj pa ne mislijo tako na ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter v rhu slovenske "zelene bratovščine".

M. G.

NAJTEŽJI GROZD - Kmečki glas in Agroservis KZ Krka sta letos četrto leto zapored na združenem sejmu na Grabnu iskala najtežji grozd. Letos se je verjetno tudi zaradi toče odzvalo manj vinogradnikov kot lani, na tehtanje so sprejeli 34 grozdov, so pa letos stehali najtežjega do sedaj, težak je bil kar 2.030 g. Prinesel ga je Jože Jakše iz Sentjerneja (na fotografiji v sredini), ki je imel tudi pred štirimi leti najtežji grozd, sorte sultanina, zrasel pa je v vinski gorci Turnski hrib pri Pleterjah. Drugi najtežji grozd je prinesel Jože Zupan iz Gorenje vasi pri Šmarjeti, in sicer sorte genezij, tehtal pa je 1.625 g; na fotografiji drži grozd v roki njegova nečakinja. Tretji najtežji grozd, sorte 14/2, tehtal je 1.610 g, pa drži v roki Andrej Šušteršič iz Šmarjete. Vsi trije vinogradniki so dobili praktične nagrade Agroservisa in njegovih poslovnih partnerjev ter knjige in majice Kmečkega glasa. (Foto: J. Dornič)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Tartufov ne sejemo in tudi ne gojimo - Kaj je z Labodovimi delnicami? - Dolenjski list objavil rezultate nagradnih iger, Vaš kanal obveščal po pošti - Bo pozimi na Čardaku hladno?

Upamo, da med našimi bralci ni veliko navnežev, ki verjamejo, da se da brez dela na hitro dobro zaslužiti. Ivanka Uršič iz Vipave, ki ji je Dolenjska ob njenem bivanju v teh krajih tako zlezla pod kožo, da si je na Primorskem naročila Dolenjski list, nas je opozorila na mali oglas v prejšnjem časopisu v rubriki Razno. Nekdo namreč tam poziva bralce, naj za 1.500 tolarjev naročijo navodila za gojenje tartufov, najdražjih gob, ki naj bi jih bilo mogoče gojiti vsepovsod. Ivanka vse bralce opozarja, da gre očitno za navadno goljufijo. "Tartufov ni mogoče gojiti, zato pa so tako dragi. Rastejo podobno kot gomolji v zemlji, zato imajo Istrijani in Francozi posebej izurjene pse ali prašiče, da jih izvohajo. Zdelo se mi je škoda, da jih kdo nasedel, pa sem poklicala," je dejala.

Ostanimo še pri našem časopisu. Eden od bralcev, ki je reševal križanke v reklamni prilogi Dolenjskega lista, se zdaj z nestrpnostjo čaka, kdaj bodo objavljeni dobitniki nagrad. Pravi, da je natančno pregledal časopis, a objave ni našel. Kaj pravi na to naš direktor Drago Rustja? Pravilni odgovori in dobitniki nagrad so bili objavljeni 5. avgusta v 31. številki in nato spet 12. avgusta v 32. številki časopisa. Objava je bila velika - kar 20 cm in dveh stolpcih in z velikim naslovom.

Z. R. iz Novega mesta je poklical zaradi Labodovih delnic. Njegova žena je po njegovem morala certifikat vložiti v svoje podjetje, a ni dobila še nobenega denarja. Pravzaprav sploh ne ve, kako kotirajo Labodove delnice, ker nihče nič o tem ne pove. Mi smo se zato obrnili na Mojco Gorišek, vodjo pravno-kadrovske službe v Labodu, zapis o tem pa si lahko preberete na gospodarski strani.

Martina spremlja lokalno televizijsko postajo, zato je tudi opazila, da novomeški Vaš kanal ni objavil dobitnikov številnih nagrad v nagradni igri konec pomladi. "Zrebanje je bilo javno in tudi objavljeno na Vašem kanalu, vendar le za prvo nagrado, televizor. Menim, da bi morali objaviti tudi ostale nagrajence, vsaj na svojih video straneh. Upam, da boste dobili odgovor, saj sama nisem dobila pristojne osebe," je zapisala. Odgovorni urednik TV Novo mesto Vaš kanal Marjan Moškon je pojasnil, da so vsem nagrajencem razposlali obvestila o žrebu po pošti. "V nagradni igri je bilo 100 nagrad, kar se nam je zdelo preveč za objavo na televizi-

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068)323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

DOLENJSKI LIST

8. septembra 1977

Prvi metri filma

Ekipa ljubljanskega Mini filma je v minulem tednu naredila vse notranje posnetke za dvajsetminutni barvni dokumentarni film, posvečen petstoletnici krških mestnih pravic. Sedaj čakajo le še na ugodno vreme za zunanje posnetke. Film mora biti dokončan najkasneje do jubilejne proslave v oktobru.

Obvestilo vinogradnikom Bele krajine

Skupščini občin Črnomelj in Metlika na predlog kmetijskih strokovnjakov obveščata vse vinogradnike Bele krajine - pridelovalce zgodnjih črnih in belih vinskih sort grozdja (portugalka, šentlovenka), da čimprej potrgajo grozdje, ker zaradi neugodnih vremenskih razmer v zgodnji spomladi in v avgustu neenakomerno zori in gnije.

Razstava plemenskega goveda na Slemenih

Pod pokroviteljstvom Zdržne zveze Slovenije bo v soboto, 10. septembra, pri Sv. Gregorju pri Sodražici razstava plemenskega goveda rjave pasme z vzrejnega območja občin Grosuplje Vič-Rudnik, Kočevje in Ribnica. Razstava se bo začela ob 9. uri, sledilo bo ocenjevanje, ob 11. uri bo predstavitev najbolj ocenjenih živali, poldrugo uro kasneje pa podelitev nagrad in priznanj.

Šmihel: še vedno voda

Na četrtkovem sestanku v Šmihelu pri Žužemberku so bili člani SZDL seznanjeni z možnostmi za gradnjo vodovoda iz Globočca, o čemer že nekaj let govorijo. Na sestanku so izvolili odbor, ki bo vodil akcijo, konec septembra pa je predviden širši sestanek s krajani, kjer bo izvoljen še širši gradbeni odbor.

Obvezno fluorografiranje

Od 20. do 28. septembra bo v črnomaljski občini obvezno fluorografiranje za vse občane, rojene 1953 in prej. Avtobus inštituta za pljučne bolezni in tuberkulozo z Golnika se bo ustavil na 31 mestih, poleg tega pa še v petih večjih delovnih organizacijah. S fluorografiranjem odkrijejo poleg tuberkuloze, raka na pljučih, kroničnega bronhitisa, astme in drugih pljučnih bolezni tudi srčne bolezni.

Jesen koraka v deželo

Spet se bo zelo povečal promet na gorjanski cesti. V Belo krajino bodo drveli ozimničarji, sorodstvo, ki dobi tu brezplačno ozimnico. Še sreča, da so jeseni, sicer bi marsikateri rodilitelj pozabili, da imajo kje v velikem mestu svoje ljubeče otroke. Polne trte, hruške, jable in polja pa jih privlečejo pod rodni krov.